

Լիբանանի Զբոսաշրջութեան Նախարար Աւետիս Կիտանեան Այցելեց Թորոնթօ

Նախարար Կիտանեան, Մարտ 4ին, Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնին մէջ՝ թորոնթոյայութեան հետ հանդիպման պահուն:

Լիբանանի Զբոսաշրջութեան նախարար Աւետիս Կիտանեան Մարտ 4ին այցելեց Թորոնթօ եւ Մոնթրէալ՝ Հիւսիսային Ամերիկա կատարած իր այցելութեան ծիրէն ներս:

Նոյն օրը ան հանդիպում ունեցաւ Թորոնթոյի հայ համայնքին հետ՝ զեկուցելով Լիբանանի գալիք խորհրդարանական ընտրութիւններուն մասին:

Նախարարը խօսեցաւ Լիբանանի ներքին քաղաքական վիճակին մասին ըսելով, թէ վերջին շրջանին Լիբանան կ'ապրի համեմատաբար խաղաղ շրջան մը, շնորհիւ երկրի նախագահին եւ վարչապետին համախոհութեան: Լիբանանահայութիւնը կը շարունակէ ապրիլ որպէս Լիբանանի հաւատարիմ քաղաքացիներ՝ վայելելով յարգանքը բոլոր ուժերուն:

Կիտանեան ասոր արտայայտութիւնը նկատեց Լիբանանի նախագահ Միշէլ Աունի վերջերս Հայաստան կատարած այցելութիւնը:

Նախարար Կիտանեան յայտնեց, թէ 2000 թուականէն ի վեր Դաշնակցութիւնը ունեցած է երկու երեսփոխաններ Լիբանանի խորհրդարանէն ներս: Այժմ սակայն, պայմանները փոխուած են եւ ընտրութեանց օրէնքները նոր կարելիութիւններ կ'ընձեռեն լիբանանահայութեան: Այս պատճառով պէտք է ամէն ճիգ ի գործ դնենք երեք կամ չորս երեսփոխաններ խորհրդարանին մէջ ունենալու համար, ըսաւ ան:

Ան քաջալերեց Գանատա ապրող լիբանանահայերը կատարելու իրենց քաղաքացիական եւ ազգային պարտականութիւնները, ըսելով. «գրանցուելու ճշդուած ժամանակաշրջանը անբաւարար նկատելով, ներքին համաձայնութիւն կար զայն երկարածելու, սակայն քաղաքական կարգ մը իրադարձութիւններ պատճառ դարձան երկարածումին խափանման: Հետեւաբար, սպասուած արդիւնքներուն չկրցանք հասնիլ: Կը մտածուին նոր միջոցներու մասին՝ համալրելու քուէարկողներու պահանջուած թիւը»:

Ան կարեւորութեամբ շեշտեց, որ բոլոր գրանցուողները Ապրիլ 29ին ուղղուին քուէակէդրոններ եւ իրենց քուէն տան ուղղակի Դաշնակցութեան թեկնածուներուն:

Ան նաեւ ըսաւ, որ անոնց որոնց լիբանանեան փաստաթուղթերն ու անցագիրները ի գործ չեն այլեւս, դեսպանատունը դիմումներ կ'ընձայն նորոգելու եւ նոր անցագիրներ ա-

շար. տես. էջ 3

Արմէն Սարգսեան Ընտրուեցաւ Հայաստանի Հանրապետութեան 4րդ Նախագահ

Հայաստանի նորընտիր նախագահ Արմէն Սարգսեան այժմու ընթացաւարտ նախագահ Սերժ Սարգսեանի հետ Երեւանի մէջ, Փետրուար 16, 2017:

Մարտ 2ին Հայաստանի Ազգային ժողովը քուէարկութեամբ ընտրեց Հայաստանի Հանրապետութեան 4րդ նախագահը:

Հայաստանի նախագահի պաշտօնին վրայ Արմէն Սարգսեանի թեկնածութեան կողմ քուէարկեց 90, դէմ՝ 10 պատգամաւոր: «Քուէարկութեան մասնակցած է 101 պատգամաւոր: Քուէատուրին մէջ եղած է 101 քուէաթերթիկ, որոնցմէ անվաւեր նկատուած է մէկ քուէաթերթիկ:

ՀՀ նախագահի ընտրութեան քուէարկութեան արդիւնքները յայտարարուելէն ետք, Արմէն Սարգսեան ընդգծեց, որ կ'ակնկալէ պատգամաւորներուն եւ ողջ հայ ժողովուրդին աջակցութիւնը: «Կ'ակնկալեմ նաեւ ձեր եւ մեր ժողովրդի աջակցութիւնը ու մասնակցութիւնը մեր ապագայ բոլոր յաղթանակներուն, որոնք պիտի ըլլան ի շահ մեր պետութեան եւ մեր ժողովրդին», ըսած է նորընտիր նախագահը:

Ըստ նոր սահմանադրութեան, Ապրիլ 2018էն սկսեալ, Հայաստանի Հանրապետութեան ղեկավարը պիտի ըլլայ վարչապետը:

Ի տարբերութիւն նախորդ սահմանադրութեան՝ նոր նախագահի լիազօրութիւնները պիտի սահմանափակուին եւ ան հիմնականօրէն ներկայացուցչական դեր պիտի կատարէ:

Նոր սահմանադրութեամբ՝ նախագահը կը նշանակէ Ազգային ժողովի հերթական եւ արտահերթ ընտրութիւնները, կը ստորագրէ եւ կը հրապարակէ Ազգային ժողովի ընդունած օրէնքները՝ քանանկորեայ ժամկէտի մէջ:

Հանրապետութեան նախագահը կրնայ ըն-

դունիլ կառավարութեան հրաժարականը եւ վարչապետի առաջարկով փոփոխութիւններ կատարել կառավարութեան կազմին մէջ:

Հանրապետութեան նախագահը նորընտիր Ազգային ժողովի լիազօրութիւններու ժամկէտը սկսելէն ետք, անյապաղ վարչապետ կը նշանակէ խորհրդարանական մեծամասնութեան ներկայացուցած թեկնածուն:

Արտաքին քաղաքականութեան բնագաւառին մէջ Հանրապետութեան նախագահը կը կնքէ միջազգային պայմանագիրներ, վարչապետի առաջարկով կը նշանակէ եւ ետ կը կանչէ օտարերկրեայ պետութիւններու մէջ դիւանագիտական ներկայացուցիչները, կ'ընդունի օտարերկրեայ պետութիւններու դիւանագիտական ներկայացուցիչներու հաւատարմագիրները եւ յետկանչագիրները:

Կառավարութեան առաջարկով կը հաստատէ, կը կասեցնէ կամ չեղեալ կը յայտարարէ վաւերացում չպահանջող միջազգային պայմանագիրները:

Նոր սահմանադրութեամբ զինուած ուժերու գերագոյն գլխաւոր հրամանատարը այլեւս նախագահը չէ եւ պատերազմի պարագային այդ լիազօրութիւնները վարչապետին կը պատկանին:

Արմէն Սարգսեան իր պաշտօնը պիտի ստանձնէ Ապրիլ 9ին, երբ կ'աւարտի գործող նախագահ Սերժ Սարգսեանի լիազօրութիւններու ժամկէտը:

**ԹԱՐՄ ԵՒ ՀԱՏ ՀԱՄԵՂ
ԼԱՀՄԱՋՈՒՆ**

**We make lahmajoun
fresh everyday.**

Monday:	closed
Tuesday:	9am to 7pm
Wednesday:	9am to 7pm
Thursday:	9am to 9pm
Friday:	9am to 9pm
Saturday:	9am to 7pm
Sunday:	9am to 5pm

Please call to order

MAMAJOUN
ARMENIAN PIZZERIA
WWW.MAMAJOUN.COM

209 Ellesmere road, Scarborough, Ontario
Tel.: 647-350-5686

**All our pizzas are
made using dough that
is prepared fresh daily
and our sauce that
is made in house**

PIZZA

Italian sausage & peppers

Crazy Hawaiian

**Cheese
Bacon
Pepperoni
Pesto
The Ceasar
Not-Yo-Pizza
The Greek
Mushroom
Meat Lovers
The King
The Armenian**

Համագգայինի Գլաձոր Մասնաճիւղը
Կը Ներկայացնէ

ՅԱԿՈԲ ԽՈՒՊԵՍԵՐԵԱՆ

Գեղանկարչութիւններ. Քանդակներ. Գծագրութիւններ

Բացում՝

Հինգշաբթի, 8 Մարտ 2018, ժամը 8

«Արշիլ Կորբի» Ցուցասրահ
Համագգայինի «Յ. Մանուկեան» Գրադարան
Հայ Կեդրոն

Ցուցահանդէսը կը շարունակուի մինչեւ Կիրակի՝ 11 Մարտ

Հինգշաբթի 8-10 Ուրբաթ 8-10 Շաբաթ 12-2 Կիրակի 10-2

Your Home will advertise worldwide 24/7 until it's Sold

Hratch & Alex
Melconian

Broker & Sales Representative

Call us today
for builders
pre construction
Condo and home
packages

office: 416.494.7653

Direct: 416.417.5626

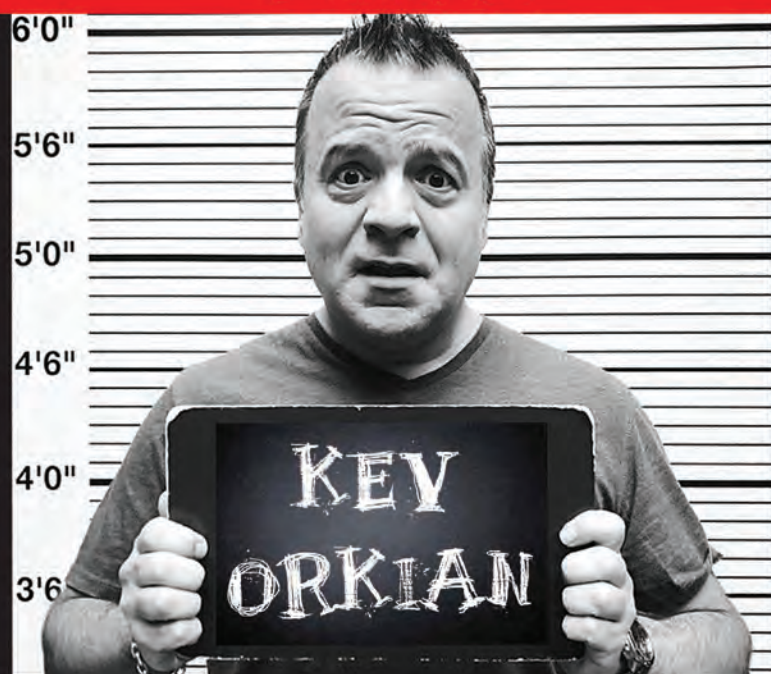
TorontoRealEstateGTA.com
Remax, Hallmark Realty Ltd, Brokerage

RE/MAX

Տուներու եւ Կալուածներու համար դիմեցէք մեզ
Serving our Community for 30 years

GUILTY TOUR

Հ.Մ.Ը.Մ. Թորոնթոյի Սկաուտական Խորհուրդը
Կը Ներկայացնէ՝

Շաբաթ, 24 Մարտ 2018
կ.ե. ժամը 8:00ից
Armenian Community Centre,
45 Hallcrown Place
Willowdale, Ontario

Tickets
\$35

Տոմսերը ապահովելու համար, դիմել՝
Vatche Najarian 647-299-1797
Liza Baoukian 416-999-8420
All Proceeds to Scouts Jamboree Fund

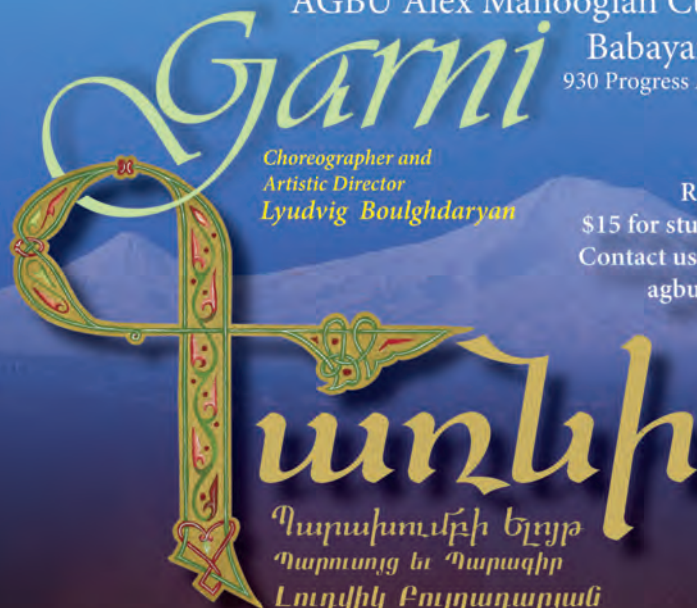

AGBU
TORONTO
presents:

Spectacular Armenian Folklore Dance Ensemble

Saturday March 24th, 7:00 p.m.

AGBU Alex Manoogian Cultural Centre
Babayan Auditorium
930 Progress Avenue, Scarborough

Choreographer and
Artistic Director
Lyudvig Boulghdaryan

Admission: \$25

Reserved seating \$50

\$15 for students 12 and under

Contact us at 416-431-2428 or
agbutoronto@bellnet.ca

ԼՈՌԻ ԵՒ ԶԱԻԱԽԶԻ ԿՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՏԵ

Հովանավորությամբ՝
Հ.Յ.Դ. Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտեի
Հ.Օ.Մ.-ի Գանատայի Շրջանային Վարչության
Հ.Յ.Դ. Գանատայի Երիտասարդական Միության Կեդրոնական Վարչության
Կազմակերպությամբ՝
Հ.Յ.Դ. Գանատայի Կեդրոնական Կոմիտեի «Լոռի-Զալախ» Ցանձախումբին

ԶՕՐԱԿՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ի նպատակով
ԼՈՌԻ ԵՒ ԶԱԻԱԽԶԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՄ

Մուտքի նուեր \$25
Հայ Դատի տուրքը ներառեալ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐ
Մասնակցությամբ՝ սիրուած երգիչ
Գեորգ Հաճեանի
Յատկապէս հրաւիրուած Հայաստանէն

ԹՈՐՈՆՏՈ
Շաբաթ 17 Մարտ 2018-ի
Երեկոյեան ժամը 8-ին
Հայ Կեդրոնի Արահին մէջ
45 Hallerown Place, Toronto
Տոմսերու համար դիմել
Հուրի Նաճարեանին
416-498-6941

ՄՈՆՏՐԵԱԼ
Կիրակի 18 Մարտ 2018-ի
Երեկոյեան ժամը 6-ին
«Բաստրոմանտան» Արահին մէջ
3400 Rue Nadeau, Montreal
Տոմսերու համար դիմել
Մարո Ֆրունճեանին
514-748-7137

ԼՈՌԻ

ԶԱԻԱԽԶ

ՕԳՆԷ ԼՈՌԻ ԵՒ ԶԱԻԱԽԶԻ ԾՐԱԳԻՐՆԵՐՈՒՄ

ՀՐԱՊԱՐԱԿԻ ՎՐԱՅ Է

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 100-ԱՄԵԱԿԻ ՕՆԹԱՐԻՈՅԻ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ ԳՈՒՆԱԴՈՐ ԵՒ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԵՐԿԼԵԶՈՒ ԱԼՊՈՍԷ

Ստանալու համար դիմել Թորոնթոյի
Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք.,
Ս. Աստուածածին Հայց. Առաք.,
Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ
եւ Հայ Աւետարանական
եկեղեցիներուն

«ԱՆՄՈՌՈՒԿ» ՄԱՏԵԱՆ

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻՐԱՄԵԱԿԻ
ՕՆԹԱՐԻՈՅԻ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐՈՒ

"FORGET-ME-NOT" CHRONICLE

ARMENIAN GENOCIDE CENTENNIAL
OF ONTARIO COMMEMORATIONS

Լիբանանի Զբօսաշրջութեան ...

պահովելու շատ կարճ ժամանակին (մէկ շաբաթ) եւ գրեթէ անվճար (1000 լ.ո): Ան յայտնեց, որ քուէարկելու համար Օթթաուա մեկնելու հարցը լուծուած է. քուէակեդրոններ պիտի նշանակուին Մոնթրէալի եւ Թորոնթոյի մէջ: Նշենք, թէ Դաշնակցութեան թեկնա-

ծուներու ընտրատարածքներն են Պէյ-րուֆ մայրաքաղաքը, Մաթընի շրջանն ու Այնճարը:

Ան կոչ ուղղեց գանատացի լիբանա-նահայերուն վերջին ճիգը չխնայել՝ ի նպատակով լիբանանահայութեան եւ ազ-գային շահերուն:

**TO ADVERTISE IN
CANADA'S ONLY
ARMENIAN MONTHLY
NEWSPAPER
CALL 416-878-0746**

Թորոնթոյի Մէջ՝ «Առաջնորդի Ընթրիք»

Հովանաւորութեամբ Բաբգէն Արք. Չարեանի եւ կազմակերպութեամբ Կանանց խորհուրդին, Գանատայի Հայ Թեմի Ազգային Առաջնորդարանի ի նպաստ «Առաջնորդի Ընթրիք»ը տեղի ունեցաւ Փետրուար 4ին, Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնէն ներս: Պաշտօնական հանդիսութեան հովանաւորներն էին Տէր եւ Տիկին Շանթ եւ Ալին Ղազարեանները:

Պաշտօնական հանդիսութեան ընթացքին, Բաբգէն Արքեպիսկոպոս Գրիգոր Շիթիլեանը պարգեւատրեց Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետի կողմէ յղած «Կիլիկեան Ասպետ»ի Կոնդակով եւ շքանշանով՝ իր բազմամեայ տարիներու նուիրական ծառայութեան համար:

Ընթրիքի աւարտին 25 հազար տոլար հանգանակուեցաւ ի նպաստ Ազգային Առաջնորդարանին:

Թորոնթոյի մէջ Առաջնորդի Ընթրիքի պատուոյ հիւրեր՝ Առաջնորդ սրբազանի եւ Գեղամ Ծայր. Վարդ. Զիւլալեանի հետ:

Վարդանանց Հերոսամարտի Տօնակատարութիւն Կազմակերպութեամբ՝ Թորոնթոյի Միջ-Յարանուանական Մարմնի

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Փետրուար 8ի երեկոյեան, Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ Վարդանանց Հերոսամարտի եւ 1036 սրբացած վկաներուն 1567ամեակի տօնակատարութիւնը՝ հաւաքական աղօթքով եւ պատշաճ հանդիսութեամբ, կազմակերպութեամբ՝ Թորոնթոյի Հայ Առաքելական, Հայ Կաթողիկէ եւ Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու Միացեալ Մարմնի:

Ներկայ էին մեծ թիւով հաւատացեալներ, որոնք եկած էին հաղորդուելու Վարդանանցի խորհուրդով:

Տօնակատարութեան ներկայ էին Եղիա Ծ. Վրդ. Զիրէճեան՝ հովիւ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայ Կաթողիկէ եկեղեցւոյ, Չարեհ Աւագ Զինյ. Չարգարեան՝ Գանատահայոց Թեմի Փոխառաջնորդ եւ հովիւ Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. եկեղեցւոյ, Կոմիտաս Աւագ Զինյ. Փանոսեան՝ ծխատէր հովիւ Ս. Աստուածածին Հայց. Առաք. եկեղեցւոյ եւ Տիգրան Գալայճեան՝ Ատենապետ Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ վարչութեան:

Յանուն Միջ Յարանուանական Մարմնի, ատենապետ՝ Յակոբ Զանպազեան նախ անդրադարձաւ մեզմէ՝ յաւիտ բաժնուած Սարգիս Համպոյեանի մասին. ան ըսաւ. «Համպոյեան ծնաւ հայ ժողովուրդի պատմութեան ամենէն դժուարին օրերուն: Ան եղաւ մեր ազգային, հոգեւոր, կրթական, մշակութային կառոյցներուն եւ մանաւանդ հայ երգի ու երաժշտութեան ծառայութեան ու նուիրումի ոգին մարմնաւորող անձնաւորութիւն մը: Իր մահով թորոնթոյի գաղութը ընդհանրապէս եւ Միջ Յարանուանական Մարմինը՝ մասնաւորապէս, պիտի փնտռէ իր քաղցր ժպիտը, եւ որպէս նուիրեալ խմբավարը՝ «Նայիրի» երգչախումբին: Խօսքի աւարտին Զանպազեան հրաւիրեց ներկաները մէկ վայրկեան յոտնկայս յարգելու յիշատակը Համպոյեանի եւ ի յարգանք անոր՝ մօմ մը վառուած մնաց հանդիսութեան ընթացքին:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ Եղիա Ծ. Վրդ. Զիրէճեան, որ ըսաւ «Հայաստանի Հանրապետութեան Առաջին Անկախութեան 100ամեակի այս տարին (2018), Վարդանանց ոգեկոչումը կը դառնայ նոյն պատգամը. կը գգնուի նոյն խորհուրդը եւ կը վերանորոգէ նոյն ուխտը՝ համասփիւռ հայութեան»: Ան իր խօսքը աւարտեց ըսելով «Աւարայրի անգուգական եւ յանձնարարական բնաբանով, Վասն Հաւատոյ եւ Վասն Հայրենեաց զանգով՝ Թորոնթոյի Հայ Առաքելական, Հայ Կաթողիկէ ու Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու Միջ Յարանուանական Մարմինը կողոյծնէ ձեզ այս երեկոյեան ոգեկոչման առթիւ»:

Յայտագիրը սկսաւ հաւաքական Տէրունական աղօթքով, որուն յաջորդեցին Ս. Գրային ընթերցումները ներկայ հոգեւորականներու կողմէ: Առաջնորդութեամբ Կոմիտաս Աւագ Զինյ. Փանոսեանի, դաշնակի ընկերակցութեամբ Սոնա Յովսէփեանի եւ մասնակցութեամբ ներկայ հաւատացեալներուն՝ խմբերգեցին «Շարական Սրբոց Վարդանանց»ը, Արմինիա Սարգիսեան մեներգեց հայր Ղեւոնդ Ալիշանի «Պապուն Աւարայրի» եւ «Ամէն Հայի» հայկական մեղեդիները: Տուտուկի վրայ ելոյթ ունեցաւ Սէրան Ղազարյան, ստեղնաշարային գործիքի ընկերակցութեամբ՝ Նվեր Ղազարյանի: Ապա, Սոնա Յովսէփեան մեներգեց «Հայաստան Աշխարհ»ը:

Եղիա Ծ. Վրդ. Զիրէճեան ներկայացուց օրուայ բանախօսը՝ Օնթարիոյի հայ բժիշկներու ընկերակցութեան (ACMAO) նախագահ՝ Տոքթ. Անի Հասըրճեանը եւ տուաւ անոր կենսագրական գիծերը: Տոքթ. Անի Հասըրճեան ծնած է Այնճար, Լիբանան: Կրտսերագոյնն է Սուսայ լեռնի Պողոս եւ Ակնէն ճանապարհներուն վեց զաւակներուն: Նախնական եւ երկրորդական ուսումը ստացած է Այնճարի Հայ Աւետարանական վարժարանին մէջ: Փոքր տարիքէն անդամակցած է Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ Պատանեաց եւ Երիտասարդական Զանից ընկերակցութիւններուն:

Պաքալորէայի վկայականը ստացած է Պէյրութի Հայ Աւետարանական Գոլէճէն: Լիբանանի քաղաքացիական Պատերազմին պատճառով ուսումը շարունակած է Միացեալ Նահանգներ-Գալիֆորնիա եւ վկայուած՝ Պսակաւոր Գիտութեանց՝ (Bachelor of Science) տիտղոսով: Վկայուած է University of Toronto-էն որպէս ատամնաբոյժ: Անդամ է ՀՅԴԻ եւ Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութեան եւ կամաւոր թղթակից՝ Թորոնթոյի ամսաթերթին: Իր գործուն մասնակցութիւնը բերած է Օնթարիոյի Գանատահայ Բժշկական Ընկերակցութեան մէջ 1988 հիմնադրութենէն ի վեր, նախ որպէս ուսանող անդամ, ապա վարչական, եւ ներկայիս՝ որպէս նախագահ: Ընկերակցութեան ջանքերով Արցախի մէջ հիմնուած Ատամնաբուժարաններուն իր տարեկան յաճախակի այցելութիւններով մասնակցած է առողջապահական եւ մարդասիրական նուիրական աշխատանքներուն: Տոքթ. Անի Հասըրճեանի նախաձեռնութեամբ եւ ջանքերով Արցախի հեռատեսիլի «Առողջ Ապրենք» յայտագրին վրայ անցնուած է «Ատամներու եւ Լինտի Հիւանդութիւններու Կանխարգիւում» հաղորդաշարը: Ան նաեւ վարչական անդամ է Համաշխարհային Հայ Բժշկական խորհուրդին:

Տոքթ. Անի Հասըրճեան կը փոխանցէ Վարդանանցի պատգամը:

Ամուսնանալով Լեւոն Հասըրճեանի հետ հաստատուած է Թորոնթօ, Գանատա: Ունի երեք զաւակներ՝ Արագ, Դարեալ եւ Կարէն:

Տոքթ. Հասըրճեան նախ ակնարկ մը նետեց Վարդանանց Հերոսամարտին եւ ըսաւ «Մշտնադրոգ ոգեւորութեամբ Վարդանանց պատերազմ-գոյամարտի տարեկան նշումը հայ ժողովուրդի լինելութեան խորհրդանշական հաւատքն է: Մեր ազգային ինքնութիւնը պահելու անպարտելի կամքը, գիտակից մահուամբ մեզի շնորհուած անմահութեան տօնախմբութիւնը, որ կ'ոգեկոչենք Սուրբ Վարդանանց եւ Ղեւոնդեանց անմահ հերոսներու յիշատակը: Վարդանանցի «Վասն կրօնի, Վասն հայրենեաց» նաշնաբանով տէր կանգնինք մեր սրբավայրերուն. թեւ ու թիկունք տանք մեր հայ զինուորին, որ կը շարունակէ օր եւ գիշեր իր կեանքը վտանգելով պաշտպանել մեր սահմանները: Կը հաւատամ, որ եթէ մեր յարգանքը եւ Վարդանանցի յանձնարարեալ պաշտամունք չդարձնենք, ո՛չ միայն դպրոցներուն եւ եկեղեցիներուն մէջ, այլ մասնաւորապէս մեր տուններէն ներս, չգիտակցինք թէ հայրենիքէն հեռու մեր մայրենի լեզուն է որ դարեր շարունակ մեր ինքնութիւնը ու մշակոյթը պաշտպանող միակ զէնքն է, տարին անգամ մը միայն այսպէս տօնախմբուիլը կը դառնայ անիմաստ»: Ան իր խօսքը աւարտեց անցնելով «Իրաքանչիւրս հաւատքը եւ խոնարհութիւնը ունենանք Հայկական ինքնութեան ջահը վառ պահելով փոխանցելու յաջորդ սերունդին: Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան Ան-

կախութեան 100ամեակի այս յատկանշական տարուայ սեմին, «Վասն Զրիստոսի, Վասն Հայրենեաց, Յառաջ», Վարդանանցի կարգախօսի ոգիով ելլէք ուխտենք եւ քալենք դէպի լուսաշող ապագայ, թեւ ու թիկունք կանգնելով մեր Հայրենիքին, Ազատ, Անկախ եւ Միացեալ Հայաստանի տեսլականով»:

Փակման խօսքով հանդէս եկաւ Չարեհ Աւագ քինյ. Չարգարեան, որ ներկաներուն յայտնեց Սրբոց Ղեւոնդեանց Քահանայից տօնին առթիւ գանատահայ հոգեւորականներու յաջող հաւաքին մասին, որ տեղի ունեցած էր Մոնթրէալի Ս. Յակոբ Առաջնորդանիստ եկեղեցւոյ մէջ եւ տուաւ իր սրտի խօսքը՝ յանձնարելով Վարդանանց նահատակներու սրբազան օրինակը:

Խօսքի աւարտին կազմակերպիչ մարմնի անունով շնորհակալութիւն յայտնեց հիւրընկալ Հայ Աւետարանական եկեղեցւոյ վարչութեան եւ եկեղեցւոյ Կանանց Յանձնախումբին, շնորհաւորեց սոյն ձեռնարկը կազմակերպող Միջ Յարանուանական Մարմնի անդամներու համագործակցութիւնը, ինչպէս նաեւ օրուայ բանախօս՝ Տոքթ. Անի Հասըրճեանը իր խորիմաստ խօսքերուն համար եւ գեղարուեստական յայտագրին մաս կազմողները: «Աղօթք ի Տօն Մարտիրոսաց»ը ընթերցեցին Եղիա Ծ. Վրդ. Զիրէճեան, Չարեհ Աւագ քինյ. Չարգարեան, Կոմիտաս Աւագ քինյ. Փանոսեան եւ Վեր. Եսայի Սարմազեան:

Եղիա Ծ. Վրդ. Զիրէճեանի «Պահպանիչ»ով աղօթքի երգեցողութեամբ ձեռնարկը իր աւարտին հասաւ, որմէ ետք «Մովսէս Ճանապարհ» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հիւրասիրութիւն:

Համագգայինի Գլածոր Մասնաձիւղը՝ Փետրուարին

Թ. Տ.

Թորոնթոյի մէջ, Փետրուար ամիսը սովորաբար բուք ու բորանէն հեռու՝ տուններուն մէջ, կրակարաններուն առջեւ կծկուելու ամիս է. կամ՝ աւելի արկածախնդիրներուն կամ մարզանքով հետաքրքրուողներուն համար՝ քաղաքէն դուրս, լեռներու վրայ սահելու ամիս:

Սակայն, տարբեր էր Փետրուարը այս տարի. մշակութային ձեռնարկներով ողողուն ամիս մը, հակառակ՝ սաստիկ ցուրտին, անդադար տեղացող ձիւնին, սառնուցեալ անձրեւին, որոնք իրարու հետ եկան քաղաքը ձերմակ ու սահուն տափաստանի մը վերածել, մանաւանդ՝ ամսուան առաջին կիսուն:

Իսկ այս վիճակին ստեղծած տրամադրութենէն դուրս գալու համար, աւելի յարմար ինչ միջոց կայ արդեօք, քան՝ ծիծաղը. ուրեմն, հակիրճ՝ Վահէ Պէրպէրեանի մենախօսութեան մասին:

«ՈՒՐԵՄՆ»

Վահէ Պէրպէրեան

Մենախօսութեան ներկայացումը ծրագրուած էր Համագգայինի «Դէմ Դիմակ» թատրոնին կողմէ, 10 եւ 11 Փետրուարին, համբաւաւոր «Երգ Հայաստանի» երաժշտախառն թատերական ներկայացումէն մօտ երեք շաբաթ անց: Փակագիծ մը բանալով կ'արժէ նշել, թէ ՀՀ ժողովրդային արտիստ Աշոտ Ղազարեանի, հմայիչ դերասանուհի-երգչուհի Արփի Գաբրիէլեանի ու սիրուած, տաղանդաւոր դերասան Ռաֆայէլ Երանոսեանի կատարողութեամբ՝ «Երգ Հայաստանի» ներկայացումը (բեմադրութիւնը՝ Արշալոյս Յարութիւնեանի) մեծապէս խանդավառած էր Թորոնթոն, 26 Յունուարին:

Փետրուարը հագիւ թեակոխած, «Ուրեմն»ի երկու ելոյթներուն տոմսերը սպառեցան. ժողովուրդի բուռն փափաքին ընդառաջելով, երրորդ ներկայացումը կազմակերպուեցաւ, 13 Փետրուարին: Վահէ Պէրպէրեանի ներկայացումներուն ծանօթ անձը գիտէ թէ ինչ կ'ակնկալէ. Պէրպէրեան իր նիւթերը կը վերցնէ կեանքէն, ժողովուրդէն, մեր առօրեայէն. չի վարանիր, չի զտեր, չի մեղմացներ. կու տայ այնպէս ինչպէս որ ինք համադրած է՝ ազատ, անկեղծ, անկաշկանդ: Ինչպէս հանդիսավար Վարազ Պապեան իր բացման խօսքին մէջ արտայայտուեցաւ՝ «Այս սրահին մէջ հաւաքուողներու համար, Վահէ Պէրպէրեանը անծանօթ անուն, անծանօթ դէմք չէ: Տասնեակ տարիներէ ի վեր, իր սրամիտ մենախօսութեամբ, կրցած է, արտօնած՝ մեր ազգը պաշտպանող վահանը՝ մէկ կողմ դնել և շատ պարզ ձեւով մեր ուրքերը տնկել ու խնդալ»: Եւ այդ ալ ըրաւ հանդիսատեսը. երէցն ու երիտասարդը, հայաստանցին, սուրիահայը, պարսկահայը, լիբանահայը, գանատահայը, իրաքահայը.... «Համագգա-յին» թատերասրահը բերնէ բերան լեցնող հայը նստեցաւ եւ մօտ երկու ժամ բարձրաձայնի նկարագիր կ'էր կենքին, կենցաղին, յարաբերութիւններուն, համոզումներուն մասին առանց դադարի, երերայաջորդ պատումներուն ականջալուր: Աւարտին, տեղի ունեցաւ Վահէ Պէրպէրեանի գիրքերու եւ խտասանականութեան վաճառքը, կազմակերպուած Գրատարած-գրադարանի յանձնախումբին կողմէ:

Փոքրերու Պատմութեան Ժամ

Կիրակի՝ 11 Փետրուար 2018, հաւանաբար Գլածոր մասնաձիւղի պատմութեան էջերուն անցնի իբր ամենէն բազմակողմանիօրէն ծանրաբեռնուած օրերէն մին. երեք տարբեր ձեռնարկներ՝ «Ուրեմն»ի երկրորդ ելոյթը, Փոքրերու Պատմութեան Ժամ յայտագիրը եւ Պարարուեստի ելոյթ՝ մէկ օրուան մէջ:

Համագգայինի «Յարութիւն Մանուկեան» գրադարանին մէջ հաւաքուած էին խումբ մը փոքրիկներ,

Մանուկներու պատմութեան ժամ...

մասնակցելու Փոքրերու Պատմութեան Ժամ ծրագիրին, որ Գրական յանձնախումբի կազմակերպութեամբ, ամսական հերթականութեամբ տեղի կ'ունենայ 2017էն ի վեր:

Գրական յանձնախումբէն Արմինէ Թորիկեանի եւ Արտա Տէր Յակոբեանի կողքին՝ իբր պատմող մեզի հետ էր ՀՕՄԻ Ամէնօրեայ Վարժարանի աշակերտ Հայկ Յարութիւնեանը: Բարձր գնահատելի եւ օրինակելի է մանաւանդ՝ Հայկին մասնակցութիւնը:

Փոքրիկները հետաքրքրութեամբ հետեւեցան «Թուղթ տուրակով իշխանուհին» եւ «Մանիշակագոյն, կանաչ եւ դեղին» մանկական գիրքերու պատումին. ապա, բարեկենդանի թեմային շուրջ ձեռնային աշխատանք տեղի ունեցաւ, մէկ ժամուան յայտագիրը բոլորելով գոյնզգոյն դիմակներու պատրաստութեամբ:

Դպրոցի դասապահերէն անդին՝ ահաւասիկ փոքրիկները հետաքրքրող, ուսանելի, միաժամանակ՝ ազգօգուտ նախաձեռնութիւն մը եւս Գլածոր մասնաձիւղի ձեռնարկներու շարքին:

Children's Spring Festival

Համագգայինի պարախումբի մեծերը ելոյթ կ'ունենան Children's Spring Festival-ի ընթացքին:

Նոյն օրը՝ 11 Փետրուարին, մինչ սառնուցեալ անձրեւը կը տեղար, Համագգայինի Արցախ Պարարուեստի Ուսումնարանի մեծերու խումբէն որոշ անդամներ կը պատրաստուէին մեկնելու դէպի Metro Toronto Convention Centre, John Bassett մեծ սրահին մէջ պետական ծանաչում ստացած 2018 Children's Spring Festivalի յայտագիրին մասնակցելու: Դժբախտաբար, խումբէն ոմանք չկրցան իրենց մասնակցութիւնը բերել քննութիւններու պատճառով: Աննախընթաց այս առիթը շնորհուած էր Համագգայինին, դաշնակցային խորհրդարանի անդամ Դոկտ. Կէնկ Թանի գրասենեակին եւ Youth Future կազմակերպութեան միջնորդութեամբ:

Երկու բաժիններու վրայ երկարող՝ երեք ժամուան ծրագիրին աւարտական պարերն էին «Ես իմ անոյշ Հայաստանի» (Գովք Հայաստանի) աղջիկներու հեզաճկուն պարն ու «Աւարայր» տղոց յաղթական պարը, պարուսոյց Արեւիկ Մարտիրոսեանի բեմադրութեամբ:

Երբ օտար եւ պատկառելի սրահի մէջ նստած, շուրջ ոչ-հայ հանդիսատեսներով շրջապատուած ըլլաւ ու յանկարծ, հնչէ քուկը, հոգեհարազատը, յուզումնէր բառերը դուրս չեն ելլեր... թէի կ'ուզես պոռալ, որ բոլորը գիտնան թէ այդ մէկը քուկը է:

«Ես իմ անոյշ Հայաստանի»ն կլանած էր ամբողջ սրահը. երեքային կապոյտին մէջ, մեր չքնաղ աղջիկները (սիրայօժար դիմադարձարումը՝ Մարիա Գարակէտեանի) այնքան նուրբ ու սահուն անցան բեմէն, մերթ բացուելով, մերթ միանալով ու միշտ գիրար ամբողջացնող ներդաշնակ շարժումներով եւ վերջապէս՝ մեծ ու փոքր Մասիսներու ուրուագիծով, ապահովելով

ներկաներուն բուռն ծափերը: Անմիջապէս յաջորդեց Արա Գեորգեանի «Աւարայրը». այս անգամ տղաքը, իրենց առնական, համաչափ շարժումներով տպաւորեցին հանդիսատեսը. Արամ Սապոնձեանի եւ Մարինա Գալուստեանի հակիրճ մենակատարումները յաւելեալ փայլք տուին պարին, որ ամբողջացաւ հանդիսատեսին որոտընդոստ ծափերով:

Բարձր գնահատուեցաւ Համագգայինի մասնակցութիւնը. ժրաջան աշխատանքը իր փայլուն արդիւնքը տուաւ, յաւելեալ փորձառութիւն եւ ընկերային հաճելի պահեր պարգեւելով մասնակցողներուն:

Կեանք Ու Կռիւ 1 Եւ 2

Համագգայինի Նուռ Ֆիլմի Փառատօնի յանձնախումբի գործունէութեան դաշտին մաս կը կազմեն տարուան ընթացքին, Փառատօնէն անդին՝ յատուկ նպատակի մը համար կազմակերպուած ցուցադրութիւնները:

Միեր Մկրտչեանի Կեանք ու Կռիւ 1 եւ 2 շարժապատկերներու ցուցադրութիւնը տեղի ունեցաւ Շաբաթ՝ 24 Փետրուարի գիշերը, «Համագգային» թատերասրահէն ներս. հասոյթը՝ ի նպաստ ՀՕՄԻ Ամէնօրեայ Վարժարանին: Երկու ֆիլմերուն նիւթը Արցախեան պատերազմն է. երկրորդը՝ Շուշիի ազատագրութենէն 25 տարի անց՝ քառօրեայ պատերազմին վրայ կեդրոնացած է: Յուզիչ պահեր, սէր, ընկերութիւն, մարդկութիւն, ազգայնութիւն, հայրենասիրութիւն, սխրանք, յուսախաբութիւն... վերջապէս՝ կեանք ու կռիւ:

Համագործակցութեան այս քայլը բարձր գնահատելի է, կրթական մարզին ի նպաստ՝ Համագգայինի ներդրումը առաւել եւս զարգացնելու: Համագգայինի Նուռ Ֆիլմի Փառատօնի յանձնախումբի ընդհանուր գործունէութեան լաւատեղեակ ըլլալու համար կը հրաւիրենք ձեզ որ այցելէք pomegranatefilmfestival.com կայքէջը:

Զարեհ Խրախունի

Լանա Տէր Պետրոսեան

Վերջապէս, Համագգայինի Գրասէրներու Խմբակի հաւաքներու շարքին՝ Զարեհ Խրախունիի մասին, 25 Փետրուարին, Լանա Տէր Պետրոսեանի ներկայացումը վերջ կը դնէ Փետրուարի ձեռնարկներուն, միաժամանակ առիթ տալով, որ Գրական յանձնախումբի կողմէ վեց տարիներէ ի վեր շարունակուող Հաւաքներուն տարեդարձը յիշատակուի, Խմբակի անդամներին շատերու ներկայութեան: Հաւաքի բացման խօսքը փոխանցեց Գրական յանձնախումբէն Արտա Տէր Յակոբեանը. Ընթերցումով իր մասնակցութիւնը բերաւ ՀՕՄԻ Ամէնօրեայ վարժարանի 7-րդ կարգի աշակերտ՝ Նանսի Սապունձեանը: Հաճելի էր նաեւ լսել Խրախունիի աշակերտներէն՝ Աղանի Արսլանի տպաւորութիւնները:

Գրասէրներու Խմբակի հաւաքներուն ընդմէջէն չենք յաւակնիր ամբողջական վերլուծումներ կատարել այս կամ այն գրողին մասին, կամ մասնագիտական դիտանկիւնէ արժեւորել, գրաքննադատել կամ գնահատել այս կամ այն գրողն ու իր գործը. այլ՝ միայն առիթ ընծայել պատանիին, երիտասարդին, սեղմ եւ ապահով միջավայրի մէջ, հայերէն լեզուով, հայ գրականութենէն դէմք մը ներկայացնելու, գործ մը ընթերցելու, արտասանելու: Վահան Տէրեանէն մինչ Պարոնեան, Էմին ու Դուրեան, Սեւակ ու Վարուժան եւ դեռ շատ աւելին... քառասունէ աւելի հաւաքներու ընդմէջէն գրոյցի նիւթ դարձած են Համագգայինի «Յ. Մանուկեան» գրադարանէն ներս. կարդացուած են, կեանքի կոչուած են ու պիտի շարունակուին կենդանի մնալ, շնորհիւ մեր գրասէր երիտասարդութեան ու իրենց քնքալեր հանդիսացող հաւատաւոր Համագգայնականներու, նուիրեալ դաստիարակներու, ազգայիններու:

ՀՄԸՄ Թորոնթո Մասնաճիւղի Ձմեռնային Բանակում

ՀՄԸՄ Թորոնթոյի մասնաճիւղի ձմեռնային բանակումէն խմբային նկարներ:

Ձմեռ, Յունուար ամիս. ձիւն, ցուրտ եւ բանակում:

Այ՛ն, շատերու համար անկարելի բան է, բայց ՀՄԸՄ Թորոնթոյի մասնաճիւղի համար անկարելիին կը դառնայ կարելի, երբ իր նուիրեալ սկաուտական խորհուրդի անդամներով, խմբապետական կազմով եւ չարքաշ 183 գայլ, արծուիկ, արի, արենոյշ եւ երեց պարմանուի կը դառնան մեկ հաւաքական ուժ: 12-14 Յունուար շաբաթավերջի ընթացքին, ընդհանուր սկաուտական կազմը իրենց մասնակցութիւնը բերաւ ձմեռնային դպրոց բանակումին «Camp Samac» բանակավայրէն ներս:

Ուրբաթ երեկոյեան Հայ Երիտասարդական Կեդրոնէն ներս տեղի ունեցաւ խումբերու հաւաքը նախքան բանակավայր մեկնիլը. երեցներն ու պարմանուիները ստանձնեցին գոյքերու, պաշտակներու եւ ուտելիքներու դասատուումը՝ փոխադրամիջոցներու մէջ:

Խումբերը բանակավայր հասնելէ ետք, ստանձնեցին իրենց տնակները եւ բանակումի բացման արարողութիւնը կատարեցին «Յառաջ Նահատակ» քայլերգով: Ապա, տեղի ունեցաւ կազմութիւնը խմբակներու, որոնք կոչուեցաւ ՀՄԸՄի հիմնադիրներու անուններով: Իւրաքանչիւր խումբ ունէր իր յատուկ

յայտագիրը, որ կը պարունակէր ազգային եւ սկաուտական թեմաներով դասախօսութիւններ, երգեր, սկաուտական խաղեր, լուսարձակով պատրաստուած նիւթեր եւ ձեռնային աշխատանքներ:

Յաջորդ առաւօտ, սկաուտները աշխուժութեամբ իրենց մարզանքը կատարեցին: Նախաձաշէն ետք, գայլիկ արծուիկները եւ արի-արենուշները կատարեցին փողկապի տուջութեան արարողութիւն:

Գայլիկ-արծուիկները իրենց փոքր տարիքով բայց բարձր գիտակցութեամբ վերանորոգեցին իրենց խոստումը, ինչպէս նաեւ կրկնեցին վոհմակին օրէնքը եւ արժանացան իրենց դէղին փողկապին: Աքելլան եւ մասնաճիւղի խմբապետը շնորհատրեցին անդամներուն՝ մաղթելով իրենց յաջողութիւն եւ բարի ծառայութիւն ՀՄԸՄի շարքերէն ներս. նոյնպէս արի-արենուշները իրենց խոստումը վերանորոգեցին եւ ստացան իրենց կապոյտ փողկապները խոստանալով, որ յանձնառու պիտի ըլլան յաւելեալ պարտաւորութիւններու եւ պարտականութիւններու, ինչպէս նաեւ տէր պիտի կանգնին խոստումին եւ առօրեայ բարի գործեր կատարելու սովորութեան:

Ձմեռուայ եւ ձիւնի առիթը օգտագործելով խումբերը պատրաստեցին սալ-

լակներ եւ իրար հետ մրցելով հաճելի եւ ուրախ մթնոլորտ ստեղծուեցաւ: Սկաուտները նաեւ ծանօթացան եւ սորվեցան ՀՄԸՄի 100ամեակի նուիրուած քայլերգը: Հասած էր խարոյկին ժամը. ձիւղ էր, որ օդը քիչ մը ցուրտ էր, բայց այդ մէկը պատճառ չէր, որ խարոյկը չիրականանայ: Երեց եւ պարմանուի փաղանքները խարոյկը պատրաստեցին. խարոյկը սկսաւ կանչելով ու շարունակուեցաւ ազգային երգերով եւ զանազան երգերով: Այդ բոլորը անելի ջերմ եւ մտերիմ մթնոլորտ ստեղծեց անդամներուն միջեւ: Արդէն ճրագմարին ժամը հասած էր եւ սկաուտները պէտք էր պատրաստուէին յաջորդ օրուան:

Բանակումի փակման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ «Ով Հայ Արի» քայլերգով:

Վերադարձի ժամը հասած էր. սկաուտները ձեռք ձեռքի շղթայ կազմած՝ ցտեսութեան երգը երգեցին. «ցտեսութիւն մըն է եղբայր միայն ցտեսութիւն դարձեալ իրար կը հանդիպինք ու կ'երգենք միաձայն»:

Սկաուտները վերադարձան նոր գիտելիքներով եւ գեղեցիկ յիշատակներով, իսկ ամենէն կարելորդ՝ խոստացան «Բարձրացիր, Բարձրացուր» նշանաբանով ուղղուիլ դէպի յառաջ:

«Թուրքիոյ Կողմէ Բռնագրաւումը Կը Յանգեցնէ Անմեղներու Մահուան». Հայ Դատի Յանձնախումբ

Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբը, Փետրուար 7ին, նամակ յղած է Գանատայի արտաքին գործոց նախարար Քրիստիա Ֆրիլանտին՝ տեղեկացնելով, որ Աֆրիկի նկատմամբ թրջական բանակին կողմէ կիրարկուող զինուած գործողութիւնները անօրինական են:

«Ներկայ իրավիճակը լուրջ սպառնալիք է Սուրիոյ քաղաքացիական պատերազմի խաղաղ լուծման», ըստած է նամակին մէջ:

Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբը յայտարարած է, որ Թուրքիոյ կողմէ բռնագրաւումը կը յանգեցնէ անմեղ կիներու եւ երեխաներու մահուան:

Ընդգծելով, որ Աֆրիկոյ Սուրիոյ խաղաղ եւ անվտանգ շրջաններէն է, նամակը կը յիշեցնէ, որ անիկա սուրիացի ներգաղթեալներու համար ապաստան կը հանդիսանայ: «Այսօր Աֆրիկոյ շրջապատուած է ուժերով, որոնք չեն ուզեր այս շրջանի զարգացումը», կը նշուի նամակին մէջ:

«Մենք վստահ ենք, որ Գանատան եւ միջազգային հանրութիւնը քիւրտ ժողովուրդին աջակցութիւն ցուցաբերելու բարոյական պարտականութիւն կը կրեն», կոչ ուղղած է Գանատայի Հայ Դատի յանձնախումբը: Յանձնախումբը խստօրէն դատապարտած է յարձակումը, խնդրած, որ արտաքին գործոց նախարարը օգնէ կասեցնելու Թուրքիոյ ապօրինի գործողութիւններն ու վերջինիս զինուած ուժերը անյապաղ դուրս բերելու պահանջ ներկայացնէ:

«Արմէն Գարօ» Ուսանողական Միութեան Կազմակերպութեամբ՝ Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան Նուիրուած Խորհրդաժողով

ՀՅԴ «Արմէն Գարօ» Ուսանողական միութիւնը, համագործակցութեամբ Գանատայի զանազան հայ ուսանողական միութիւններու հետ, կազմակերպած է Հայաստանի Առաջին Հանրապետութեան նուիրուած խորհրդաժողով մը՝ «Ցեղասպանութենէն պետականութիւն. 900 օրուան հանրապետութիւնը» թեմայով: Խորհրդաժողովը տեղի պիտի ունենայ Մարտ 13-15 Մոնթրէալի McGill, Օթթաւայի Carlton եւ University of Toronto-ի մէջ:

Խորհրդաժողովի զեկուցաբերներն են UCLA համալսարանի փրոֆեսոր եւ պատմաբան դոկտոր Ռիչըրտ Յովհաննիսեան, UCLA համալսարանի փրոֆեսոր, հեղինակ եւ գիտաշխատող դոկտոր Ռուբինա Փիրումեան եւ Ժընեւի Webster համալսարանի փրոֆեսոր եւ լրագրող դոկտոր Վիգէն Չըթըրեան:

Մարթէն Եորկանց կազմակերպիչ յանձնախումբի տիկնաց հետ:

Մատաթ Բ. Մամուրեան

Փետրուար, 10ին Թորոնթոյի Ս. Երրորդութիւն Եկեղեցւոյ «Բարեւ» Կեդրոնը Valentine-ի տօնին առթիւ կազմակերպած էր «Սիրոյ երեկոյթ» թեմայով պարանցիկ խրախճանք մը, որ տեղի ունեցաւ շքեղօրէն զարդարուած «Մակարոս Արթինեան» սրահին մէջ:

Կարճ ժամանակի ընթացքին սրահը լեցուած էր անելի քան 250 ներկանե-

րով, որոնք բոլոր կարօտը ունէին անցեալի օրերը վերյիշելու Մարթէն Եորկանցի երգերուն ընդմէջէն:

Կազմակերպիչ յանձնախումբի անունով բարի գալստեան խօսքերով հանդէս եկաւ Սելլա Գալթաքճեան, ներկաներուն մաղթելով ուրախ ժամանց: Թեմիս Փոխառաջնորդ եւ հոգեւոր հովիւ Զարեհ Աւագ քինյ. Զարգարեան շնորհատրեց տոյն երեկոյթը իրականացնող յանձնախումբի անդամները՝ Ֆրանս

Սիրոյ Երեկոյ Մարթէն Եորկանցով. Անցեալէն Այսօր

Հրապարակային Դաստիարակչական Դասախօսություն Ատամներու Առողջապահության Մասին

Կազմակերպութեամբ ՀՕՄԻ Թորոնթոյի «Ռոբինա» Մասնաճիւղի Դաստիարակչական Յանձնախումբին եւ Համագործակցութեամբ Օնթարիոյի Գ ա ն ա տ ա հ ա յ Բ ժ շ կ ա կ ա ն Ընկերակցութեան (ACMAO) ի, տեղի ունեցաւ հրապարակային դաստիարակչական դասախօսութիւն մը Փետրուար 11ի յետմիջօրէին, Թորոնթոյի Հայ Կեդրոնին մէջ:

Դասախօսութեան նիւթն էր, «Բերանի, Լինտի եւ Ատամի Հիւանդութիւններու Կանխարգիւծում»:

ՀՕՄԻ Դաստիարակչական Յանձնախումբի անդամ Լուսին Մանկասարեանի բացման խօսքով սկսաւ միջոցառումը: Ան հակիրճ ձեւով ներկայացուց երկու Ատամաբոյժ դասախօսներուն՝ Տոքթ. Անի Հասըրճեանի եւ Տոքթ. Գրիգոր Պէպեճեանի, կենսագրական գիծերը:

Լսատեսողական դասախօսութիւնը սկսաւ Տոքթ. Հասըրճեանի ներածականով: Ան ըսաւ, թէ ՀՕՄԻ եւ ACMAO-ի ծրագրերուն մաս կը կազմեն նմանօրինակ դաստիարակչական դասախօսութիւններ: Անցեալին Բժշկական Ընկերակցութիւնը եւ մասնաւորաբար ACMAO-ի Հիւանդապահականներու Բաժանմունքը, առողջապահական նիւթերով եւ Health Fair-ով, հրապարակային դաստիարակչական դասախօսութիւններ կազմակերպած է հանրութեան համար: Այժմ կարիքը նկատելով դարձեալ նմանօրինակ դասախօսական շարքեր պիտի կազմակերպուին:

Դասախօսութիւնն աւելցուց, «Արդի Բժշկութիւնը մեծ կարեւորութիւն կու տայ եւ ամէն ժամանակներէ աւելի հիմնուած է հիւանդութիւններու առաջը առնելու, այսինքն կանխարգիւծելու եւ նախագոյշութեան վրայ»:

Ապա ան յայտնեց, թէ «Ժպիտը մարդոց ամենաթանկագին հարստութիւններէն մէկն է կարելի է նկատել: Հագոծք, մազի ձեւ կրնան ժամանակավիշակ դառնալ, սակայն մեր ժպիտը մեր մասին շատ բան կ'արտայայտէ եւ երբեք չի դադրիր նորաձեւութենէ: Առողջ եւ մաքուր ակռաներ ունենալը ընկերային գանձ մըն է: Ուշագրաւ ժպիտը արժէքաւոր հարստութիւն է եւ մեծապէս կը նպաստէ եւ կ'արտացոլացնէ մեր ուրախութիւնը եւ դրական ինքնավստահութիւնը: Ժպիտով կը յարաբերինք դուրսի աշխարհին հետ եւ այդ շատ բան կ'ըսէ մեր մասին, որովհետեւ ժպիտը մեր ներաշխարհի պատուհանն է: Եթէ մեր բերանը վատառողջ է եւ ակռայի ցաւ ունենանք, մեր տրամադրութիւնը կը քանդուի, մեր ժպիտը կ'անհետանայ, չենք կրնար բնականօրէն եւ սննդարար ուտել, ծամել եւ մարսել եւ մեր մարմնի վատառողջութեան պատճառ կը հանդիսանայ: Մեր բերանը առողջ պահելը բանալին է մեր մարմինը առողջ պահելու»:

Աւելցնելով Տոքթ. Հասըրճեան ըսաւ, թէ Եւ Հայերէն լեզուով «Ատամաբոյժ» բառը ատամները բուժող կը նշանակէ, սակայն արդի ատամաբոյժը որպէս Առաջին Դաս կը սորվի եւ վկայուած ժամանակ կ'ուխտէ «To Conserve Tooth Structure» այսինքն «Պահպանել Ակռայի Կառուցուածքը»: Այս կը նշանակէ դարմանելէ աւելի առաջ կարելորդ է առողջ ատամները յանգրժ պահելու ջանք եւ աշխատանք տանիլ, անհատին եւ ատամաբոյժին երկուստեք համագործակցութեամբ եւ թելադրութիւններուն հետեւելով:

Ակռայի փտտախտի, լինտի հիւանդութիւններու եւ բերնի քաղցկեղի կան-

Տոքթ. Անի Հասըրճեան

խարգիւման մասին բացատրութիւններ տրուեցան:

Ակռաներու եւ լինտի գանձազան խաւերը եւ կազմուածքը ցոյց տալէ ետք, ներկաները նկարներու ընդմէջէն տեղեկացան, թէ ատամի փտտախտը կը պատահի, երբ ծաշերու քաղցր շաքարը եւ մեր բերանի մանրէները կը միանան եւ թթու կը յառաջանայ: Թթուն ատամի հետ խորոչներ կամ ակռայի փտտախտ կը յառաջացնէ:

Sugar+Bacteria=Acid
Acid+Healthy Tooth=Cavities (Sick Tooth)

Լինտի հիւանդութիւնները կը յառաջանան երբ ակռային եւ լինտին միջեւ ծաշի պատառիկներ կը մնան եւ մանրէները ծաշը թթուի (Acidic Plaque) կը վերածեն եւ լինտը կը կրծեն: Երբ լինտը արիւնի կը նշանակէ Gingivitis (Լինտի մեղմ բորբոքում) կայ: Հճգրիտ խոզանակելով եւ ատամնաթել (Dental Floss) օգտագործելով եւ յաճախակի (6 ամիսը անգամ մը) ատամաբուժարան այցելելով կարելի է դարմանել Gingivitisը: Սակայն, եթէ անհատը անհոգ գտնուի բորբոքումը կը յառաջանայ եւ աւելի լուրջ լինտի հիւանդութեան կը վերածուի, նախ Early Periodontitis, ապա Moderate Periodontitis եւ վերջապէս՝ Advanced Periodontitis, ուր ակռաները կորսնցնելու հաւանականութիւնը բարձր է եւ լինտի հիւանդութիւնեանց մասնագէտի խնամքը անհրաժեշտ է:

Ուրեմն ատամները ճշգրիտ ձեւով խոզանակելու եւ ատամնաթելով լաւ մաքրելու կողքին, կանոնաւորաբար ատամաբոյժի այցելութիւնը ամենակարեւոր բանն է, որ անհատ մը կրնայ ընել բերանի, լինտի եւ ատամի հիւանդութիւնները կանխարգիւծելու համար: Բերնի մանրակրկիտ քննութիւնները կ'օժանդակեն ատամաճանաչումը ընելու եւ կասեցնելու, բարդութիւններ ստեղծուելէ առաջ:

Սննդարար ուտեստեղէններ ուտելը շատ կարեւոր է, որովհետեւ կ'ըստի, թէ լաւ ուտելը բանալին է լինտերը առողջ պահելու: Կարելորդ այն է, թէ սննդարար ուտելիքները կը նպաստեն նաեւ մեր ընդհանուր առողջութեան:

Շաքարը ակռաներուն վնաս կու տայ, ուրեմն կարեւոր է գայն չափաւոր ուտել. նախընտրել բանջարեղէններ, պտուղ, ընդեղէն, կաթնեղէն, մսեղէն եւ այլն եւ հեռու մնալ քաղցր եւ կաշուն ուտելիքներէն: Ատամները խոզանակել նախաճաշէն ետք եւ քնանալէ առաջ եւ եթէ կարելիութիւն կայ նախընտրելի է լուալ իւրաքանչիւր ծաշէ ետք: Տեսերիզներով ցուցադրուեցան խո-

Տոքթ. Գրիգոր Պէպեճեան

զանակելու, ատամնաթելը օգտագործելու ցուցմունքներ եւ գանատական Սննդականոնի Canadian Food Guide-ի մասին բացատրութիւններ, ինչպէս նաեւ ալքոհոլի եւ ծխախոտի վնասներու մասին բացատրութիւններ եւ կասեցման թելադրութիւններ:

Երկրորդ բաժինը յատկացուած էր կանխագոյշացման միջոցներու եւ մանուկներու խնամքին: Տոքթ. Գրիգոր Պէպեճեան բացատրեց Հանրութեան համար Զուրի մէջ Fluoride-ի դերին մասին:

Ան ըսաւ, թէ ժողովուրդի գիտակցութիւնը եւ դաստիարակութիւնը կը նպաստէ աւելի հոգատար ըլլալու ատամներու առողջութեան նկատմամբ:

Բացատրելով մանուկներու ատամներու խնամքին մասին, Տոքթ. Պէպեճեան խօսեցաւ, թէ ինչ պէտք է ընել: Կանոնաւոր քննութիւնները եւ առաջին ատամաբոյժի այցելութիւնը պէտք է ըլլայ ատամները դուրս գալէ 6 ամիս ետք: Լսատեսողական միջոցներով ան ցոյց տուաւ ատամները դուրս գալու շարքը, տարիքի փոփոխութիւնները եւ թէ ինչպէ՞ս ծնողքը աշակուրջ կրնայ ըլլալ:

Ան հաստատեց կարեւորութիւնը մանկական ատամներու առողջութեան ըսելով, եթէ հոգ տանիք ատամներուն կրնանք ցաւէ, բորբոքումներէ եւ բարդութիւններէ խուսափիլ: Եթէ մանուկը կանխահաս ատամները կորսնցնէ խօսակցութիւնը կը փոխուի, հոգեբանական բարդութիւններ կրնայ ունենալ, ծաշը չկարենալ լաւ ծամել եւ Orthodontics-ի հարցեր յառաջացնել: Կարելորդ է մանուկը ատամաբոյժին տանիլ փոքր հարցերը շուտով դարմանելու համար եւ առանց ցաւի փորձառութեան փոքրիկին մօտ դարմանատան հանդէպ դրական մօտեցում զարգացնելու համար:

Դասախօսութեան վերջաւորութեան եղան գնահատական արտայայտութիւններ եւ առաջարկուեցաւ կրկնել նման դասախօսութիւններ:

ԳՐԱԴՈՒԱԾ ՕՐ

100-ԱՄԵՐԿԱԻ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՄԲ
ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԱԿԱՆ
ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Մասնակցութեամբ՝
Թորոնթոյի խումբ մը տաղանդաւոր
երաժիշտներու և արուեստագէտներու

Շաբաթ, 12 Մայիս, 2018

Երեկոյեան ժամը 7:30-ին
Թորոնթոյի Հայ Աւետարանական Եկեղեցիին մէջ

Հոլանտայի Խորհրդարանը Ընդունեց Հայոց Ցեղասպանության Մասին Բանաձեւերը

Dutch Foreign Minister Sigrid Kaag told parliament on Thursday that her cabinet will send a member to Armenia in April to commemorate the Genocide

Հոլանտահայ կազմակերպությունները խորհուրդի նախագահ Մաթթ Յախվերտեան կը տեղեկացնէ, որ Հոլանտայի խորհրդարանը

ծայներու բացարձակ մեծամասնութեամբ ընդունեց երկրի համախոհ կառավարութեան մէջ մտնող Զրիստոնէական Միութիւն կուսակցու-

թեան անդամ Ճոյել Ֆորտեիւնտի ներկայացուցած Հայոց Ցեղասպանութեան երկու բանաձեւերը:

«Բանաձեւերու քուէարկութիւններուն կողմ եղած են գրեթէ բոլոր խմբակցութիւնները. դէմ քուէարկած է միայն փոքրաթիւ խմբակցութիւններէն մէկը, որոնք երեք անգամներն ալ ազգութեամբ թուրք են: Բանաձեւերը ընդունուեցան 142 կողմ ձայներով», ըսած է Հայխվերտեան:

Առաջին բանաձեւով կը վերահաստատուի Հոլանտայի կողմէ 2004ին Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչնալու մասին որոշումը, իսկ երկրորդով կը պարտադրուի կառավարութեան՝ նախարարի մակարդակով հինգ տարին անգամ մը Ապրիլ 24ին այցելել եւ յարգանքի տուրք մատուցել Ծիծեռնակաբերդի մէջ»:

Քննեաթը Կը Մերժէ Հայոց Ցեղասպանութիւնը Ճանչցող Բանաձեւը

«Ճերուզալեմ Փոսթ».- Իսրայէլի խորհրդարանը (Քնեսեթ) Փետրուար 14ին քուէարկութեան դրած է Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչնալու մասին բանաձեւը, որ առաջադրուած էր «Եշ Աթիտ» ընդդիմադիր կուսակցութեան առաջնորդ Եայիր Լապիտի կողմէ:

41 երեսփոխաններ դէմ քուէարկած են եւ միայն 28 հոգի կողմ քուէարկած է անոր, ինչին իբրեւ հետեւանք բանաձեւը մերժուած է:

«Չկայ պատճառ, որուն համար Քնեսեթը, որ կը ներկայացնէ Հրէական Ողջակիզումէն անցած երկիր մը, որ չճանչնայ Հայոց Ցեղասպանութիւնը ու անոր նուիրում յիշատակութեան օր չունենայ», ըսած է Լապիտ:

Հայ Դատի Երուսաղէմի յանձնախումբի ատենապետ Յակոբ Սեւան համոզուած է, որ Իսրայէլ ի վերջոյ պիտի ճանչնայ Հայոց Ցեղասպանութեան փաստը:

«Օրինագիծը ներկայացուած էր ոչ մեր նախաձեռնութեամբ, ինչպէս մինչ այս, երբ մեր աշխատանքի արդիւնքով նման նախաձեռնութիւններով հանդէս կու գար ընդդիմադիր «Մէրեց» կուսակցութիւնը: Նման օրինագիծ ներկայացնելու մասին քանի մը ամիս առաջ յայտարարած էր Եայիր Լապիտը՝ ինչ որ առումով հաշտ առնելով իսրայէլա-թրքական յարաբերութիւններու վատացման փաստը», ըսած է Սեւան:

Ըստ անոր՝ այժմ Իսրայէլի մէջ, վարչապետ Նեթանիախի դէմ կաշառակերութեան մեղադրանքներուն հետ առնչութիւն ունեցող ներքաղաքական որոշ գործընթացներ տեղի կ'ունենան: Այդ գործին մէջ վկայ է «Եշ Աթիտ»ի առաջնորդ Եայիր Լապիտը:

«Վերջին շրջանին մենք Հայոց Ցեղասպանութեան հարցի շուրջ նախաձեռնութիւններով հանդէս չենք գար՝ չցանկալով շահարկել հայկական հարցը, հաշտ առնելով նաեւ համախոհական կառավարութեան եւ ընդդիմութեան միջեւ սուր պայքարը, քանի դեռ կառավարութիւնը չէ յաղթահարած իր ժխտողական կեցուածքը: Միաժամանակ, վստահ ենք, որ գալու է այն օրը, երբ Իսրայէլը կը ճանչնայ Հայոց Ցեղասպանութեան փաստը՝ հաշտ առնելով, որ հայ-իսրայէլական յարաբերութիւնները աւելի կը զարգանան եւ ամրապնդուին, ու այլեւս սառնութիւն չկայ», յայտնած է Յակոբ Սեւան:

«Հայոց Ցեղասպանութեան Հարցին Նկատմամբ Եգիպտոսի Խորհրդարանին Մեծամասնութիւնը Ունի Հայանպաստ Դիրքորոշում» Կ'ըսէ Մազլումեան

Մազլումեան եւ Եգիպտոսի խորհրդարանէն պատկերներ:

Հայոց Ցեղասպանութեան վերաբերեալ Եգիպտոսի խորհրդարանին մեծամասնութիւնը ունի հայանպաստ դիրքորոշում, «Արմէնփրէս»ին նշած է Եգիպտոսի մէջ Հայ Դատի յանձնախումբի ղեկավար Արմէն Մազլումեան:

«Մեր առջեւ ապրիլ ամիսն է, եւ երեսփոխանները դարձեալ կը բարձրացնեն Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման հարցը: Նախորդ տարի զգալի թիւով երեսփոխաններ ստորագրած էին Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման

բանաձեւը օրակարգ մտցնելու եւ քննարկելու դիմումը, սակայն ատկէ ետք գործը յառաջ չընթացաւ: Այս օրերուն խորհրդարանի երկու կարեւոր՝ Պաշտպանութեան եւ ազգային անվտանգութեան, ինչպէս նաեւ Արտաքին յարաբերութիւններու յանձնախումբերը յայտարարութիւններ կատարեցին, որ Հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչցուի՝ ատիկա չկապելով Թուրքիոյ հետ ունեցած խնդիրներու հետ, այլ զայն դիտելով զուտ մարդու իրաւունքներու ծիրին մէջ: Իբրեւ օրինակ ներկայացուեցան Հոլանտայի եւ Գերմանիոյ կատարած քայլերը», ըսաւ Մազլումեան:

Մազլումեան նկատել տուած է, որ գոյութիւն ունեցող քաղաքական դաշտը բարենպաստ է: Վերջին շրջանին Եգիպտոսի եւ Թուրքիոյ յարաբերութիւնները վատթարացած են եւ Թուրքիոյ դեսպանը Եգիպտոսէն վտարուած է: Պատճառը շրջանին մէջ Թուրքիոյ վարած քաղաքականութիւնն է, Եգիպտոսի դէմ ունեցած կեցուածքն է:

Քոնկրետի Հայկական Համախմբումը Կը Նշէ Արցախի Շարժումին 30ամեակը

Քոնկրետականներ Փալոն եւ Շիֆ

Քոնկրետի Հայկական համախմբումի համատեղ նախագահներ

Ֆրանք Փալոն, Ճեքի Սփիր եւ Տէյվիտ Վալատաս, ինչպէս նաեւ փոխ-

ատենապետ Էտրմ Շիֆ պաշտօնական յայտարարութիւններ կատարած են Արցախեան շարժման 30ամեակին առիթով:

Քոնկրետականները իրենց յայտարարութեան մէջ դրուատած են իրենց ինքնորոշման իրաւունքին տէր կանգնած Արցախի ժողովուրդի կամքը եւ վերջին 30 տարիներուն ընթացքին Արցախի Հանրապետութեան մէջ արձանագրուած ժողովրդավարական յառաջդիմութիւնները, որոնք կ'իրականացուին՝ հակառակ Ազրպէյճանի յարձակողապաշտ քաղաքականութեան, սպառնալիքներուն եւ զինուորական գործողութիւններուն:

Ամերիկայի 50 Նահանգներէն Երկուքը Տակաւին Չեն Ճանչցած Հայոց Ցեղասպանութիւնը

2017ին Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչցած Ամերիկեան նահանգներու թիւը հասած է 48ի:

Միացեալ Նահանգներու 50 նահանգներէն միայն Միսիսիպիին եւ Ալապաման տակաւին չեն ճանչցած Հայոց Ցեղասպանութիւնը:

Անցեալ տարի Հայոց Ցեղասպանութիւնը ճանչցած եւ դատապարտած նահանգներուն միացած են Վայոմինկը (Ապրիլ 21), Թեքսասը (Մայիս 19), Այովան (Օգոստոս 24), Ինտիանան (Նոյեմբեր 6):

Պոլսոյ Կուսակալութիւնը Անվաւեր Նկատեց Պատրիարքի Տեղապահին Ընտրութիւնը

Գարեգին Արք. Պէքճեան

«Մարմարա»- Պոլսոյ Հայոց Պատրիարքի ընտրութեան թնձուկը, որ երկար ժամանակէ ի վեր շատ ցաւալի հարց դարձած է Թուրքիոյ հայոց համայնքային ու եկեղեցական կեանքէն ներս, Փետրուարին նոր փուլ մը մտաւ՝ Պոլսոյ կուսակալութենէն թէ՛ պատրիարքարանի հասցէին եւ թէ՛ Արամ արք. Աթէշեանին ուղարկուած պաշտօնական նամակով մը:

Նամակին մէջ վերջապէս յստակ պատասխան տրուած է նախապէս պատրիարքարանէն դրկուած վեց նամակներուն. վերջաւորութեան կը հաղորդուի, որ պատրիարքական նոր ընտրութեան մը համար կատարուած դիմումներն ու այդ կապակցութեամբ կատարուած տեղապահի ընտրութիւնը պաշտօնապէս անվաւեր կը նկատուին:

Նամակին մէջ դիտել կը տրուի, որ պետութիւնը չի ծանչնար Գարեգին արք. Պէքճեանի՝ տեղապահի հանգամանքը, եւ անգամ մը եւս կը պնդուի, որ ըստ նախապէս կատարուած ընտրութեան եւ պետութեան կողմէ ալ վաւերացուած որոշումին՝ Արամ սրբազան կը համարուի պատրիարքական ընդհանուր փոխանորդ:

Նամակին մէկ մասը կը վերաբերի նոր պատրիարքի ընտրութեան պայմաններուն. հոն ըսուած է, թէ նոր պատրիարքի ընտրութիւն կարելի կ'ըլլայ միայն այն պարագային, երբ պատրիարքը կը վախճանի, կամ կը հրաժարի, կամ աթոռը կը պարպուի տարբեր ազդակներով, ու կը պնդուի, թէ անոր առողջական վիճակը այս ազդակներէն մէկը չէ: Աւելի կանուխ դատարան մը եւս

որոշած էր, որ առողջական վիճակը նոր ընտրութեան մը համար ազդակ չի նկատուիր: Այս պատճառով ալ, պետութիւնը չի՛ ծանչնար տեղապահի ընտրութիւնը, չի՛ ծանչնար նաեւ տեղապահի հանգամանքով Գարեգին սրբազանին կողմէ կատարուած դիմումներն ու դրկուած նամակները:

Կը հաղորդուի, որ Գարեգին արք. Պէքճեան սրբազանը անցեալ շաբաթ կուսակալութիւն կանչուած է եւ իրեն անձամբ ըսուած է, թէ պետութիւնը չի ծանչնար իր տեղապահի հանգամանքը: Թէեւ պատրիարքարանէն այս մասին պաշտօնական տեղեկութիւն չէ հաղորդուած, համայնքէն ներս տարածուած է նաեւ այն տեղեկութիւնը, թէ պատրիարքարանը պետութեան դէմ դատ բացած է՝ պատրիարքական ընտրութեան ձգձգումին պատճառով:

Միւս կողմէ, կը պնդուի, որ պատրիարքական ընտրութեան նախաձեռնարկ մարմինի անդամներէն՝ Խոսրով Քէօլեղաւիթօլլու, Կորիւն քինյ. Էնէրճեան եւ Տրդատ քինյ. Ուզունեան հրաժարած են յանձնախումբի անդամակցութենէն:

Այցելութիւն Տէր Զօրի Սրբոց Նահատակաց Յուշահամալիր

«Գանձասար»- Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդ Շահան Սրբ. Արք. Սարգիսեան, Ազգ. Վարչութեան եւ երեսփոխանական ժողովներու ներկայացուցիչներու հետ 28 Փետրուարին այցելած են Տէր Զօր քաղաք, ուր հանդիպում ունեցած են նահանգապետին՝ Ապտ ալ Մաժիտ Զաւաթիպիի հետ:

Անդրադառնալով Տէր Զօրի ագագորումին եւ հայութեան համար անոր իրայատուկ նշանակութեան, Սրբազան Հայրը ըսած է, որ Հայոց Ցեղասպանութեան օրերուն նոյն ոճրագործները փորձեցին հայութիւնը ոչնչացնել Տէր Զօրի մէջ, սակայն հզօր Տիրոջ օրհնութեամբ եւ Սուրբիոյ ասպնջական ժողովուրդին շնորհիւ յարութիւն առինք: Այս իմաստով Տէր Զօրը տոկունութեան եւ յարութեան, վերապրելու եւ վերականգնելու խորհրդանիշն է:

Նահանգապետը գնահատած է հայութեան կապուածութիւնը Սուրբիոյ եւ դերակատարութիւնը Սուրբիոյ ծաղկումին, իսկ յետպատերազմեան օրերուն վերականգնումին մէջ:

Ապա անոնք այցելած են ականուած եւ քանդուած Սրբոց Նահատակաց Յուշահամալիր, ուր կատարուած է պաշտօնական ծաղկեմատոյց եւ հոգեհանգստեան յատուկ աղօթք: Ապա ներկաները ուղղուած են մզկիթ, ուր տեղւոյն հոգեւոր պատասխանատուն նահատակաց հոգւոյն համար աղօթած է:

Իրաքի Հայոց Թեմի Առաջնորդը Այցելած է Մուսուլի Հայկական Եկեղեցիներ

Աւագ Արք. Ասատուրեան կ'այցելէ Իրաքեան Զիւրթիստանի հայկական եկեղեցիները:

Իրաքի Հայոցի հոգեւոր հովիւ Մամբրէ քինյ. Հմայեակեան կը յայտնէ, որ Իրաքի Հայոց թեմի առաջնորդ Աւագ արք. Ասատուրեան, հովուական այցով կը գտնուած է Իրաքի Զիւրթիստանի շրջան, Էրպիլի մէջ հայկական նոր կառուցուող եկեղեցւոյ հիմնարկէքի առիթով, այցելութեան ծիրէն ներս Փետրուար 5ին, այցելած է Մուսուլի հայկական եկեղեցիները, տեղւոյն վրայ ծանօթանալու անցնող եկեղեցիներու վիճակին, յայտնած է Հայոցի հոգեւոր հովիւ Տէր Մամբրէ քինյ. Հմայեակեան:

Առաջնորդ Սրբազան հօր կ'ուղեկցէին Իրաքի Կեդրոնական վարչութեան անդամ Գէորգ Գատոյեան, ինչպէս նաեւ Մուսուլի հարթավայրերու համայնքի ատենապետ Շանթ Մուրատեան, Աշքար հեռատարնկերութեան տնօրէն Ռազմիկ Մուրատեան եւ Մուսուլի թաղական խորհուրդի ատենապետ Անդրանիկ Կիլիզեան:

Աւագ Սրբազանը Մուսուլ գտնուելու ժամանակ հանդիպած է Մուսուլի Սուրիանի եկեղեցւոյ Առաջնորդ Պետրոս Մուշիին: Խօսուած են Մուսուլի ներկայ եւ ապագայ վիճակի մասին:

Պատմական Անին Կը Դառնայ Թուրքիոյ Արեւելեան Ամենատարածուած Զբօսաշրջային Ուղղութիւնը

«Թերթ»- Թրքական «Անատոլու» գործակալութիւնը անդրադարձած է հին հայկական մայրաքաղաքներէն Անիին՝ զայն անուանելով «քաղաքակրթութիւններու օրրան»:

«Թուրքիոյ եւ Հայաստանի սահմանին, ժամանակակից Կարս նահանգի Արփաչա շրջանի մօտ գտնուող Անին 961-1045 թուականներուն եղած է հայկական Բագրատունի թագաւորական տոհմի մայրաքաղաքը», կը գրէ թրքական գործակալութիւնը՝ միաժամանակ նաեւ շեշտելով, որ տարածքին մէջ իշխած ու ապրած են բազմաթիւ ժողովուրդներ՝ ռուսներէն մինչեւ իրանցիներ ու սելճուքներ:

Կարսի պատմութեան թանգարանի տնօրէն Նեմէթթին Ալի լրագրողներու հետ զրոյցի ընթացքին նշած է, որ այս ծանր Անի շտապող զբօսաշրջիկներուն թիւը եռապատկուած է, եւ ան դարձած է տեղի ամենայայտնի զբօսաշրջային ուղղութիւններէն մէկը:

«Մարդիկ կու գան այստեղ տեսնելու Կարսի պատմութիւնը, Սարիղամի-

շը, Զըլտըր լիճը, եկողները անպայման Անին ալ կը տեսնեն:

«Այս ծանր զբօսաշրջիկներուն թիւը եռապատկուած է, Աստուած տայ՝ միւս տարի ալ նոյն ցուցանիշները ունենանք: Կը կարծեմ, որ ատիկա նաեւ իր նպատակը դերը պիտի ունենայ Անիի պատմական կառույցներու վերանորոգման ծրագիրներու արագացման գործին մէջ», ըսած է Ալի:

Ան նշած է, որ տեղացի զբօսաշրջիկներու մեծ մասը այստեղ կու գան հիմնականօրէն Անիի Մայր տաճարի, ինչպէս նաեւ Անատոլիոյ տարածքին առաջին թրքական մզկիթը համարուող Ապուլ Մանուչեհրին տեսնելու համար:

Ամիսներ առաջ BBCի թրքալեզու ծառայութիւնը յատուկ անդրադարձ կատարած էր Անիի պատմութեան ու զայն անուանած «մոռցուած կայսրութեան մայրաքաղաք»:

«Այստեղ մնացած բազմաթիւ եկեղեցիներու աներակները, կարծես, լքուած քաղաքի լուռ պահակներն են», գրած էր ծառայութեան թուրք թղթակի-

Ձմրան՝ Անի այցելող սբօսաշրջիկներ:

ցը՝ անցնելով, որ Բագրատունեաց թագաւորութեան օրերուն՝ Անիի տնտեսական հզօր կենդրոն եղած ժամանակ, այստեղի բնակչութիւնը անցած է 100 000ը: UNESCOի համաշխարհային մշակութային ժառանգութեան ցուցակին մէջ տեղ գտած Անիի պատմամշակութային

ժառանգութեան շուրջ բանավէճերը թուրք եւ հայ պատմաբաններու միջեւ չեն դադորի, սակայն վերջին շրջանին երկու կողմի պատմաբաններն ու հնագէտները սկսած են յիշեցնել աշխարհին Անիի մոռցուած կարեւորութեան մասին:

«Պիտի Ընենք Հնարաւոր Ամէն Ինչ, Որպէսզի Մեր Հայրենիքը Ըլլայ Աւելի Հզօր Ու Բարեկեցիկ», Նշեց Բալո Սահակեան Արցախի Վերածնունդի 30ամեակին Առիթով

Սալի Սաղտըճեան

1988ի Փետրուարը Հայ ժողովուրդի համար դարձաւ անկիւնաքարային: Փետրուար 12ին, Հայրութի մէջ տեղի ունեցաւ առաջին հանրահաւաքը, որու մասնակիցները պահանջեցին Հայաստանի հետ Արցախի վերամիաւորումը: Փետրուար 13ին, Ստեփանակերտի Լեւինի հրապարակին վրայ, 40-50 հազար մարդ ցոյց ելաւ: Փետրուար 20ին, ԼՂԻՄ Մարզային խորհուրդը արտահերթ նստաշրջանին որոշում ընդունեց՝ ԼՂԻՄը դուրս բերել խորհրդային Ազրպէյճանի կազմէն եւ վերամիանալ մայր Հայրենիքին: Նոյն օրը, Երեւանի մէջ, ի զօրակցութիւն արցախահայութեան, տեղի ունեցաւ բազմահազարանոց հանրահաւաք: Ատկէ ետք՝ ցոյցերը չդադրեցան:

Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ արքեպիսկոպոս Մարտիրոսեան «Առաւել» թերթին հետ ունեցած զրոյցի մը ընթացքին կը նկարագրէ այդ ժամանակ ժողովուրդին տրամադրութիւնը, ըսելով, որ այդ օրերուն զարմանահրաշմթնութիւն կը տիրէր, կարծես թէ ամբողջ ազգը մէկ շունչ, մէկ հոգի դարձած էր: Մարդիկ պատրաստ էին ամէն ինչով նպաստելու համազգային նպատակի իրագործման: «Ես կը յուզուի, որովհետեւ ատկեւ իմ սպասած հայ ազգն էր՝ ազնիւ, բարի, մաքրամաքուր: Այն տպաւորութիւնն էր, որ կարծես Սուրբ հոգին իջած էր եւ տարածուած բոլորի հոգիներուն մէջ: Սա կը խօսի նաեւ այն մասին, որ մեր նպատակը իրօք ազնիւ էր եւ Աստուած մեզի հետ էր», կ'ըսէ առաջնորդ սրբազանը:

Ի պատասխան Լեւոնային Ղարաբաղի ազատ ինքնորոշման իրաւունքի պահանջին՝ Ազրպէյճան կազմակերպեց հայերու ջարդերը Սումգայիթի, Պաքուի, Գանձակի, Շամխորի եւ այլ շրջան-

ներու մէջ:

Վրայ հասաւ պատերազմը: Արցախահայութիւնը՝ իր թիկունքին ունենալով ողջ հայութեան զօրակցութիւնը՝ ոչ միայն ցոյցերով, այլ նաեւ զէնքով նուաճեց իր անկախութիւնը: 1991ի Սեպտեմբեր 2ին Լեւոնային Ղարաբաղը հռչակեց Անկախութիւն, որ վաւերագրուեցաւ նոյն թուականի Դեկտեմբեր 10ին կայացած հանրաքուէով:

Այս տարի լրացաւ Արցախեան ազատագրական շարժման 30ամեակը: Փետրուար 20ը, որ կը կոչուի նաեւ Վերածնունդի օր, Արցախի մէջ նշուեցաւ մեծ շուքով: Ստեփանակերտի մէջ կազմակերպուեցան բազմաթիւ ձեռնարկներ. ցուցահանդէսներ, համերգ, գիտաժողով, երթ եւ հանրահաւաք: Հաւաքի ընթացքին, նախագահ Բալո Սահակեան հանդէս գալով շնորհաւորական ուղերձով՝ ըսաւ. «Երեք տասնամեակ առաջ, այս օրերուն, համայն հայութիւնը համախմբուեցաւ, դարձաւ մէկ բռունցք՝ ողջ աշխարհին ազդարարելով սեփական բնօրրանին մէջ ազատ ու անվտանգ ապրելու համար մաքառելու իր պատրաստակամութեան մասին: ...Եւ այս շարժման պսակը դարձաւ հայոց անկախ պետականութեան վերականգնումը»:

Երեւանի մէջ, Փետրուար 20ին, Ազատութեան հրապարակին վրայ տեղի ունեցաւ հանրահաւաք: Հրապարակին վրայ կը ցուցադրուէին այդ տարիներու ցոյցերու լուսանկարներ եւ պաստառներ:

Հաւաքին ներկայ տիկ. Էմման կը վերյիշէ առաջին ցոյցերը, որոնց ինք ալ մասնակցած էր: «Այն ժամանակ բոլորս մէկ էինք, բոլորիս պահանջը մէկ էր, մենք մեզի ուժեղ կը զգայինք, որովհետեւ բոլորս միասին մէկ նպատակի համար կը պայքարէինք», կ'ըսէ ան: Խօսք առաւ Արամ Մանուկեան, որ

շեշտեց, թէ 30 տարի առաջ այս հրապարակը ցնցեց ամբողջ աշխարհը: Այս հրապարակին վրայ սկսաւ շարժում, որ սկզբի դրաւ Սովետական կասրութեան քայքայման: Ղարաբաղեան շարժումը առաջնէն էր ամբողջ արեւելեան Եւրոպայի ազատական շարժումներուն: Ան առաջինն էր իր կազմակերպութեամբ, իր մարդկայնութեամբ, իր երկարակեցութեամբ եւ առաջինն էր իր արդիւնքով:

Այլ մասնակից մը կը վերյիշէ, ինչպէս տեղեկացաւ Լեւոնային Ղարաբաղի մասին: «Այն ժամանակ կ'աշխատէի տնտեսութեան նախարարութեան մէջ: Մեր հիմնարկի ղեկավարը՝ պր. Արզումանեանը, մեզ՝ աշխատողներս, ներս կանչեց, փակեց դուռը, որ մարդ չլսէ: Ետեւի դռնէն քարտէս մը բերաւ եւ ցոյց տուաւ Ղարաբաղի տեղը: Մեզի բացատրեց, որ հիմա ԼՂԻՄի վիճակը շատ դժուար է եւ համաշխարհային պատերազմի պէս բան մը կրնայ տեղի ունենալ, բայց մենք պիտի պայքարինք: Այդպիսով մենք ալ փողոց ելանք»: Արմաիրցի Էդգարը կը վստահեցնէ, որ Արցախը մերը եղած է եւ մերն ալ պիտի մնայ: Հիմա երկու հանրապետութիւն կ'ունենանք, թէ մէկ՝ կարելի էր չէ: Կարելի էր նաեւ, թէ ով է այսօրուան իշխանութիւնը, կամ վաղը ով պիտի ըլլայ: «Ո՛հ մէկ փոխգիշուր կ'ընդունինք: Մենք դեռ Արեւմտեան Հայաստանի հողերը ետ պիտի բերենք, մենք դեռ Նախիջեւանն ունինք, դեռ Արցախի ամբողջը մեզի չէ», պահանջատիրական ոգիով կ'ըսէ ան:

Հայաստանի Հանրապետութեան նախագահ Սերժ Սարգսեան իր շնորհաւորական ուղերձին մէջ հաստատեց, որ «արդէն 30 տարիէ ազրպէյճանական լուծը թօթափած ազատ Արցախը կը զարգանայ առաջանցիկ կշռոյթով՝ թէ տնտեսապէս, թէ քաղաքականապէս, թէ մշակութապէս»: Իսկ նախագահ Բալո Սահակեան վերահաստատեց, որ բոլորս հաստատական ենք եւ պիտի ընենք հնարաւորը, որպէսզի վաղուան օրը ըլլայ յուսալի, մեր հայրենիքը՝ աւելի հզօր ու բարեկեցիկ:

Երեք տասնամեակ ետք՝ Արցախի Հանրապետութիւնը առաջ կը շարժի իր ժողովրդավարական հիմնարկներով, իր ամրակոծ բանակով, վճռական ու իր հողին վրայ ամուր կանգնած բնակչութեամբ:

Արցախի Հանրապետութիւնը իր դիւանագիտութեամբ կը փորձէ վերադառնալ բնակչութիւններու սեղան, Ստեփանակերտը ջանքեր կը գործադրէ միջազգային ծանաչման համար, կապեր կը հաստատէ եւրոպական կառոյցներու, Եւրոխորհրդարանի պատգամաւորներու, ամերիկացի քննրեսակա-ններու հետ: Այսօր Արցախը իրողապէս (տէ ֆաքթօ) անկախ պետութիւն է եւ ջանքեր կը գործադրէ իրաւամբ (տէ ժուրէ) ծանցցուելու համար:

Բալո Սահակեանի Ուղերձը՝ Նուիրած Արցախեան Հարժման 30ամեակին

Բալո Սահակեան

Նախագահ Բալո Սահակեան Փետրուար 20ին շնորհաւորական ուղերձ յղած է Արցախի վերածնունդի օրուան առթիւ: Ուղերձին մէջ կ'ըսուի.

Սիրելի՛ հայրենակիցներ, Արցախի Հանրապետութեան իշխանութիւններու եւ անձամբ իմ անունէն ի սրտէ կը շնորհաւորեմ ձեզ Արցախի վերածնունդի օրուան առթիւ:

30 տարի անցած է այն օրէն, երբ մեր ժողովուրդը միասնական ու միակամ ոտքի ելաւ՝ իր վճռորոշ ձայնը բարձրացնելով յանուն մարդու իրաւունքներու պաշտպանութեան: Ատկեա խաղաղ եւ արդարացի պահանջ էր, որուն Ազրպէյճանը պատասխանեց Պաքուի, Սումգայիթի եւ այլ բնակավայրերու մէջ հայ բնակչութեան կոտորածներով, բռնի տեղահանումներով, հազարաւոր մարդիկ դարձան այդ յանցատու քաղաքականութեան զոհը:

Ազրպէյճանի կողմէ մեզի պարտադրուած անհաւասար եւ արհիւնալի պատերազմը ա՛լ աւելի կոփեց մեր ժողովուրդի կամքը, միաւորեց համայն հայութիւնը մեր պապենական հողը պաշտպանելու եւ անոր իրական տէրը դառնալու գործին: Այդ միասնութեան ու համախմբութեան, մեր ժողովուրդի հայրենասիրութեան եւ ազատատենչ ոգիին շնորհիւ մենք կրցանք ոչ միայն դիմակայել սանձազերծ հակառակորդին, այլեւ տօնել մեծ յաղթանակներ:

Եւ այսօր՝ 30 տարի անց, կրնանք հպարտօրէն արձանագրել, որ մեր ժողովուրդի ընտրութիւնը ճիշդ էր, եւ մենք այլ ծանապարհ չունէինք: Մայր Հայաստանի եւ Սփիւքի մեր քոյրերու ու եղբայրներու հետ միասին հերոսաբար պաշտպանեցինք վտանգուած հայրենիքը, վերականգնեցինք աւերուած տնտեսութիւնը եւ ստեղծեցինք կայուն հիմքեր անոր յետագայ զարգացման համար, կազմաւորուեցաւ պաշտպանութեան բանակը, որ դարձաւ ոչ միայն մեր երկրի, այլեւ տարածաշրջանի կայունութեան ու խաղաղութեան երաշխաւորը, ծնաւ ու դաստիարակուեցաւ սերունդ մը, որուն համար հայրենիքի ազատութիւնն ու անկախութիւնը բացառիկ արժէքներ են:

Թանկագին՝ բարեկամներ, Ես աւելի քան վստահ եմ, որ մեր ժողովուրդը կենսի պիտի կոչէ իր բոլոր նուիրական իղծերն ու նպատակները: Մէկ անգամ ես կը շնորհաւորեմ բոլորս պետական կարեւորագոյն տօնի առիթով եւ կը մաղթեմ խաղաղութիւն ու մեծագոյն յաջողութիւններ մեր հայրենիքին ու ժողովուրդին:

Խմբագրութեան կողմէ

«Թորոնթոնայ» պատասխանատու չէ իր էջերուն մէջ լոյս տեսած ծանուցումներու բովանդակութեան:

Մեզի յղուած բոլոր թղթակցութիւններն ու գրութիւնները ենթակալ են որոշ խմբագրումի:

«Սա Լեռներու եւ Ազատութեան Երկիր Է» Լաթվիացի Լրագրողին Տպաւորութիւնները Արցախի Մասին

«Արցախփրես»- Լաթվիացի Ալեքսէյը այցելած է Արցախ եւ պատմած, թէ ինչ տեսած է լեռներու եւ ազատութեան երկրին մէջ եւ ինչպէս բնութեան բացառիկ երեւոյթի ականատես դարձած է:

Ռիկայէն էջատէր (blogger) Ալեքսէյ Վէսետիլին օտարերկրեայ լրագրողներու խումբի մը հետ Փետրուար 10-14 այցելած է Լեռնային Ղարաբաղ: Eunetworkի իր էջին մէջ ան պատմած է ուղեւորութենէն ստացած իր տպաւորութիւններուն եւ այն մասին, թէ ինչը զարմացուցած է իրեն այնտեղ:

«Լրագրողներու խումբի հետ ես մեկնեցայ բացայայտելու ինծի համար անծանօթ երկիր մը՝ Արցախը, որ յայտնի է նաեւ Լեռնային Ղարաբաղ անունով: Մեր ծանապարհորդութիւնը լի էր արկածներով», գրած է Վէսետիլին:

Լատվիացի էջատէրին Արցախը զարմացուցած է իր լեռներով, մաքուր օդով եւ բնութեամբ:

«Արցախը կը գտնուի լեռներու վրայ, ամպերէն ալ վեր: Կրնա՞ք պատկերացնել: Ինչպէս կարելի է ապրիլ ամպերէն վեր: Այս իրաշալի երկրին մէջ արեւը կը շողշողայ գրեթէ միշտ, օդը շատ մաքուր է: Լեռները կ'ապշեցնեն իրենց բարձրութեամբ, վեհութեամբ: Կովկասեան լեռներ: Անոնք, կարծես, ըլլան դարաւոր հսկաներ, որոնք տեղակայուած են այս յարմարաւէտ լեռնահովտին մէջ եւ աշխարհին կը նային ամպերու մէջէն: Տեղացիները մեղուաբուծութեամբ կը զբաղին, դեղաբոյսեր կը հաւաքեն: Այստեղ հեշտ է շնչելը, օդը կազդուրիչ կը թուի», կը գրէ ան:

Ալեքսէյի խօսքով՝ Արցախի մէջ յաճախ կարելի է լեռնային աղբիւրներ, գինեգործարաններ, կրօնական յուշար-

ծաններ տեսնել:

«Մենք կանգ առինք յուշարձաններէն մէկուն մօտ: Շուրջբոլորը լեռներ, լեռներ, անվերջ լեռներ: Ջուր խմեցինք աղբիւրէն, ան շատ մաքուր էր, իսկապէս թարմացնող: Լեռնային տեղանքի առանձնայատկութիւնը հաշուի առնելով՝ ծանապարհները լաւ վիճակի մէջ էին: Համեմատել կը մնայ, թէ տեղացիները ինչպէս կրնան ատոնք պահպանել այդ տեսքով: Դժուար է պատկերացնել, որ այդ կախարդական երկիրը ռազմական հակամարտութեան մէջ կը գտնուի, իսկ հողը այստեղ խոր սպիներով պատուած է: Արցախը անկախ երկիր է՝ զարմանալի մշակոյթով, մարդոցմով, ո-

րոնք բարձր կը գնահատեն ազատութիւնը: Այստեղ բոլորը կը խօսին Ղարաբաղի բացառիկ բարբառով, այդ լեզուն նոյնիսկ Հայաստանի բնակիչները դժուարութեամբ կ'ընկալեն», կը նշէ ան:

Էջատէրը կ'աւելցնէ, որ այս երկրի վրայ դիւցազներգական մարտեր մղուած են:

«Շատերը զոհուած են՝ պաշտպանելով իրենց գիւղերը, ընտանիքները ու հողը: Որոշ տեղեր մինչ այսօր իրաճգութիւն կ'ընթանայ: Որոշ գիւղեր, ուրկէ մենք անցանք, ամբողջութեամբ անեւրոյն են, սակայն անոնք կը վերականգնուին տեղի բնակիչներու եւ իշխանութիւններու ջնորհիւ: Դուք կրնաք Արցախի անկա-

խութեան համար մարտնչող ու ինկած զինուորներուն նուիրուած բազմաթիւ յուշարձաններ տեսնել: Կը զարմացնէ մարդոց քաջութիւնը, անոնք կը շարունակեն ապրիլ այստեղ եւ չեն վախնար կառուցելէ այն, ինչ որ անեւրոյն է պատերազմի հետեւանքով: Խաղաղութիւնը այստեղ իսկապէս կարեւոր է», կ'ընդգծէ ան:

Ստեփանակերտի մէջ Ալեքսէյը միաւրագրողներու հետ անկրկնելի բնութեան երեւոյթի մը ականատես եղած է:

«Արցախի մայրաքաղաք Ստեփանակերտ, մենք հասանք երեկոյեան, եւ ան հիւրընկալ կերպով յոգնած ծանապարհորդներու առջեւ բացաւ իր դռները: Քաղաքը ցնցուած էր պատերազմէն, սակայն շատ արագ վերականգնուած: Առաջին տպաւորութիւնը այնպիսին է, կարծես երկնքի մէջ ըլլաս: Բացատրեմ՝ ինչու. այստեղ մենք ականատես դարձանք բնութեան բացառիկ երեւոյթի մը, երբ մշուշը ամպերու հետ կը ծածկեն քաղաքի փողոցները: Գուցէ՝ Արցախի բնակիչները արդէն վարժ են ատոր եւ չեն նկատեր, սակայն ատիկա հեքիաթի նման էր. այնպիսի տպաւորութիւն էր, կարծես լեռնային քաղաքի փողոցները կը սաւառնին երկինքի մէջ: Մայրաքաղաքի լապտերի լոյսի ծառագայթը կը շողշողայ ամպերու մէջ եւ նրբօրէն կը ցրուի: Մառախուղէն ու ամպերէն վեր աստղերն են: Դուք ատոնք կը տեսնէք անմիջապէս ձեր գլխավերելը», կը գրէ ան:

Արցախի մասին իր շարադրանքը Ալեքսէյը կ'աւարտէ հետեւեալ խօսքերով. «Սա Արցախն է. լեռներու եւ ազատութեան երկիրը»:

Շատ Միրգ Կերէք, Խնձոր եւ Սալոր.

Խորհուրդ Կու տայ Արցախցի 110 Տարեկան Տատիկը

«Նիւու»- Ղարաբաղեան հողը հռչակաւոր է ո՛չ միայն իր սքանչելի բնութեամբ, հնադարեան յուշարձաններով, բարեբեր հողով, այլ նաեւ՝ երկարակեանքներով:

2018ի Փետրուարի տուեալներով՝ Լեռնային Ղարաբաղի մէջ կ'ապրի 100 տարեկանը անց 16 մարդ: Ամենատարեցը՝ 110ամեայ Արեւիատ Սարգսեանը, կը բնակի Թաղավարդ գիւղին մէջ: Անոր այցելած են լրատուամիջոցի թղթակիցները եւ գրած.-

«Մեր այցելութեան պահուն Արեւիատ տատիկը տունը չէր: Չծրագրած հիւրերը դիմաւորեցին տնեցիները՝ հարսերն ու ծոռները: Շուտով յայտնուեցաւ նաեւ ինքը՝ այցելութեան «մեղաւորը»: Սեւ գլխաշորով ու գոգնոցով փխրուն կին է: Դժուար կեանքի երկար տարիները իրենց հետքը ձգած են, սակայն չեն փոխած լուսաշող, մանկականօրէն ուրախ ժպիտը:

«Արեւիատ տատիկի հետ զրուցելը հաճելի է, բայց դիւրին չէ: Ղարաբաղեան բարբառը, որ շատ դժուարահասկնալի է, շրայլօրէն համեմուած է տեղական բառերով եւ արտայայտութիւններով: Կը փորձեմ տատիկէն նրբանկատօրէն իր մասին հարցուփորձ ընել, սակայն 10 վայրկեանէն ընդմիջում կը խնդրեմ եւ՝ «թարգմանիչ»:

«Հարսի՝ Սթելլայի միջոցով կը պարզուի, որ Արեւիատ տատիկի 110 տարեկանը լրացած է Յուլիս 1ին: Մէկ դարէն երկար տեւած կեանքը եղած է դժուար, ծանր, ձեռքբերումներով եւ կորուստներով լի:

Արցախցի Տատիկը իր մեծ մեծ թոռներուն հետ:

րով լի: 17ամեայ Արեւիատը ամուսնացած է հինգ զաւակներու հայր՝ այրի Ղազարին հետ: Պատանի Արեւիատը իր առաջնեկը ունեցած է, սակայն որոշ ժամանակ անց՝ Ղազարը մահացած է: Արեւիատը չէ ձգած հարազատ դարձած օտար զաւակները: Քանի մը տարի ետք՝ Արեւիատը ամուսնացած է երկրորդ անգամ: Եւ դարձեալ այրիի մը հետ, որ ունէր վեց զաւակ: Ջոյգը ունեցած է երեք զաւակ: Երկրորդ ամուսինի մահանալէն ետք՝ Արեւիատը մեծցուցած է 15 զաւակ՝ իմս եւ քուկ տարբերութիւն չընելով: Արեւիատը երկար տարիներ հիւանդանոցի մէջ աշխատած է: Ընդհանրապէս վերապրած կեանքի մասին տատիկին հարցուփորձ ընելը վէրքերու փորփրում

է: Այս կամ այն բանի մասին պատմելու ընթացքին՝ Արեւիատ տատիկը պարբերաբար կը կրկնէ՝ «Չեմ ապրած, այլ տանջուած եմ», եւ աչքերը արտասուքով կը լեցուին: Հարցը, թէ տատիկը, այնուամենայնիւ, քանի՞ թոռ ու ծոռ ունի, անպատասխան մնաց: «Հարիւրէն աւելի», ամփոփեց Սթելլան:

«Եւ, այնուամենայնիւ, աչքերու խորամանկ փայլն ու ժպիտը կը մատնեն շրջապատի հանդէպ աշխոյժ հետաքրքրութեան մասին: Միայն թէ վատ կը տեսնեմ ու կը լսեմ», կը բողոքէ տատիկը: Ան նրբագեղ մատներով փոքրիկ ձեռքով կը վերցնէ սուրճի զաւաթը: Պարզօրեցաւ՝ տատիկը սուրճ եւ լաւ գինի կը սիրէ: «Իսկ ծխել փորձած էք», կը կա-

տակենք մենք: «Վայ, վայ», կը զայրանայ Արեւիատ տատիկը:

«Տնեցիներուն խօսքով՝ տատիկը սնունդի տեսակետէ ընդհանրապէս զուսպ է: Մեծ մասամբ բանջարեղէն եւ կանաչեղէն կ'ուտէ, միս չի սիրեր, իսկ երշիկ եւ նրբերիշիկ բերանը չի դնէր: «Շատ միրգ կերէք, խնձոր եւ սալոր, չիր, առողջութեան համար օգտակար է», խորհուրդ կու տայ Արեւիատ տատիկը: Վատթարացած տեսողութիւնը տատիկին թոյլ չի տար մանր աշխատանք կատարելու, գործելու կամ կարելու, սակայն աշխուժօրէն՝ իր ուժերու սահմաններուն մէջ՝ հնարաւոր ամէն ինչ կ'ընէ տան եւ այգիին մէջ: Կը սիրէ մէկ-երկու բառ փոխանակել հարեան ընկերուիներու հետ:

«Արեւիատ տատիկը հիւրերը ծանապարհեց մուտքի սանդղահարթակին: Եւ մինչ մենք դէպի դարպասները կ'երթայինք, կանգնած էր աստիճաններուն, կը ժպտէր եւ մեր հետքէն ձեռքը կը թափահարէր:

«Ստեփանակերտի ծանապարհին մեզմէ իրաքանչիւրը մտքերու մէջ էր, որոնցմով համակուած էր Արեւիատ տատիկի հետ հանդիպումով: Համաշխարհային առաջին պատերազմ, Համաշխարհային երկրորդ պատերազմ, մարդու կողմէ Տիեզերքի նուաճում, Արեւիատ տատիկը եղած է ամբողջ դարու մը իրադարձութիւններու ականատեսը:

«Արեւիատ տատիկ, առողջութիւն քեզի»:

Ինչո՞ւ Կ'առարկենք

Կարո Արմենյան

Արամ Մանուկեանի յուշարձանի նախագծին շուրջ ծառայող հրապարակային վեճը կը բխի բարոյական այն նորմերէն, որոնք կը սահմանեն էութիւնը հայ անկախ պետականութեան գաղափարին: Արամը Հայաստանի Հանրապետութեան հիմնադիր հայրը չէ միայն: Ան հարազատ խորհրդանշին է բոլոր ժամանակներու մեր ինքնիշխան պետականութեան: Եւ ան վերջնական չափանիշն է, որով պիտի չափուին բոլոր ներկայ եւ ապագայ սերունդները Հայրենիքի եւ Սփիւռքի մեր ղեկավարութեան եւ ժողովուրդին:

Հայ անկախ պետականութեան կենսագործունէութիւնը երբեք հեշտ պիտի չլլայ: Ան պիտի ըլլայ փորձութիւններով ականուած ռազմադաշտ մը, ուր պիտի գործէ հայ ազգի խոհեմ, հեռատես, արդարակրօնով, յամառօրէն խստապահանջ, բայց նաեւ խիզախ եւ միշտ աննկուն եւ միշտ ինքնուրաց ղեկավարութիւնը իր յստակ տեսլականով եւ իր դժուարին ընտրութիւններով: Հայ անկախ պետականութեան մէջ տեղ չեն կրնար ունենալ միջակութիւնները: Հոն տեղ չկայ եւ սամուրութեան, շահամուրութեան, թուամորթութեան համար: Այնտեղ «ամէն օր եւ ամէն ժամ» պիտի գործուին «բազում գործք արութեան», ինչպէս կը պատգամէ Պատմահայրը: Անիկա պիտի ըլլայ արի մարդոց ռազմաբեմը, ուր շարունակ պիտի վճռուի մեր հաւաքական ճակատագիրը եւ ուր պիտի հրաշագործէ հայ մարդուն հանձարը:

Այս տեսլականն է, որ կեանքի կոչուեցաւ հարիւր տարի առաջ նուիրեալներու կորովի փառանգի մը արիւնով եւ քրտինքով եւ այդ դաժան երկունքէն ծնաւ նոր ժամանակներու մեր անկախութիւնը: Այդ գործին ռահվիրաները հայ յեղափոխական կուսակցութիւններն էին՝ Արմենական, Հնչակեան եւ մասնաւոր Պաշ-

Արամ

նակցական գործի հնոցները Քրիստափոր Միքայէլեանի, Ռոստոմի, Սիմոն Զաւարեանի եւ այլ մեծերու հզօր իմացականութեամբ ու վճռականութեամբ: Եւ յեղափոխական գործի այդ քուրայէն ազգի փրկութեան վճռական գրոհին կոչուած Արամն էր, որ պիտի յայտնուէր եւ հայ կեանքի ամենէն ճակատագրական օրերուն պիտի հրաշագործէր կեանքի ու մահուան երախէն կորզուած մեր հսկայ յաղթանակը:

Կը սխալին բոլոր անոնք, որոնք այս ԱՐԱՄ իրողութեան մէջ կ'ուզեն տեսնել «անհատի պաշտամունք»: Բոլշեւիկեան այդ եզրերը մեզի համար չեն: Արամը վաղուց դադրած է անհատի նեղ սահմաններուն մէջ ապրելէ: Ան - ինչպէս իր գաղափարի ուսուցիչներն ու ընկերները - իր մեծ նուիրումի ճամբով վաղուց նոյնացած է մեր ազգային եւ համամարդկային տեսիլքին հաստատելով կեանքի այն չափանիշը, որ այսօր կը սահմանէ մեր հաւաքական արժէքամակարգը:

Այդ արժեքամակարգն է, որ պէտք է ցոյցացու գտնէ Արամի յուշարձանի յղացքին մէջ: Ծանր պահանջ կը դնենք ձեր ուներուն: Այո, խիստ ծանր է մեր պահանջը: Քննարկման ներկայացուած նախագիծերէն եւ ոչ մէկը (դատելով լուսանկարներէն) կը հատէ սահմանը: Արամը կը ներկայացնէ մեր հաւաքական խոյանքը եւ բոլոր այն յարգարժան քանդակագործները, որոնք պատրաստ են ստեղծագործական այս մեծ մարտահրաւերին, պիտի անպայման գոհացնեն այս դժուարահաճ պայմանը: Այս պայմանը բառերով չի բացատրուիր: Ոչ մենք եւ ոչ Երեւանի քաղաքապետութիւնը կրնայ այս խորհրդաւոր պայմանը բանաձեւել: Անիկա կը բխի հայ մարդուն վեցերորդ ազգայնաբանքէն: Մի հարցնէք մեզի, թէ ինչ է ան: Երբ Երուանդ Քոչարը հպարտօրէն կանգնեց Սասունցի Դաւիթի հանձարեղ ձիարձանը, ոչ ոք, բացարձակապէս ոչ ոք կը կասկածէր այդ կոթողի ինքնութեան: Մենք բոլորս աշխարհի չորս ծագերէն վերջնականօրէն համոզուած էինք, որ այդ իսկ էր Դաւիթը+Վարպետը «գիտէր», թէ ո՞վ էր մեր դիցազնավէպին հերոսը, քանի որ գիտէր, թէ ո՞վ ենք մենք: Դուք նախ եւ առաջ պիտի գիտնաք, թէ ո՞վ է Արամը...

Փետրուար 2, 2018
Ուաշինկթըն

Սումկայիթեան Ջարդեր, Պատմական Զուգահեռներ Եւ Դասեր

Արտաշէս Շահպազեան

1988 թուականի Փետրուարի 12-ից Արցախում սկիզբ առած համաժողովրդական խաղաղ ցոյցերի եւ ինքնորոշման պահանջով Ղարաբաղի մարզային իշխանութիւնների իրաւական քայլերի պատասխանը եղաւ Սումկայիթ քաղաքում իրականացուած հայութեան ջարդը: Երեք օր շարունակուած նախաճիրը վայրագութեամբ չէր տարբերուում այն եղեռնագործութիւններից, որ դարասկզբին իրականացրել էին թուրքերը եւ նոյն ազգերին: Խորհրդային շինծու ինտերնացիոնալիզմի տասնամեակներից յետոյ սերնդափոխութիւնն անգամ ազգերների ծինային յիշողութեան մէջ չէր մարել հայ տեսակի նկատմամբ եղած անափ ատելութիւնը: Արդիւնաբերական Սումկայիթ քաղաքը շատ հեռու է գտնուում Արցախից, եւ աշխատանք փնտռելով այստեղ յայտնուած Պաշտային ու Լեռնային Ղարաբաղների հայութիւնը որեւէ առնչութիւն չունէր Լեռնային Ղարաբաղում տեղի ունեցող իրադարձութիւնների հետ: Այնուամենայնիւ, հէնց այստեղ տրուեց Արցախի ըմբոստացման պատասխանը, ինչը նախ եւ առաջ հայ բնակչութեանը ուղղուած զգուշացում էր: Այն նշանակում էր, որ ինքնորոշման իրաւունքի իրացման համար խաղաղ պահանջատիրութեանը Պաքուն հակադրելու է բիրտ ուժը, նկատի ունենալով, որ մայրաքաղաքի, Պաշտային ու Լեռնային Ղարաբաղների հայաբնակ ցրուած բնակավայրերի հայ բնակչութիւնը, այս պարագայում, յայտնուում է պատանդի վիճակում եւ կ'արժանանայ Սումկայիթի հայութեան ճակատագրին: Ինչպէս հետագայ իրադարձութիւնները փաստեցին, Ազրայէճանի իշխանութիւնը հէնց այդ ճանապարհով էլ գնաց՝ հայաթափելով ողջ Պաշտային Ղարաբաղը, թալանով ու սպանութիւններով տեղահանելով Պաքուի հայ բնակչու-

թեանը: Ի վերջոյ, երբ հնարաւոր չեղաւ զանազան մեծ ու փոքր սադրանքներով կասեցնել ազատագրման գործընթացը, Ազրայէճանը պատերազմ սանձազերծեց տարածքային ու թուաքանակի առումով անհամեմատ փոքր Ղարաբաղի նկատմամբ, որն այդ օրերին ամբողջովին գտնուում էր շրջափակման մէջ: Բարբարոսութեան հարցում փաստելով սեփական գերազանցութիւնը՝ միաժամանակ հայ ժողովրդին յիշեցում էր նրա ողբերգական անցեալը (յայտնի է, ի դէպ, որ սումկայիթեան եղեռնագործութեան օրերին Ազրայէճանում են գտնուել «խորհրդատուներ» Թուրքիայից): Ոչ մի կասկած չկայ, որ եթէ չլիներ արցախցիների ամուր դիմակայութիւնը եւ օգնութիւնը Հայաստանից, ապա Արցախի հողում կ'ընկնուէր ինչ 1915 թուականի իրադարձութիւնները:

Երբ վայրենացած ամբոխը երեք օր շարունակ գիշարուիչական խրախճանք էր սարքել հանրապետութիւններից մէկի երկրորդ քաղաքում, պարզում է այդ մասին Մոսկուայում «տեղեակ չէին»: Այն դէպքում, երբ հանրապետութիւնների պետական մարմինները եւ ի մասնաւորի անվտանգութեան կոմիտէները, ըստ էութեան, «զխաղասային» մարմինների մասնաձիւղերն էին, եւ բացառում էր, որ որեւէ վայրում տեղի ունեցող ամենափոքր իրադարձութեան մասին անգամ նոյն պահին ահազանգ չհնչէր կեդրոնում:

Իրականում արցախցիների բարձրացրած խնդիրը ամենացատտ հարուածն էր, ինչպիսին կարելի էր հասցնել մեծ կայսրութեանը, որ ձեւաւորուել էր ազգերի իրաւունքների բիրտ ոտնահարման եւ գաղութացման միջոցով: Այնպէս որ, այդ երեք օրուայ դասը Մոսկուային անհրաժեշտ էր, որպէսզի հայութիւնը դադարեցնէր քանդել կաւէ փղի ոտքերի տակի հողը:

Պատմական յաջորդ զուգահեռը յի-

շեցնում է, թէ ինչպէս ցարական կայսրութիւնն էր հրահրում հայ-թաթարական ընդհարումներ, կամ ինչպէս Ա. Համաշխարհային պատերազմի օրերին, ռուս-թուրքական գործարքի արդիւնքում, ոչ միայն ռուսական զօրքերը դուրս բերուեցին վերջիններիս իսկ հրահրած եւ հայերին դրա մէջ ներքաշած կովկասեան ռազմաբեմից, այլեւ անելի ուշ, Արեւելեան ժողովուրդների քոնֆերանսի ոգուն համապատասխան (տեղի է ունեցել 1920թ. սեպտեմբերի 3-8 Պաքում) դրանից մօտ երկու շաբաթ անց սկսուեց թուրքական նոր արշաւանքը Հայաստանի վրայ, եւ նոր օրհասի առջեւ կանգնած հայութեանը պոլշեւիկեան Ռուսաստանը վերջնագրային ձեւով պարտադրեց յանձնել իշխանութիւնը: Ի դէպ, տրամաբանական էր, որ դրանից յետոյ «յաղթած» նոր իշխանութիւնը հեշտութեամբ թուրքերին դուրս կը հրաւիրէր Հայաստանի Հանրապետութիւնից բռնագրաւուած 40 հազար քառ. քմ տարածքից, բայց իհարկէ չարեց:

Համեմատութիւնը ուղղակի չէ, բայց յիշենք նաեւ, որ սումկայիթեան վայրագութիւնների համար պատասխան տուող չեղաւ, թէւ այդ ամէնը տեղի էր ունեցել խորհրդային «եղբայրական միութեան» տարածքում, իսկ դատավարութիւնը անցկացուեց Մոսկուայում:

Պատմական զուգահեռների մէջ խորանալով՝ յիշենք նաեւ, որ երբ նոյն 1920 թուականին հայկական բանակը օրհասական կռիւներ էր մղում անհամեմատ մեծաքանակ եւ հզօր թուրքական ուժերի հետ, Ռուսաստանը տրամադրեց վերջիններին հսկայական քանակութեամբ զէնք, ռազմամթերք եւ ոսկի: Հիմա յիշենք, որ արդէն արցախեան պայքարի տարիներին նոյն ռուսների շնորհիւ էր, որ ազգերները կարողացան գրաւել Գետաշէնն ու Մարտունաշէնը, դատարկուեց Շահումեանը, խորհրդային բանակի «Օղակ» գործողութեան միջոցով

հայաթափուեցին ու Ազրայէճանի հսկողութեան տակ անցան Մարտակերտի եւ Հաղրութի բազմաթիւ գիւղերը: Եւ այսօր էլ, երբ Հայաստանը շարունակում է շրջափակուած մնալ Թուրքիայի կողմից, ոչ մի օր վերացած չէ պատերազմի նոր փուլի բռնկման վտանգը Ազրայէճանի հետ, Ռուսաստանը պատրաստուում է ամենանորագոյն զինատեսակներ տրամադրել Թուրքիային եւ շարունակում է զինել Ազրայէճանին: Պատմական զուգահեռները ոչ թէ «հաւկա» տրամադրութիւններ բորբոքելու համար են (դրանց վնասը միշտ անելի շատ է), այլ՝ եզրակացնելու համար, որ տարածաշրջանում շահերը չեն փոխուել եւ անել դրանից համապատասխան հետեւութիւններ: Ինչ վերաբերում է Սումկայիթի թեմային, որին էլ նուիրուած է այս անդրադարձը, ապա, ինչպէս հարիւր տարի առաջ, այն հայութեանը տուեց կարեւոր եւ ամենագլխաւոր դասը՝ հրաժարուել բոլոր տեսակի պատրանքներից (վերականգնում, ժողովրդավարացում, պատմական արդարութեան վերականգնում եւ այլն) եւ նախապատրաստուել ազատութեան կամ մահուան դիմակայութեան: Ու բարեբախտաբար Սումկայիթից յետոյ հայութիւնը դանդաղ-դանդաղ սկսեց նախապատրաստական միջոցառումները, որոնց շնորհիւ հնարաւոր եղաւ խուսափել նոր Սումկայիթներից եւ յաղթել պարտադրուած պատերազմում: Ազրայէճանն ու Թուրքիան առնուազն մէկ բան հասկացան, որ հայ ժողովրդի արեան մէջ գոյութիւն ունի թուրքական վայրենութեան դէմ հակադէպը, եւ եթէ այս ժողովրդի ձեռք ու ոտքը չկապեն, նրան յաղթելը դժուար է: Սումկայիթեան իրադարձութիւնները իրենց ողջ ողբերգականութեամբ վերահաստատեցին ուղիղ հարիւր տարուայ վաղեմութեան, Սարդարապատից առաջ Արամ Մանուկեանի հնչեցրած կոչը՝ մենակ ենք եւ յոյսներս մեզ վրայ պիտի դնենք:

Արեւմտահայերէնը Արդէն Առանձին Լեզուական Ծածկագիր Ունի

hyw

«Ուիքիմետիա Հայաստան» գիտակրթական հասարակական կազմակերպութեան եւ Գալուստ Կիւպէնկեան հիմնարկութեան տարած ջանքերով, արեւմտահայերէնը օժտուած է յատուկ ISO 639-3 լեզուական կարգանիշով: SIL International-ը, որ ISO 639-3-ը գրանցող մարմինն է, 30 Յունուար 2018ին որոշեց ստեղծել «hyw» կարգանիշը արեւմտահայերէնի համար:

Գրական հայերէնի երկու ճիւղերը՝ արեւելահայերէնը եւ արեւմտահայերէնը,

ժամանակակից հայերէնի երկու գրական տարբերակներն են, որոնք զարգացած են տարբեր ուղղութիւններով եւ կառուցուածքով, առանձին միջավայրերում մէջ եւ առանձին գրականութեամբ, զորս միշտ չէ, որ կ'ընթերցուին կամ կը հասկցուին միա ճիւղի անդամներուն կողմէ: Հայաստանի Հանրապետութեան անկախութենէ ետք արեւելահայերէնը, միջին հայերէնն ու գրաբարը թէեւ առանձին լեզուական կարգանիշեր ստացան, բայց ոչ՝ արեւմտահայերէնը:

Արեւմտահայերէն լեզուով կը խօսուի, դպրոցներէն ներս կը դասաւանդուի, թերթեր յոյս կը տեսնեն, գիրքեր կը թարգմանուին եւ նոր գրականութիւն կը ստեղծուի, հակառակ այդ բոլորին՝ 2010-ին, ԵՈՒՆԵՍԿՕ-ն զայն ներառեց «Աշխարհի վտանգուած լեզուներու ելեկտրոնային քարտէս»էն ներս: Լեզուին անկումը կանխելու նպատակով՝ Սփիւքի եւ Հայաստանի մէջ, բազմաթիւ միջոցառումներ նախաձեռնուեցան՝ b7 անոնցմէ մէկը ելեկտրոնային աղբիւններու՝ ներառեալ Արեւմտահայերէն

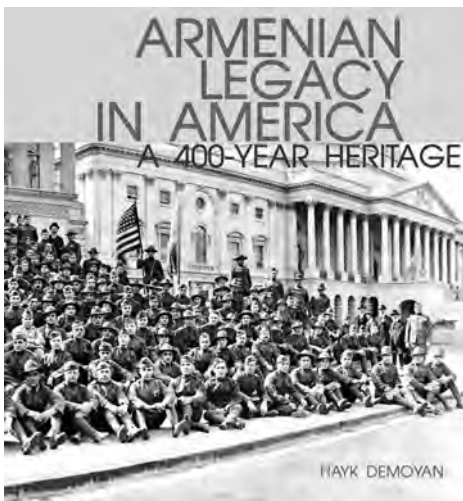
Ուիքիմետիայի զարգացումն էր, ուր ներգրաւուեցան բազմաթիւ անհատներ եւ կազմակերպութիւններ: Արեւմտահայերէնը առանձին լեզուական կարգանիշ չունենալուն պատճառով, առջանց համակարգէն ներս, պարբերաբար խնդիրներ կը լառաջանան: Օրինակ, Արեւելահայերէն Ուիքիմետիայի էջին վրայ մէկ նիւթի մասին կը ստեղծուի երկու յօդուած մէկը՝ արեւելահայերէն, իսկ միւսը՝ արեւմտահայերէն, այսինքն՝ առանձին կարգանիշ եւ առանձին հարթակ չունենալու պատճառով արեւմտահայերէն յօդուածները կը գտնուին արեւելահայերէն յօդուածներուն հետ միեւնոյն էջին վրայ՝ ընթերցողները շփոթի մատնելով արեւմտահայերէն յօդուածին գոյութեան մասին: Միաժամանակ, խնդիր կը յառաջնայ թուային արհեստագիտութեան կիրառման ժամանակ՝ b7 ուղղագրական ստուգիչի, ծայնային ծանաչման, թարգմանութեան եւ այլ ծրագիրներու միաժամանակ օգտագործումը երկու ճիւղերուն համար պարզապէս կարելի չէ:

«Ուիքիմետիա Հայաստան»ն ու Գալուստ Կիւպէնկեան հիմնարկութիւնը ե-

րեք տարի առաջ նախաձեռնեցին առանձին լեզուական կարգանիշ ստանալու գործընթացին, երբ տարբեր ձեռնարկներու եւ գործունէութիւններու միջոցով սկսան տարածել ու աջակցիլ արեւմտահայերէն բովանդակութիւն ունեցող նիւթերուն ստեղծման, աջակցութեամբ՝ Հայաստանի եւ սփիւքահայ համայնքներու արեւմտահայ անդամներուն:

Բացի «Ուիքիմետիա Հայաստան»էն եւ Գալուստ Կիւպէնկեան հիմնարկութենէն, այս գործընթացին մէջ ներառուած են նաեւ Փարիզի Արեւելեան Լեզուներու եւ Քաղաքակրթութիւններու Ազգային Հիմնարկի Հայագիտական ամպիոնը, այլ գիտակրթական հաստատութիւններ եւ Սփիւքի բազմաթիւ համայնքներու ներկայացուցիչներ, որոնք՝ 2016-ի ամրան, խնդրագրով մը դիմած են SIL International-ին: Այս յաջողութիւնը միասնական ջանքերու արդիւնք է եւ պիտի նպաստէ Արեւմտահայերէն բովանդակութեամբ նիւթերու զարգացման, հասանելիութեան, եւ համացանցին վրայ անոնց տարածման:

Հայկ Դեմոյեանի Նոր Գիրքը՝ «Հայկական Հետք Ամերիկայի Մէջ. 400ամեայ Ժառանգութիւն»

Լոյս տեսած է Հայկ Դեմոյեանի «Հայկական հետք Ամերիկայի մէջ. 400ամեայ ժառանգութիւն» նոր մենագրութիւնը: Գիրքը նուիրուած է առաջին հայուն Ամերիկա երթալու 400ամեայ պատմութեան. 1618ին Մարթին անունով (Martin the Armenian) առաջին հայը հասաւ Վիրժինիա: Առաջին հայուն ժամանումը ազդարարեց նաեւ հայ գաղթականներուն հոսքը, գաղթականներ, որոնք իրենց հետ Նոր երկիր բերին՝ սեփական սովորութիւնները, կենսածել, խոհանոցը եւ մտածելակերպը: Անոնք ուսանողներ էին, արհեստավորներ, առեւտրականներ, հողագործներ,

որոնք եկած էին Ամերիկա՝ գոյատեւելու եւ հայրենիքը մնացած՝ շահագործման ու բռնութեան լուծին տակ տառապող իրենց ընտանիքներուն օգնելու մեծ յոյսով:

620 էջերէ բաղկացած պատկերազարդ աշխատութիւնը օժտուած է 2200 լուսանկարներով, որոնց կարգին՝ արժէքաւոր արխիւային փաստաթուղթեր եւ հազարազիտ պատկերներ, որոնք ցոյց կու տան հայ-ամերիկեան համայնքի պատմութիւնն ու ժառանգութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ հայերուն առաւել նշանակալից ներդրումները Միացեալ Նահանգներու մէջ:

Հատորը կը ներառէ Հայաստանի եւ Միացեալ Նահանգներու հայկական հիմնարկներու արխիւային նիւթեր, որոնցմէ շատեր կը ներկայացուին առաջին անգամ ըլլալով: Գիրքին զույսները եւ նկարազարդումները ներկայացուած են ժամանակագրական կարգով՝ ընդգրկելով 1618էն մինչեւ 1990ականներու սկիզբ երկարող ժամանակաշրջանը:

Այսօր հայերը եւ հայկական մշակութիւնը տեսանելի են Ամերիկայի գրեթէ բոլոր նահանգներուն մէջ. հայ բժիշկները, երկրաշափները, ճարտարապետները, դերասանները, շարժապատկերի գործիչները, երգիչները, յաջողակ մտաւորականներն ու գործարարները կը կամրջեն Միացեալ

Նահանգները եւ Հայաստանը՝ ամուր յենասիւններով:

Հատորը հայ-ամերիկեան համայնքի ամբողջական պատմութիւնը ներկայացնելու առաջին փորձն է:

Անկախ նաեւ յարգանքի իրայատուկ տուրք է յիշատակին Միացեալ Նահանգներ հաստատուած այն հայերուն, որոնք իրենց եռանդուն ջանքը ի գործ դրած են հայ-ամերիկեան կապերու ամրապնդման ի խնդիր, եւ երախտագիտութեան տուրք՝ յիշատակին անոնց, որոնք տառապած են հայ ժողովուրդին հետ իրենց մարդասիրական առաքելութիւնը կատարելու առեւ՝ փրկելով եւ նոր կարելիութիւններ ստեղծելով Հայոց ցեղասպանութենէն եւ Մեծ երկրաշարժէն վերապրած հարիւրաւոր կեանքերու:

Գիրքը հրատարակուած է «Նուպար եւ Աննա Աֆէեաններ» հիմնադրամին աջակցութեամբ, «Արորա» մարդասիրական նախաձեռնութեան կողմէ:

«Այս գիրքը Միացեալ Նահանգներու մէջ հայերուն եւ անոնց ազդեցութեան մասին է: Մեծ նախաձեռնութիւն՝ Հայկ Դեմոյեանին կողմէ: Ուրախ ենք, որ կրնանք աջակցիլ անոր եւ համագործակցիլ «Արորա» մարդասիրական նախաձեռնութեան հետ», նշած է «Արորա» մարդասիրական նախաձեռնութեան համահիմնադիր, ամերիկահայ բարերար Նուպար Աֆէեանը:

TO ADVERTISE IN
CANADA'S ONLY
ARMENIAN
MONTHLY
NEWSPAPER
CALL 416-878-0746

ԹՈՒՄՕՆ Համաշխարհային Մրցանակի Կ'արժանանայ

Երեւանի ԹՈՒՄՕ ստեղծարար արհեստագիտութեանց կեդրոնը Տեղեկատուական արհեստագիտութեան (SU) համաշխարհային համաժողովին (WCIT-2018) արժանացած է գլխաւոր մրցանակին:

«Թուային դարու խորհուրդը իրագործելու համար» անուանակարգին տրուող մրցանակը կեդրոնի ներկայացուցիչներուն յանձնած է համաժողովի նախագահ Իոն Զի:

WCIT համաժողովը տեղի ունեցաւ Հնդկաստանի մէջ, Փետրուար 18-22ին:

2019ին հեղինակաւոր այս համաժողովը պիտի զուարթի Հայաստանի մէջ:

Նշենք, թէ ֆրանսական We Demain մակագինը, 2016ին, ԹՈՒՄՕ կեդրոնը նկատած էր աշխարհի լաւագոյն նորարար դպրոցներուն առաջինը:

Join us

www.facebook/
Torontohye
newspaper

CASSANDRA HEALTH CENTRE

**ARMENIAN
MEDICAL CENTRE & PHARMACY**

Vartan (PharmD, RPh), **Sarkis** (BScPhm, RPh) & **Maral Balian** (PharmD, RPh)

Dr. Rupert Abdalian

Gastroenteology

Dr. Mari Marinosyan

Family Physician

Dr. Omayma Fouda

Family Physician

Dr. I. Manhas

Family Physician

Dr. H. Kavazandjian

Family Physician

Physioworx Physiotherapy

**DR. MARI
MARINOSYAN**

Family Doctor

Accepting New Patients

Located at Cassandra Health Centre

2030 Victoria Park Ave.

Please call 416-331-9111

to arrange an appointment

Դեղագիրներու պատրաստութիւն՝ շաբաթական
յատուկ տուփերու մէջ:

Արեան ճնշման քննութիւն եւ հետետղականութիւն՝
անվճար:

Շաքարախտի քննութիւն:

Դեղերը իրենց հասցէներուն առաքելու անվճար
սպասարկութիւն:

Տարեցների 10% զեղչ:

Կը յարգենք եւ սիրով կը կատարենք բոլոր
ապահովագրական ընկերութիւններու պայմանները:

Walk - in Clinic բաց է շաբաթը 6 օր: Կրնաք բժիշկները
տեսնել առանց ժամադրութեան:

**WALK-IN CLINIC
ONSITE**

416-331-9111

Դիմեցէք մեզի
եւ պիտի դառնաք մեր
մնայուն յաճախորդը

2030 Victoria Park Ave. (south of Ellesmere)

North York, ON M1R 1V2

Tel: 416-449-2040

Fax: 416-449-2048

Գիտէիք թէ

Թաղման ծախսերը գրեթէ նոյնն են
եւ կախեալ՝ ընտանիքի
կատարած ընտրութենէն

R.S.KANE
FUNERAL HOME

Բարեւ « Ես ճոն Զէյնս եմ՝ R.S.Kane Funeral Home-ի նախագահը:
Եթէ յաւելեալ օգնութեան պէտք ունիք « խնդրեմ կապուեցէք մեզի հետ
Հեռ. 416-221-1159 Կամ e-mail: info@rskane.ca

KHAJERIAN
— LAW —

KHAJERIAN LAW

Servicing all your legal needs
with commitment and integrity

Khajerian Law is a boutique law firm where we make it a priority to establish and maintain a close working relationship with our clients. Regardless of the nature of your legal matter, Khajerian Law will provide professional legal services with a personal touch.

FOR A FREE CONSULTATION CALL (416) 882-4131

PRACTICE AREAS

REAL
ESTATE

WILLS
& ESTATES

CORPORATE
& COMMERCIAL

IMMIGRATION

NOTARY
SERVICES

**ARMEN
KHAJERIAN**
BARRISTER & SOLICITOR

(416) 882 4131
armen@khajerianlaw.com
330 Highway 7 East, # 309, Richmond Hill
khajerianlaw.com

Crown Pastries

حلويات التاج

2086 Lawrence Ave. East
(East of Warden) Scarborough

Call (647) 351-2015

Specializing in pistachio, cashew, almond, walnut and hazelnut baklava & other regional pastries and sweets.
Everything is hand-made from scratch, using the finest ingredients and prepared fresh daily.

Taste of Aleppo

**#1
Baklava in
Toronto**

GLOBEX Immigration & Legal Services Professional Corporation

Our Services:

IMMIGRATION

- **Business Class** Investor, Entrepreneur, Self-employed
- **Express Entry** Canadian Experience Class, Federal Skilled Worker, Provincial Nominee Program
- **Sponsorship** Spousal Sponsorship, Family Sponsorship
- **Temporary Residence** Work Permit, Study Permit, Visitor Visa
- **Refugee**
- **Humanitarian & Compassionate**
- **Appeal (For Refused Applications)**
- **Permanent Resident Card, Citizenship**

LITIGATION

- **Traffic Court**
- **Small Claims Court**
- **Land Lord & Tenant**
- **Accident Benefit**
- **Name Change**
- **Federal & Provincial Tribunal**

Our Credential:

Over 25 Years in Business

Accredited Member of LSUC, "Law Society of Upper Canada"
Accredited Member of ICCRC, "Immigration Counsel"
Accredited Member of CAPIC, "Canadian Association of Professional Immigration Consultants"
Accredited Member of PSO, "Paralegal Society of Ontario"

For more information and an initial consultation, please contact our head office:
4789 Yonge Street, Suite 1012, Toronto, Ontario, Canada, M2N 0G3
(Sheppard Subway)

TEL: 416-222-2115 (4 lines) FAX: 416-222-9020
EMAIL: imm@globexintl.ca WEBSITE: www.globexintl.ca

12 ASSOCIATED OFFICES AROUND THE WORLD

Համազգայինի Գլածոր Մասնաճիւղ
Hamazkayin Klatsor Chapter
Գրական Յանձնախումբ

Փոքրերու Պատմութեան Ժամ Եւ Ձեռային Աշխատանք

4-8 տարեկան մանուկներու համար

Կիրակի, 18 Մարտ, 2018

Ժամը 2:00-3:00

Համազգայինի «Յ. Մանուկեան» Գրադարան

Բարեհաճեցեք արձանագրուիլ նախքան

14 Մարտ, 2018

Դիմել Արտա Տէր Յակոբեանին՝

647-885-5906

DEVRY SMITH FRANK LLP LAWYERS & MEDIATORS

Real Estate
Wills and Powers of Attorney
Estate Administration and Corporate Law

Robert P. Adourian
416-446-3303
robert.adourian@devrylaw.ca

Alleen Sakarian
416-446-3307
alleen.sakarian@devrylaw.ca

95 Barber Greene Road, Suite 100
Toronto, ON M3C 3E9
416-449-1400
www.devrylaw.ca

ARMENIAN RELIEF SOCIETY, INC

6th International Cruise

Aboard the

Royal Caribbean SERENADE OF THE SEAS

13 Night Ultimate Scandinavia - Russia.

JULY 22 - AUGUST 4, 2018

Elie Berberian

St. Petersburg

Copenhagen

Paul Malakhanian

Marco

ENTERTAINMENT PROVIDED BY
Elie Berberian and his Band

SPECIALLY INVITED FROM CANADA

SCHEDULE		
Day	STOCKHOLM, SWEDEN	BOARDING AND OVERNIGHT
Day 1	STOCKHOLM, SWEDEN	10:30 AM 4:00 PM
Day 2	HELSINKI, FINLAND	7:00 AM 5:30 PM
Day 3	ST. PETERSBURG, RUSSIA	OVERNIGHT
Day 4	ST. PETERSBURG, RUSSIA	6:00 PM
Day 5	TALLINN, ESTONIA	7:00 AM 4:00 PM
Day 6	RIGA, LATVIA	10:30 AM 6:30 PM
Day 7	KLAIPEDA, LITHUANIA	10:30 AM 7:30 PM
Day 8	CRUISING	
Day 9	FREDERICA, DENMARK	7:00 AM 7:00 PM
Day 10	ARIHUS, DENMARK	7:00 AM 7:00 PM
Day 11	COPENHAGEN, DENMARK	7:00 AM 7:00 PM
Day 12	COPENHAGEN, DENMARK	DEPARTURE
Day 13		
Day 14		

STATEROOMS & RATES

INSIDE CABINS

Cat. 6 V \$ 1559

Cat. 4 V \$ 1609

OCEAN VIEW CABINS

Cat. 8 N \$ 2009

Cat. 2 N \$ 2139

BALCONY CABINS

Cat. 6 D \$ 2509

Cat. 2 D \$ 2639

SUITES MAY BE AVAILABLE UPON REQUEST

*RATES ARE PER PERSON, IN USD
BASED ON DOUBLE OCCUPANCY.
RATES ARE SUBJECT TO CHANGE AT ANY
TIME WITHOUT NOTICE.
CABINS ARE CAPACITY CONTROLLED.
TRAVEL INSURANCE IS
HIGHLY RECOMMENDED.
PORT CHARGES \$390 AND
GOVERNMENT TAXES
\$180 ARE ADDITIONAL.
A DEPOSIT OF \$450 PER PERSON
IS NECESSARY TO MAKE A RESERVATION

ARS guests will enjoy Armenian dances and cultural events in addition to the ship's wonderful shows.
Also the Royal Caribbean Serenade of the Seas enhance guests' precious vacation time with a host of
industry first venues and experiences.

REGIONAL CRUISE REPRESENTATIVES:

East Coast: Shakeh Basmajian | Shakehb@aol.com
West Coast: Lousia Gourjian | Louisagourjian@yahoo.com
Australia: Adele Kradjian | Adelkradjian@yahoo.com.au
Lebanon: Lillian Ordoghlian | Lilordoghlian@yahoo.com
South America: Lucy Nalpatian | Lucynalpa@fibertel.com.ar
Cyprus: Maggie Mahdesian | Kesmail@cytanet.com.cy

CEB LIASONS:

Sonia Akellian | Soniaakellian@ars1910.org
Varsenig Sarkissian | Varsenigsarkissian@ars1910.org

RESERVATIONS MUST BE MADE THROUGH SIDON TRAVEL TO
ATTEND PRIVATE ARMENIAN RELIEF SOCIETY EVENTS.

FINAL PAYMENT DUE NO LATER THAN APRIL 4, 2018

FOR RESERVATIONS AND FURTHER INFORMATION :

CALL TOLL FREE USA & CANADA ONLY 1.800.826.7960 OR EMAIL | ARSCRUISE@SIDONTRAVEL.COM
ARMENIAN RELIEF SOCIETY | 180 BIGELOW AVE., #300, WATERTOWN, MA 02472 | 617-926-5892 | ARSCRUISE@ARS1910.ORG | WWW.ARS1910.ORG

Ari Tutaryan
Mortgage Agent | M1703020

**100% GUARANTEED
BEST RATE**

Experienced with over 50 lenders including Banks, Trust Companies, Credit Unions, ensuring that you get the best mortgage at the lowest rate!

aritutaryan@hotmail.com
aritutaryan@rmabroker.ca
(416) 856-6784

Taleen Nalbandian
Mortgage Agent - License #10428

Ես կարող եմ օգնել

647.501.9722
taleen.nalbandian@outlook.com

ARE YOU CURIOUS ABOUT YOUR HOME'S MARKET VALUE?
CALL FOR A COMPLIMENTARY EVALUATION

JOHNNY ISKENDERIAN
Real Estate Broker
DEDICATED TO RESULTS

Direct: 416-727-6656
Office: 416-235-2500
johnny.iskenderian@gmail.com
www.thediamondrealty.ca

The Diamond realty Inc. Brokerage 1570 Kipling Ave. #200 Toronto, ON. M9R-2Y1

Anahit Davtyan
Sales Representative

- Detailed In Home Evaluation
- Current Market Analysis

Cell: 647-716-6550
Bus: 416-383-1828
Fax: 416-383-1821
davtyan_anahit@yahoo.com
www.homelifevision.com
1945 Leslie Street Toronto, Ontario M3B 2M3

Նոր ժամանակ էր Գանատա:
Կը փնտրէր գործի կարելիություններ:

Ներկայացէ՛ք Թորոնթոյի Հայ Կեդրոն եւ
ձրիաբար ստացէ՛ք JVS Toronto-ի ասպարէզի ծառայությունները:

- Գործի որոնումի ցուցմունքներ եւ ինքնակենսագրութեան (résumé) պատրաստութիւն
- Աջակցութիւն ձեր աշխատանքային ծրագիրներուն
- Արհեստավարժ խորհրդատուութիւն
- Գանատական աշխատանքային չափանիշերու վարժութիւն
- Զանազան սեմինարներ - սննդամթերքի կարգաւորում, շտապ օգնութիւն, համակարգիչի գործածութիւն, եւ այլն...
- Seneca College-ի հետ գործակցաբար գրասենեակային պաշտօնի դասընթացներ

Յաւելեալ մանրամասնութեանց համար դիմել Թորոնթոյի Հայ Կեդրոն,
Թային Աշգարեանին՝ 416-491-2900 ext. 3217
Email: taline.achkarian@jvstoronto.org www.jvstoronto.org

YMCA Աշխատանքի Կեդրոն

**YMCA աշխատանքի կեդրոնը ձեզի կ'օժանդակէ
զանազան մարզերու մէջ աշխատանք գտնելու հարցով:**

- Անհատական աջակցութիւն, խորհրդատուութիւն եւ աշխատանքի առաջնորդութիւն
- Սեմինարներ՝ օգնելու անհատին կրթական եւ աշխատանքային դիմումներու պատրաստութեան, հարցազրոյցներու հմտութիւններու ընկալման
- Համակարգիչի, տպագրական մեքենայի եւ fax-ի գործածման վարժութիւն

Աճապարէ եւ հեռաձայնէ՝
խորհրդակցելու համար մեր
մասնագէտներուն հետ:

Մարի Պատալեան
416-335-5490 ext. 30403
ymcagta.org

Scarborough Finch Ave Employment &
Immigrant Services YMCA Centre
5637 Finch Ave. East, Unit 5
Scarborough

Dr. Anet Biuss D.D.S

New Patients Welcome

- Crowns and Bridges
- Veneers
- Implants
- Extractions
- Root Canal Therapy
- Mercury Free Fillings
- Denturs
- Teeth Whitening
- Invisalign

Tel.: 905 475 7600
Fax: 905 475 4075 www.markhamdentalsolutions.com
18 Crown Steel Dr, Suite 109 Markham Ontario L3R 9X8

Best Wishes
TO THE ARMENIAN COMMUNITY

BOB SAROYA MP
MARKHAM-UNIONVILLE

SUITE 201 8300 WOODBINE AVENUE, MARKHAM, ON L3R 9Y7
BOB.SAROYA@PARL.GC.CA • BOBSAROYA.CA • 905-470-2024

**ԹՈՐՈՆՏՈՒՅԻ ՆԱՅ ԿԵԴՐՈՆԻ
ԵՐԷՑՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱՍԵՐՈՒԹԻՆՐ
ԿՈՋ Կ'ՈՒՂՈՒԷ զԱԴՈՒԹԻՍ
ԵՐԷՑ ԱՆՊԱՄՆԵՐՈՒՆ
ՄԱՍ ԿԱԳՄԵԼՈՒ ԸՆԿԵՐԱՍԵՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ
ՎԱՅԵԼԵԼՈՒ ՄՐԵՐԱՄԻՅԻ ՄԹՆՈՒՂՈՐՄ
ԱՄԷՆ ԵՐԵՔՉԱՐԹԻ
ԱՌ. ԺԱՄՐ 9:00ԷՆ
ՄԻՆՋԵՒ ԿԵ. ԺԱՄՐ 2:00Ր
ԹՈՐՈՆՏՈՒՅԻ ՆԱՅ ԿԵԴՐՈՆԷՆ ՆԵՐԱ:**

Grant Tour of SPAIN

Madrid, Barcelona, Cordoba, Gibraltar, Granada, Sevilla ...

ՅՈՒՆԻՍ 28- ՅՈՒԼԻՍ 12

Տեղերը սահմանափակ են
Մանրամասնություններ համար դիմել՝
ԲԵՆՆԱ ԹԱՐԳԻՆ
416-494-4067 կամ 416-496-0606

Armenian Heritage Cruise 2018

By: Barbara Haroutunian

The 21st Armenian Heritage Cruise sailed from Fort Lauderdale, Florida on January 20-28, 2018 on Royal Caribbean's premiere ship, the gorgeous Freedom of the Seas. Fellow Armenians from all over the world represented many countries such as: Argentina, Australia, Belgium, Brazil, Canada, England, France, Germany, Lebanon, Turkey, Venezuela and many states within the United States.

For eight glorious days, Armenians were given the opportunity to interact with old friends and make new connections with fellow Armenians. This cruise gave everyone onboard an unforgettable experience with many wonderful memories.

What brings over together over 1,000 Armenians from all over the world on the Armenian Heritage Cruise is a common desire to meet new and old friends, attend cultural events, visit new places, and dance to Armenian music, while cruising on the "Hye Seas." Our destinations this year included St. Kitts & Nevis, Antigua, Puerto Rico, and Labadee. On each island we enjoyed exotic secluded beaches, where we were all able to swim, listen and dance to Armenian music, eat good food and have fun in the tropical weather.

We were honored to have onboard Rev. Fr. Nareg Berberian, the Primate of the Diocese of the Armenian Church of Brazil. Our days started out with daily Armenian Church Service. For those guests who needed a little help on the dance floor, Margo Kaftajian taught basic Armenian dances. Her classes were packed with enthusiastic dancers looking to learn new dance moves! Each day the Armenian Heritage Cruise Hospitality desk was open for any questions or concerns. Maro Asatoorian was also available with information regarding the 2018 Armenian Heritage Tour to Armenia and Karabagh. This year they will be celebrating the 100th Anniversary of the first independence of Armenia on May 21-June 4, 2018. For some friendly competition Antranig Boudakian, John Jerikian and Hampar Vartanian supervised the annual Tavlou and Belote tournaments. The Hairenik Bookstore was open each day where guests had the opportunity to purchase unique Armenian books, CD's, videos and souvenirs.

The first night there was a welcome reception hosted by Maria Tavitian and Margo Kaftajian highlighting the week's activities.

The entertainment aboard the ship was truly exceptional this year. We listened to the dynamic vocals of Harout Pamboukjian and his fantastic band from California. Harout captivated his audience during his performance and truly created an atmosphere of energy, excitement, and dancing. We also enjoyed the "All Star Kef Band" featuring Jim Kzirian, Steve Vosbikian, Richard Berberian, Antranig Kzirian and Vik Momjian. Harout Artin Bedrossian also joined the line-up for a truly amazing combination of entertainers. Sibil from Istanbul, Turkey performed two concerts singing her newest songs which delighted the souls of everyone.

The Akh'Tamar Dance Ensemble from

New Jersey dazzled the audience under the artistic directorship of Sylvia Asadourian. They performed traditional Armenian folk dances dressed in authentic costumes.

For the second year in a row, Maria Tavitian, Dr. John P. Bilezikian and Dr. Raffi Hovanessian organized and introduced special Medical Programs for Health Care Professionals where ACCME, CDE and CPE Accreditation were received. The following are some of the topics presented:

- Osteoporosis in Armenia: The Second Decade" John P. Bilezikian, MD, PHD
- Prevalence of Gum Disease in Armenia" – Gregory Kazandjian, DDS, MS

- "Eye Care in Armenia" – Lawrence V. Najarian, MD
- "Pharmaceutical Delivery in Armenia: Challenges" – Romic Eskandarian, Pharm D.

- Healthcare and Education in Armenian Women's Reproductive Years" – Samuel Badalian, MD, PHD

On Wednesday evening the chefs aboard the "Freedom of the Seas" prepared a special Armenian dinner which included such favorites as cheese boureg, chicken kebob, hommous, boughour pilaf, seasoned lamb chops, baklava and much more. The ACAA and TravelGroup International served complimentary wine for the guests along with dinner. On the same evening was a Cocktail Party featuring Harout Pamboukjian sponsored by ACAA and TravelGroup International.

This year guests experienced an extraordinary cultural program aboard the

ship. Five guest speakers presented interesting and culturally relevant Armenian topics that directly affect Armenia and the Diaspora.

We were honored to have Robert Avetisyan, the Permanent Representative to the Nagorno Karabagh Republic. The topic presented was "The Current situation in and around Artsakh, the conflict settlement process, as well as the economic process in the rebuilt and investment opportunities".

Raffi Hamparian is Chairman of the Armenian National Committee of America (ANCA). He discussed "The Armenian Cause: Today, Tomorrow and into the Future". Shahen Mirakian is the President of the

relationships for the Armenian people". The Armenian Cultural Association of America, Inc. continues to create a venue where Armenians of all backgrounds come together in a lavish setting and benefit in a friendly environment with respect and dialogue between each other, our heritage and our history. We put aside our political and religious differences and come together as ARMENIANS to support one nation and one purpose – "A Free and Independent Armenia". We dance, sing, dine, mingle, network, and enjoy each other's camaraderie and friendship.

To our many loyal and sustaining friends we extend our most heartfelt gratitude in

Armenian National Committee of Canada (ANCC). He discussed "International Recognition of Artsakh: The Legal Case".

Robert Haig Setrakian discussed, "An Overview of the Armenian Banking System: A Bright Spot in Armenia's Economy".

Rev. Fr. Nareg Berberian, the Primate of the Diocese of the Armenian Church of Brazil discussed Armenians in Brazil.

Other activities included:

- Armenian Business Networking – This unique event gave professionals from various backgrounds the opportunity to exchange business cards and network amongst fellow Armenians

- Homenetmen Presentation

•Armenian Relief Society (ARS) Program
The entire Armenian Community worldwide is now enjoying this cruise. This is the fulfillment of the Mission – "to foster better

helping make the Armenian Heritage Cruise one of the premiere events of the Armenian social scene. This is an unforgettable week of Armenian fellowship, Armenian music, Armenian food, Armenian spirit and fun. Please join us next year January 20-27, 2019 aboard the Royal Caribbean's Allure of the Seas for another unforgettable Armenian experience. Cruising is fabulous, but cruising Armenian is USKANCHELI!

Our appreciation is extended to the Armenian Cultural Association of America for making the cruise possible. For more information or to book a reservation on Armenian Heritage Cruise XXII contact TravelGroup International at 866-447-0750.

Comments From A Few Pleased Passangers

"I am from Paris, France and I came with my nephew on the Armenian Heritage Cruise. Since Harout Pamboukjian and Sibil were being featured, I wanted to see them perform. I also loved meeting people from all over the world. I have had so much fun I want to come again next year with my sister".

Beatrice Hagopian, Paris, France

"It was again a really great opportunity for any Armenian from all over the world to come and meet another compatriot in a friendly nationalistic atmosphere and have fun in the meantime on the Armenian Heritage Cruise".

Nubar Costanian, Los Angeles, California

"I have been on the AHC 17 times and I am anxiously waiting to sign up again for next year's cruise. Hope to see everyone again next year".

Boghos and Sylva Deradourian Philadelphia, Pennsylvania

"This is my 5th AHC and each time it gets better and better. The committee is very well organized and everyone you meet is very friendly. You get to meet Armenians from all over the world, enjoy singers, musicians, comedians, and hear lectures and get the latest information about Armenia and Artsakh. You will have fun every hour of the day, all week long while making new friends".

Zabel Belian Bloomfield Hills, Michigan

"While I was certainly looking forward to my first Armenian Heritage Cruise; I had no idea what to expect. Everyone welcomed me. Having an opportunity to come together to celebrate and honor our culture has been very important to me. I am so grateful that despite all our struggles we are still here and able to sing, and dance as Armenians in such a beautiful setting".

Azat Guven British Columbia, Canada

"Thank you Armenian Heritage Cruise committee for organizing a wonderful cruise on the Freedom of the Seas. Had a great time with some old friends and met new ones from around the world".

Beatrice Babgouni Florida

Interview with Krikor Chitilian, Member of Local Advisory Committee for ConsumerNext Development Plan

In the coming years, the Toronto Armenian community's focal point at Hallcrown Place, where a considerable number of its institutions are located, will undergo major physical changes. The area surrounding St. Mary Armenian Church, the ACC, ARS Day School and AYC is slated for a major development project (dubbed ConsumerNext) that might affect the everyday life at the community centre and especially, the school.

ACC leadership is following up closely with the developments of the proposed project as it fights its way through municipal and city hall planning and decision making stages.

TorontoHye asked Head of ACC Committee regarding ConsumerNext Development and representative of ACC at the Local Advisory committee Krikor Chitilian about the background, the work done so far towards the proposed project and its modification to meet the ACC's safety and traffic concerns, as well as where things stand right now.

Q. Can you give us an overall idea about the ConsumerNext project. In what ways these changes can affect the Community Centre's and ARS School's surroundings?

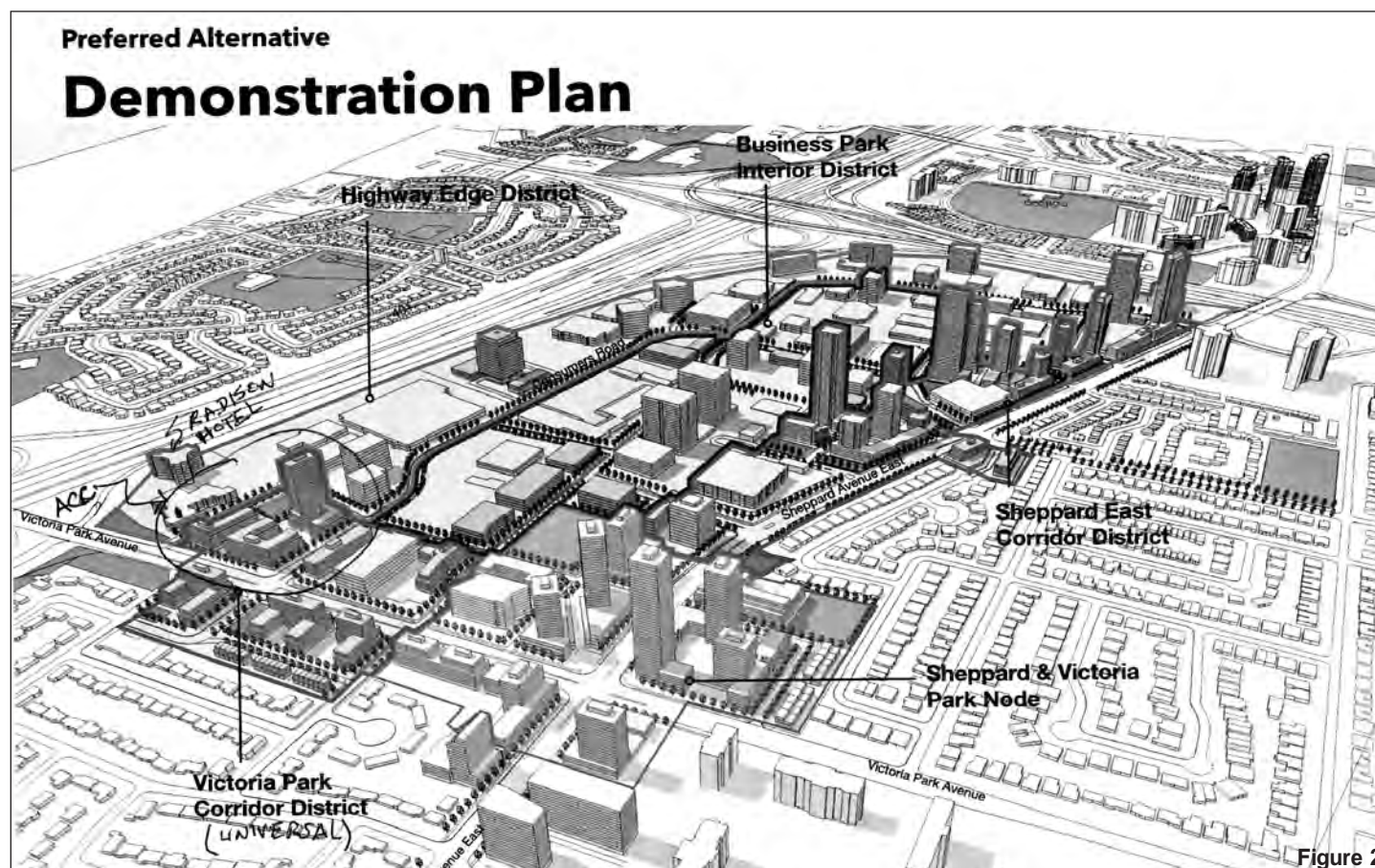
A. The planned high density High-rise developments along Sheppard Ave East from Don Mills to Victoria Park Ave. at the fringes of Consumers Rd. (which is the largest employment office/commercial area in the City of Toronto after Downtown core), were mostly approved by the Ontario Municipal Board (OMB), bypassing the city planning.

The City of Toronto Commissioned a Planning Study for this very important Employment Lands in 2015. The purpose was to control the development in this commercial area and to increase the employment from the current 18,000 to about 30-35,000 within the next 25-30 years, with improvements to expand transportation to the area and convert it into a walk-able neighbourhood.

The City formed a Local Advisory Committee (LAC), comprised of land owners and businesses in the area and invited the ACC to participate. Initially, two individuals from ACC were involved as committee members, Harout Manougian and Krikor Chitilian. The committee submitted a final report to the Planning and Growth committee in the fall of 2016, which was then adopted and the staff was directed to prepare a secondary plan for the area, which if approved by the Council will control the development of the Employment Lands for the next 5-10 years.

The ACC Board appointed a committee internally to follow the proposed development of the total area within the Employment lands in general and the adjoining Universal Property at 2450 Victoria Park Ave., which was sold to a developer in 2011-2012. The committee met with the developer at least 4-5 times, the last one in Mid 2016, and expressed our desire to see a mid rise development with commercial/office buildings bordering St. Mary Church and the Community Centre/school at 45 Hallcrown. After several revisions, the Developer submitted a plan shown in Fig.1, with mostly residential development, low to mid rise buildings bordering the Church and ACC, a park at Hallcrown Place and Twin towers along consumers Rd., 44 and 39 Storey high. With a new Road from Hallcrown Place to Victoria Park Ave. at the north boarder of the Church, as a buffer separating the two properties.

This has been a long process over the last three years, with 3 LAC committee meetings, 6 or 7 Public consultation meetings where the hundreds of Armenian Community

members were present, expressed their concern until the "ConsumerNext" report was finalized.

In the fall of 2017 the report was presented and accepted by the Planning and Growth Management committee of the City

and concerns with the planning staff and the Area Councillor. Then, the Secondary plan was submitted to the Planning and Growth Management Committee for adoption in February 22, 2018. At this meeting Deputations

recommendation that the planning staff meet with the representatives of the Armenian Community to further discuss their concerns and make minor modifications within the next two weeks, as the Secondary plan will be submitted to the Toronto City Council for Adoption in Mid March 2018. (Fig. 2 represents the development concept at the Sheppard Ave and Victoria Park Ave. with a tall building option (25 storey high single building on the Universal Site).

Q. In what ways can these changes affect the Community Centre's and ARS School's surroundings, mainly traffic and pedestrian safety?

A. The ACC committee still has some concerns and we hope that they will be addressed during our meetings with the planning staff and our councillor within the next week or so. These concerns are summarized as follows:

a. The new proposed road to the North of the Church from Hallcrown Place to Victoria Park Ave. should be built first, prior to any development in excess of the existing floor space.

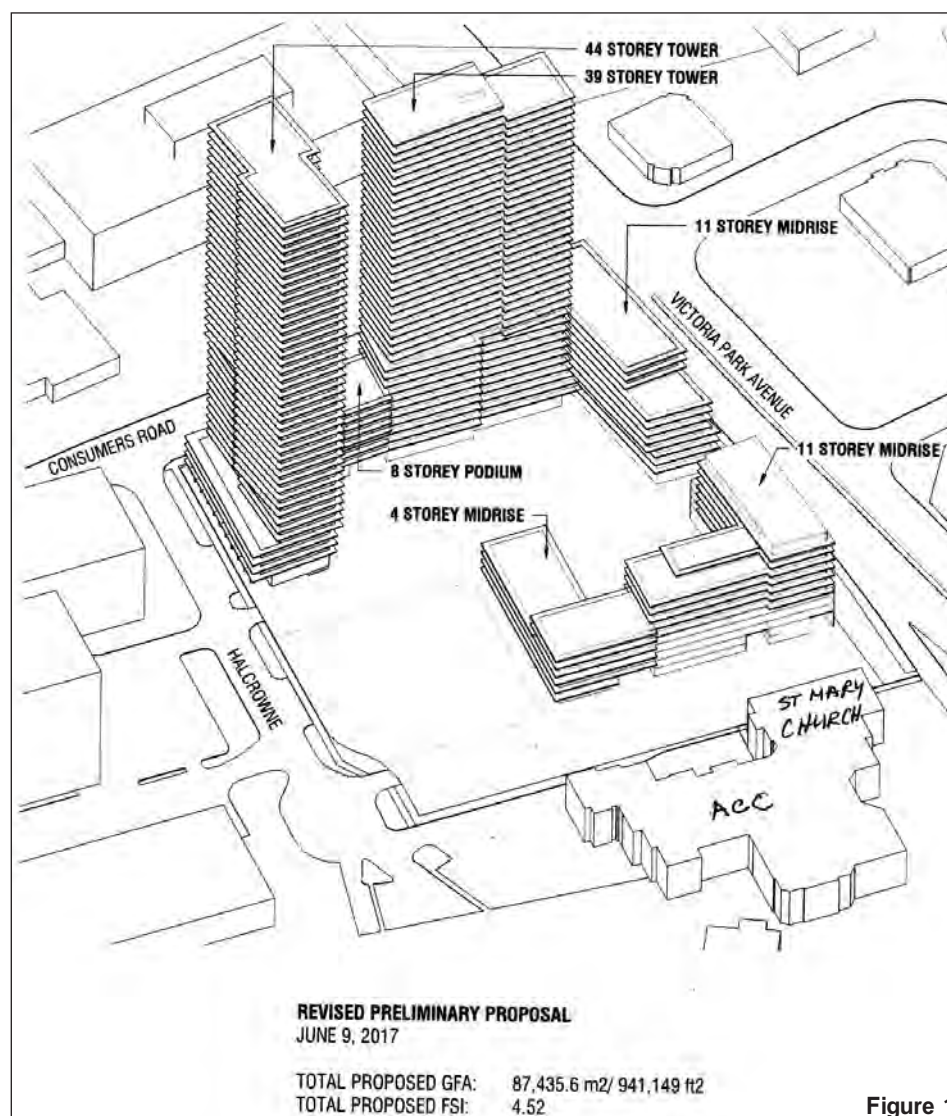
b. The traffic on the new road should be controlled to discourage through traffic, and should be mainly intended to service the properties at the Hallcrown Place circle.

c. Safety and security of the school students, teachers and parents are paramount and, if the traffic congestion is further aggravated, we stand to lose students and endanger survival of the school.

d. The density (coverage) of the areas to the south of Consumers Road should be all labelled as 2.0 (two times the lot area. As our lands at 45 and 50 Hallcrown Plc. are designated as 1.5 times, to present some incentive to the land owners bordering 401 to consider commercial development.

e. The green path along the non-buildable areas within the 401/404 right of way should be limited in width to 5-6m to accommodate Cycling path, walk and green tree lines.

f. The Universal lot at 2450 Victoria Park Ave. is designated as mixed use the only such designation on the south side of Consumers Rd, which will allow residential uses. It is our view that the density on the south side on both side of Victoria Park East and West be

of Toronto, where we were represented by our Planning Consultant, Weston Consulting, and we had Written deputations by our committee. This is when the planning staff was directed to prepare a draft Secondary Plan for The Consumers Rd. Employment Area. In December 2017, this draft plan was presented for public consultation in early February, where our community members had another opportunity to discuss their views

were made by our planning consultant, Chairman of the St. Mary Church Harout Kassabian, Chairman of the ARS School Board, Sevag Kupelian, and Member of our ACC Committee Serouj Kaloustian, and School Parent Representative, Haig Petrossian.

The Secondary Plan was moved to be adopted by the Planning and Growth Management Committee, with a

cont. on page 21

ANCC's Statement on the 30th Anniversary of the "Karabakh Movement"

The Struggle Continues for a Free Artsakh...

Ottawa – Today marks the 30th anniversary of the "Karabakh Movement", the very movement that courageously tore down the Soviet walls of silence to grant the people of Artsakh (formerly known as Nagorno-Karabakh) the freedom and dignity that they continue to struggle for today.

On February 13, 1988, the freedom loving people of Artsakh marched in unison in major demonstrations in the capital city of Stepanakert, demanding for their homeland to be partitioned from the illegal soviet machinated merger to Azerbaijan.

In what was seen as a protest against the Soviet administration of that time, the Armenian population of Artsakh demanded their rights under full compliance with the laws and constitution of the Union of Soviet Socialist Republics (USSR). The Karabakh Movement was the

first expression of people's right to self-determination in the Soviet Union and Eastern Bloc, which led directly to the movements that brought about the fall of the Berlin Wall, the revolutions in Eastern Europe and the freedom of the former Soviet republics.

"What came after the demonstrations was the beginning of the current fate facing the people of Artsakh... their struggle to live in peace and freedom, free of any Azeri aggression and violence" said Shahan Mirakian, president of the Armenian National Committee of Canada (ANCC).

Shortly after their rightful expression of freedom, the Armenians of Artsakh were faced by unrepentant aggression from neighbouring Azerbaijan, which eventually resulted in full-scale war in the early 1990's, lasting until 1994.

Despite a 1994 ceasefire agreement, Azerbaijan has steadily continued to carry out attacks against Artsakh. The most recent large-scale ceasefire violation, which occurred

in April 2016, was unprecedented in its scale, duration, and number of civilian casualties. Ever since, and almost on daily basis, innocent soldiers and civilians are killed, due to unsanctioned Azeri aggression.

"Since 1994, the Artsakh side has tirelessly reiterated its commitment to reach a viable and a peaceful resolution to this conflict that respects the right to self-determination of the Armenian population and recognizes the territorial integrity of Artsakh, However, Azerbaijan's bellicose and unconstructive campaign of aggression continues to threaten a resumption of war and bloodshed" said Mirakian.

"Despite all the hardships faced today, Artsakh stands as a beacon of democracy, hope and freedom that throughout the years has strongly demonstrated its commitment to peace and its ability in becoming a sovereign nation, worthy of international recognition" concluded Mirakian.

Conference devoted to the First Republic of Armenia will be held in Canada

ARF Armen Karo Student Association announced details of its March 2018 conference entitled "From Genocide to Statehood – The 900 Days Republic" and devoted to the First Republic of Armenia. The conference is organized in Collaboration with various Armenian Student Associations in Canada. Guest Speakers of the conference are Dr. Richard Hovannisian – Historian, Professor Emeritus, UCLA, Dr. Rubina Perroomian – Author, Professor/Researcher, UCLA, Dr. Vicken Cheterian – Journalist, Professor, Webster University of Geneva.

The schedule:

Tuesday March 13 – 7pm – McGill University, Montreal
Wednesday March 14 – 7pm – Carleton University, Ottawa
Thursday March 15 – 7pm – University of Toronto, Toronto
Reception will follow after each conference

Conferences organized by the Armenian Student Associations:

Armen Karo Student Association
Association des Etudiants Arméniens de l'Université de Montréal
Concordia Armenian Student Association
McGill Armenian Student Association
Carleton University of Ottawa Armenian Students Association
Council of Ontario Armenian Students' Association
University of Toronto Scarborough Campus Armenian Students' Association
University of Toronto St. George Campus Armenian Students' Association
Ryerson University Armenian Students' Association
York University Armenian Students' Association
McMaster University Armenian Students' Association

ANCA Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway Program Welcomes New Winter 2018 Class

ANCA Hovig Apo Saghdejian Program Advisory Committee and alumni welcome the Winter 2018 class to Washington DC on the first evening of the session.

The Armenian National Committee of America (ANCA) kicked off its 2018 youth empowerment agenda by welcoming the latest Hovig Apo Saghdejian Capital Gateway (CGP) class, a group of talented recent graduates committed to launching professional careers in Washington's competitive public policy job market. Six out of six of the Fall 2017 fellows are working professionally in the Washington, D.C. policy sector, five having already secured permanent full-time positions.

"There are few better ways to start a new year than helping goal-oriented recent graduates secure career opportunities in our nation's capital," remarked ANCA Program Director Tereza Yerimyan. "We are proud of the success of our fellows over the course of the past year and are encouraged by the participation of our alumni as seminar leaders and mentors, furthering the career opportunities for our fellows."

Fall 2017 fellow Areni Margossian discussed the vital role the CGP played in her successful Washington, D.C. job search, sharing her experiences in a video encouraging students and recent graduates to explore opportunities in the nation's capital. "From the ANCA staff to the CGP Advisory Committee, this program is filled with the most genuine and dedicated people who only want to see you succeed," said Margossian in her video,

available at and below.

With the arrival of the Winter, 2018 class, Yerimyan and the CGP Advisory Committee coordinated two weeks of intensive seminars focusing on resume development, cover letter writing, interviewing and networking skills, culminating in a "meet and greet" mixer with D.C. area professionals. CGP fellows are now in the process of applying to jobs on Capitol Hill, with think tanks and a range of policy consulting companies.

Looking to Fall 2018, Yerimyan joined ANCA-WR Communications Coordinator Dickran Khodanian, a CGP program alumnus, at a leadership retreat organized by the All-Armenian Student Associations (All-ASA) at AYF Camp Big Pines. Yerimyan and Khodanian led a professional development workshop, outlining how the ANCA-WR's Walter and Laurel Karabian Fellowship in Sacramento, Calif., the ANCA-WR internship in Los Angeles as well as the CGP and Leo Sarkisian Summer Internship Programs in Washington, D.C. can offer opportunities to explore conventional and unconventional careers in policy, politics and media. They also offered a "how to advocate on campus" seminar—leading discussions on how to effectively advance Armenian American concerns at universities.

Azeri Crimes Remain Unpunished After Thirty Years of Bloodshed

ANCC Statement on the 30th Anniversary of the Sumgait Massacre

Ottawa — Thirty years ago, Azerbaijani authorities organized and systematically committed the mass pogroms and massacres against the peaceful Armenian population of Sumgait. In what was seen as a response to the peaceful manifestation of Artsakh Armenians for self-determination, dozens of Armenians were brutally killed or detained, beaten and tortured.

The Sumgait massacre was the first ethnic cleansing campaign that Azeri nationalists committed since the onset of the Karabakh movement which fueled further bloody episodes of ethnic cleansings perpetrated by Azeri authorities in Kirovabad, Mingechaur, Baku and elsewhere around Azerbaijan.

"Instead of facing their history and repenting for their monstrous crimes, Azerbaijani authorities spare no effort today to deny their past and shift the international community's attention in order to escape responsibility" said Shahan Mirakian, president of the Armenian National Committee of Canada.

The massacre claimed the lives of over

36 innocent Armenian men, women and children. Internationally renowned media sources including the New York Times, Washington Post, and many others reported about these heinous crimes committed by Azeri nationalists.

"The international community's silence is what further encouraged Azeri nationalists to perpetrate their crimes and instill hatred and discrimination against Armenians in the region" said Shahan Mirakian.

As a result of lack of monitoring and international pressure, to this day, Azerbaijan remains committed to its campaign of aggression against Armenians by constantly violating the current ceasefire regime and by making outrageous threats of attacking Armenia proper itself.

"It is the international community's responsibility to put an end to Aliyev's bellicose war-mongering and aggression that not only is threatening the political stability of the region, but also causing serious consequences for global peace and security" concluded Mirakian.

Interview with Krikor ... cont. from page 20

reduced to 2.0, and the building forms be low to mid rise (up to 12 Storey high).

g. The city requirement for mixed use areas where commercial employment buildings exist is to keep the building, or if it will be demolished then at least the existing footage of the building should be constructed as commercial component of the development. This does not mean only retail space at the ground floor of a residential development.

h. The preferred recommended option in the "ConsumersNext" Study and as dictated by the PPS (Provincial Planning Statement), and the City of Toronto OPA 321 (Official Plan Amendment), is mid rise mixed use development. This concept picture should also be included in the Secondary Plan, as the tall building option currently is included.

i. Finally, the infrastructure capacity in the area should be considered for equitable distribution as the ACC and AYC lands (6.12 Acres) are earmark for Institutional and Commercial developments, starting with the expansion for the school, for which an application is in process by KIRKOR Architects and Planners.

We are not yet out of the woods. The developer can still apply to the OMB with their plan. However, if the Secondary Plan passes the City Council, it will be more difficult for OMB to bypass the City Council, and their decision could be legally challenged. Having the City on our side will be an important matter, as this could be a very expensive proposition without the city's support.

Spincycle Diaries REWIND: What me? A hypochondriac?

By: Talyn Terzian-Gilmour

These past couple of months this XX-something has been completely overwhelmed and...you guessed it, in the spincycle! Please enjoy this revamped re-post and I promise to give you something new to ponder next month!

Aging is a funny thing. Not laugh out loud funny...in fact, it's downright depressing. And as my speed train gets closer and closer to middle age ***ugh*** I've started to notice the "funny" a little more...like those funny little lines they call "laugh lines" and crow's feet, or how my once full cheeks, that transformed into a more chiseled high cheek bone look (ooooh Christy Turlington) in my mid-20's, are now just a couple of deflated balloons...speaking of which...NO, I will NOT go there but you know what I'm talking about...shh! Gravity it's entirely your fault!!!

The seasons changing and before long I'm going to have to shed the (protective) layers and squeeze myself into my shorts and summer skinny jeans...which incidentally, are the year's before too-tight skinny jeans and I'm really not looking forward to an in-your-face I-told-you-so from my muffin top, thank you very much. Unless it comes with muffins...mmmm...warm, blueberry muffins...or I could just buy a new pair but since I refuse to upsize, I'm just going to find myself in the exact, same squished predicament. Ugh...why can't the aging of humans be like the aging of a fine wine??

Still, this time of year continues to mark a time of beginnings – like the start of new life and springtime, birds chirping, buds forming on trees...yet I haven't a clue as to where the time has gone!! It feels like only a week ago when it was getting dark at four-thirty in the afternoon...

My mind jumps back to thoughts of summer...ah summer...my happy place. Loafing around, hanging out by the pool working on my tan (responsibly of course), not having to worry about grades and homework, or of driving people here and there. Ahhh summer, when I can put all my worries on hold and the only thing I'm competitive about is how many laps I can do swimming on just one breath...

But I have to snap out of it. Wake up. Time is passing quickly and shouldn't I make a go of those resolutions I made only a couple of months ago? You know...finding that fulfilling job, being able to run past the end of my street, eating more vegetables (blech) and what about planning that great South American adventure to Rio and seeing the Carnivale, the sugar loaf mountain and the giant Jesus. To be surrounded by the warm breezes of Ipanema...

BAAAAHHH!!! I digress...many of us make new year's resolutions about being more healthy, doing more exercise and of course, eating a healthier diet, after all, taking one's health into one's own hands is important...don't we have more to lose at this (**gasp** middle) stage? And if I'm

not doing those things, then aren't I just a ticking time bomb??? I'm just not satisfied with the attitude of those of my parents' generation: 2 Tylenols and a good night sleep are not a good enough RX for me...particularly given my tendency towards hypochondriasis (real word, I swear!) and Googling!!

Speaking of which...I had a spot...on my back...a nagging, little, brown spot. I could've sworn it wasn't there a couple of months ago. I worked myself up to the point where I asked the 7 year old what he thought of the spot...

Me: Can you take a look at this?

7 year old: What? It's your back.

Me: THIS! This SPOT on my back.

7 year old: You have spots on your face.

Me: [IRRITATED] NOT my face!! Forget my face. And besides, those are cute freckles...well, no, not that one...or that one...oh my God, is that an age spot??? NEVERMIND THAT!!! This one, on my back. [Trying to reach over, angling to point out the spot while trying maneuvering in between two mirrors]

7 year old: Oh. It's a spot. A brown spot.

Me: Does it look weird to you?

7 year old: Huh? I'm hungry. When's dinner?

Hmmpppphhfft.

And like I said, I know

me...hypochondriasis. Sometimes I get worked up for no legitimate reason. Like, oh my goodness, I've had a headache for three days, is it a tumour? Or, oh my goodness, I have a pain in my chest, am I having a heart attack?! But while I think all of these things, somewhere deep down, I think I know that I'm overreacting – a particular gift of mine, I'm told...particularly by Mr. Niceguy.

A good friend of mine who has a knack for speaking the truth and being utterly genuine – even though you wouldn't think it at first glance given his extremely stylish exterior – once gave me an analogy of how it feels when you're in a particularly "sticky wicket". He said, that during times of utter, full blown, hypochondria, it's like you're an old, rolled up tube of toothpaste and the last drops of you are being SQUEEZED out by a giant thumb PRESSING on your neck. Yup, that's exactly how it feels when I think the sky is falling.

It turns out the spot was not as big a deal as I thought – at least it wasn't a health risk...but it sure was a bit of a blow to the ego. And now, post spot removal, I wait for this wound to heal despite having yet another scar of undeniable aging. Though perhaps I should view it more like progress? An opportunity? It's knocking...so I'm going to open that door. I'm going to revisit those resolutions I quickly forgot about in all the hub-bub and hoopla of these past two months. After all, isn't it better to just toss that old tube of toothpaste, pay the 5 bucks and get a chance to start over? And who knows, I may even change the flavour this time.

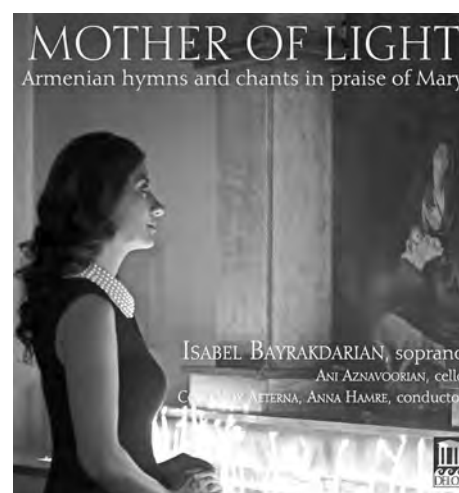
Isabel Bayrakdarian's Mother of Light Nominated for a Juno Award

Isabel Bayrakdarian's newest album "Mother of Light: Armenian Hymns & Chants in Praise of Mary" was nominated for a Juno Award in the Classical Album of the Year category.

The album consists of medieval Armenian spiritual hymns performed with Coro Vox Aeterna (conducted by Anna Hamre) and cellist Ani Aznavoorian.

The musical arrangements belong to pianist and composer Serouj Kradjian.

The Juno Awards 2018, honouring Canadian music achievements, will be presented in Vancouver, BC, during the weekend of 24–25 March. The primary telecast ceremonies will be held at Rogers Arena and will be hosted by Michael Buble'.

French-Armenian producer nominated for Cesar award

French Armenian producer Dulguerian

French producer of Armenian origin Alexis Dulguerian has been nominated for a Cesar award in the Best Film category for the movie 'Bloody Milk' (Petit Paysan).

Alain Terzian, the president of the Academy of Arts and Techniques of Cinema, unveiled the list of nominees for the 43rd César Awards on Wednesday, January 31.

As previously announced, Penelope Cruz will receive an honorary prize from the Academy, which is considered France's equivalent of the Oscars.

In 'Bloody Milk', a lonely young dairy farmer obsessed with his work will stop at

nothing to save his cows from the threat of an epidemic that could decimate them.

The feature, directed by Hubert Charuel, is also nominated in the Best First Feature Film category.

The César Award is the national film award of France. It is delivered in the Nuit des César ceremony and was first awarded in 1976. The nominations are selected by the members of twelve categories of filmmaking professionals and supported by the French Ministry of Culture. The César Award is considered the highest film honor in France.

Irrevocable

Written by: Vahan Derian

Translated by: Varak Babian

We've gone our separate ways.

The soot life brings with its passing days,
Has still to etch sombre on your colourless face.
Yet, I'm already a foreigner to that memory,
Where dreams were majestic, and luck- unsavoury.

With a cold stare I focus on the distance
Left- with the shadow of expired days,
Another melody is put forth and heard
And although it is sweet, it is not mine... I'm forced to say.

We never said goodbye, no final farewell.
"Why torture? Why be tortured? When it's all in vain"
Our lives cast us apart, away from each other
We didn't want to cry out. No appeal. Not one of us to the other.

The years drifted by, and I am left contemplating those departed days,
Left to recollect it all with an indifferent heart.
And as a captive would yield to his burden,
I allow life to pass by, its days unbothered.

I no longer take notice. Silence greets every outcry.
And if suddenly your voice, your words were to echo-
If I were to catch sight of you upon your return,
How would I call out for you?...I am not the same him...No longer he...

*Translated from the original, Vahan Derian's, «Անդաճողություն».

Dutch Parliament Recognizes Armenian Genocide; Government Says Recognition Will Not Become Official Policy

(A.W.)—The lower house of the Dutch Parliament (Tweede Kamer) approved a motion on Thursday, officially recognizing the Armenian Genocide. The Dutch government, however, said the recognition would not become official policy of the Netherlands.

“The government will not follow the judgment of the parliament,” Dutch Foreign Minister Sigrid Kaag told Dutch television prior the vote, according to a Reuters report.

The motion was by Joel Voordewind of the ChristenUnie and were supported by all four coalition parties.

“We can not deny history out of fear of sanctions. Our country houses the capital of international law after all, so we must not be afraid to do the right thing here too,” Voordewind said to Dutch daily Trouw late last week.

In Dec. 2004, the Dutch Parliament unanimously adopted a resolution calling on the Netherlands government to consistently bring up the Armenian Genocide in future negotiations dealing with Turkey’s accession to the European Union. The move came following extensive efforts by the Federation of Armenian Organizations in the Netherlands (FAON) and its April 24th Committee, both of which worked for years with Members of Parliament and representatives of their government in support of Armenian Genocide recognition.

The relationship between the Netherlands and Turkey has been tense as of late. The Netherlands recently refused Turkish ministers

to campaign throughout the country for a referendum that extended Turkish President Recep Tayyip Erdogan’s powers. A diplomatic feud erupted between the two countries last March and protests sparked after the Netherlands denied landing rights to Turkish Foreign Minister Mevlüt Çavuşoğlu. The Dutch also barred the landing of Turkish Family and Social Policy Minister Fatma Betül Sayan Kaya, according to the Dutch Foreign Ministry.

President Erdogan had attempted to rally the estimated 4.6 million expatriate Turks living in western Europe to vote in the then forthcoming Turkish referendum.

International election observers sharply criticized Turkey’s historic referendum, which took place a little over a month later and passed by a narrow margin. According to official results, 51.4% voted in favor of the proposed constitutional changes, which secured Erdogan’s increasing grip on power.

Germany, Austria, and Switzerland also denied landing rights to the Turkish foreign ministry prior to the referendum, citing security concerns as well. At the time, Turkey also summoned their Dutch envoy back to Ankara.

“To protest this decision by the Dutch Government, the Charge d’Affaires of the Embassy of the Netherlands in Ankara was summoned to the Foreign Ministry,” read a statement by the Turkish foreign ministry. “We informed that we did not wish the Dutch Ambassador who is presently on leave outside of Turkey to return to his post for some time.”

On March 13, 2017—two days after the

Dutch parliament during session

refusal by Dutch authorities—President Erdogan also accused the Netherlands of acting like a “banana republic” instead of a member of the EU and called on sanctions while speaking at a mass ceremony.

“I call on all the EU institutions and all the international organizations that pursue a mission to uphold democracy, human rights and rule of law to raise their voices and even

impose sanctions on the Netherlands,” read a statement on the President’s website. Erdogan also accused the Dutch of Nazism at the International Goodness Awards on March 11 in Istanbul. The Dutch Prime Minister said that Erdogan’s comments about Nazism were “unacceptable” and demanded an apology.

Erdogan Admits that Turkey is ‘The ‘Continuation’ of the Ottoman Empire

By Harut Sassounian

For many decades Turkish officials have outright denied the occurrence of the Armenian Genocide. In recent years, however, some Turks have made the excuse that today’s Turkish Republic is not responsible for the Armenian Genocide because it was committed by the Ottoman Empire, a defunct state.

With this pretext, the issue is no longer whether genocide was committed or not, but who is responsible for it. Those who use this justification, claim that the Republic of Turkey is neither the successor nor the continuation of the Ottoman Empire, but a new and separate state!

This argument has gradually grown weaker as President Recep Tayyip Erdogan began speaking and acting as an Ottoman Sultan! Two weeks ago, the Turkish leader made matters worse for his country when he, according to The Times of London, asserted that “modern Turkey is a ‘continuation’ of the Ottoman Empire — a direct contradiction of Atatürk’s ideology, which cast the Imperial era as backwards, stale and to be discarded and forgotten rather than celebrated.”

By stating that Turkey is a ‘continuation’ of the Ottoman Empire, Erdogan effectively concedes that today’s Turkey is responsible for the actions of the Ottoman Empire. In other words, the Republic of Turkey, which inherited the Ottoman Empire’s assets, also inherited its liabilities!

To confirm his allegiance to the Ottoman dynasty, Erdogan attended a ceremony earlier this month to mark the centenary of the death of Sultan Abdulhamid II, the ‘Red Sultan,’ who has been rehabilitated by the current government. Erdogan conveniently ignored the fact that the Red Sultan had ordered the killing of 300,000 Armenians from 1894 to 1896, known as the Hamidian massacres. As

reported by The Times of London, “The descendants of one of the last Ottoman sultans are to be given Turkish citizenship, ending almost a century of outcast and ostracism.”

According to The Times of London, “Abdulhamid II ruled from 1876 to 1909, and was much maligned in Kemal Atatürk’s modern Turkish republic for his authoritarianism, anti-Westernism and clampdowns on the media. Yet, in the era of President Erdogan he has been rehabilitated. A television series, ‘Payitaht’, which depicts the life of Abdulhamid in glowing terms has been lauded by Mr. Erdogan as essential viewing for Turkish youths to find out about their country’s history.... ‘We see Sultan Abdulhamid II as one of the most important, most visionary, most strategic-minded personalities who have put their stamps on the last 150 years of our state,’ Mr. Erdogan said. ‘We should stop seeing the Ottomans and the Republic as two eras that conflict with one another.’ Abdulhamid died in 1918 and at celebrations for the centenary this week, Turkish foreign minister Mevlut Cavusoglu said that he would personally oversee the granting of citizenships to the family.”

Arrogantly, Erdogan then warned that U.S. soldiers in Northern Syria would soon receive the ‘Ottoman slap,’ according to Reuters. He was “referring to a half-legendary Turkish martial move that involves a potent open-palm hit, resulting in a one-hit knockout or even skull fractures and death.” An illustration published by the pro-government Turkish media shows Pres. Donald Trump receiving an ‘Ottoman slap’ by Pres. Erdogan. Furthermore, Reuters quoted Turkish Foreign Minister Cavusoglu stating that Washington was backing the YPG [Kurdish forces in Syria] because it shared the same “Marxist, communist, atheist” ideology!

Returning to the issue of whether the Republic of Turkey is a brand new and separate entity from the Ottoman Empire, Prof. Alfred de Zayas, an international law expert, explained in an essay titled, “The Genocide against the Armenians 1915-1923 and the relevance of the 1948 Genocide Convention,” that a ‘successor state’ is responsible for the crimes committed by its predecessor regime. Moreover, a state that is a ‘continuation’ of a previous entity is even more responsible because there is no difference between the two, as admitted by Erdogan two weeks ago.

In addition, Alfred de Zayas quoted in his study Prof. M. Cherif Bassiouni stating that “In international law, the doctrine of legal continuity and principles of State responsibility make a ‘successor Government’ liable in respect of claims arising from a former government’s violations.” Prof. de Zayas concluded that “the claims of the Armenians for their wrongfully confiscated properties did not disappear with the change from the Sultanate to the regime of Mustafa Kemal.”

Finally, Prof. de Zayas affirmed that “the principle of responsibility of successor States has been held to apply even when the State and government that committed the wrongs were not that of the ‘successor State.’ This principle was formulated, inter alia, by the Permanent Court of Arbitration in the Lighthouse Arbitration case.”

We can conclude that Pres. Erdogan, by affirming that today’s Republic of Turkey is the continuation of the Ottoman Empire, has inadvertently admitted that Turkey is responsible for the genocidal, territorial and economic damages caused by the Ottoman Empire to the Armenian people. Erdogan’s confession should be presented as evidence when demands emanating from the Turkish Genocide of Armenians are submitted to the World Court.

Israeli Parliament Rejects Armenian Genocide Bill

Israel’s parliament voted down on February 14 an opposition motion to officially recognize the 1915 Armenian genocide in Ottoman Turkey.

The Knesset rejected the bill introduced by Yair Lapid, the leader of the Yesh Atid party, by 41 votes to 28 after a first-ever debate on the sensitive issue held on the Israeli parliament floor.

The bill describes the World War One-era extermination of some 1.5 million Armenians as genocide and calls for its official remembrance in Israel.

Lapid made a case for the passage of the measure in a 3-minute speech that preceded the vote. He said an official Israeli recognition of the genocide is “a matter of conscience for Jews and non-Jews.” Also, he said, the mass killings and deportations of Armenians inspired Adolf Hitler to mastermind the Jewish Holocaust.

However, Deputy Foreign Minister Tzipi Hotovely voiced the Israeli government’s opposition to the measure during the heated discussion. She cited the “complexity” of the issue and its “diplomatic repercussions.”

Successive Israeli governments have opposed Armenian genocide recognition lest it antagonize Turkey, a former security partner of Israel. Some Israeli politicians have openly challenged this policy in recent years. The Knesset speaker, Yuli Edelstein, called the Armenian massacres a genocide and urged the Jewish state to recognize it in 2015.

The Knesset debate on the genocide issue coincided with a visit to Israel by a delegation of Armenian parliamentarians. The five lawmakers representing various Armenian political groups were offered to attend the debate but declined to do that.

New Armenian President Elected

(RFE/RL)- The Armenian parliament voted on Friday to elect Armen Sarkissian, a former prime minister who has long resided in Britain, Armenia's new and largely ceremonial president.

Sarkissian was nominated for the post by the outgoing President Serzh Sarkisian (no relation) and the ruling Republican Party of Armenia (HHK) in January. He was also endorsed by the HHK's junior coalition partner, the Armenian Revolutionary Federation, and businessman Gagik Tsarukian's alliance, which is officially in opposition to the government.

The opposition Yelk alliance, the fourth political group represented in the National Assembly, has rejected Sarkissian's candidacy. Yelk, which holds 9 seats in the 105-member parliament, has also questioned his eligibility to serve as head of state.

Sarkissian was elected in secret ballot by 90 votes to 10. He gave a short speech in the parliament moments after the announcement of the vote results.

"I want to thank those who voted for me and those who voted against me," he said. "I will invest my long experience and knowledge and my entire energy in properly performing the duties of Armenia's president and properly serving the Republic of Armenia, its citizens and our people."

"And I certainly expect your and our

citizens' support for and participation in our future important victories," added the president-elect.

Only seven Yelk deputies cast ballots on Friday, suggesting that three other lawmakers affiliated with the HHK, ARF or the Tsarukian Bloc secretly broke ranks to vote against Serzh Sarkissian's preferred successor. It was not clear who they are.

Yelk's parliamentary leader, Nikol Pashinian was quick to pounce on that fact. He declared with sarcasm that there are "hidden Yelk members" in the ruling party's ranks.

Armen Sarkissian will be sworn in on April 9 immediately after Serzh Sarkisian completes his second and final term in office.

The outgoing president is widely expected to become prime minister later in April. With Armenia switching to a parliamentary system of government, he would remain the country's most powerful man in that case.

Under sweeping constitutional changes controversially enacted by Serzh Sarkisian, the new president of the republic will have largely ceremonial powers. In particular, he will appoint members of the government, Armenian ambassadors abroad and the Armenian army's top brass. But all of those officials will have to be nominated by the prime minister first.

the newly elected president of Armenia Armen Sarkissian with the outgoing Serzh Sarkisian in Yerevan, March 2, 2018.

Sarkissian, 64, has repeatedly stated in recent weeks that despite the lack of executive powers he intends to play a major role in Armenia's political and economic life. He has pledged, among other things, to strive to heal what he sees as serious divisions existing within the Armenian society.

A physicist and mathematician by education, Sarkissian worked at the Cambridge University when he was appointed as newly independent Armenia's first ambassador to the United Kingdom in 1991.

He served as prime minister for four months in 1996-1997 before being again named ambassador in London.

His second ambassadorial stint was cut short in 1999 by then President Robert Kocharian. Sarkissian stayed in Britain and made a fortune there in the following decade, working as an advisor and middleman for Western corporations doing business in the former Soviet Union. He was appointed as Armenian ambassador to Britain for a third time in 2013.

ARF Call For Faster Poverty Reduction In Armenia

Leaders of the Armenian Revolutionary Federation meet in Yerevan, 1 February 2018

(RFE/RL)- The Armenian Revolutionary Federation, President Serzh Sarkisian's junior coalition partner, has said that it remains dissatisfied with the socioeconomic situation in Armenia despite "unprecedented" GDP growth achieved last year.

The pan-Armenian party's worldwide Bureau and decision-making body in Armenia reviewed the government's economic and other policies at a special joint meeting held in Yerevan late last week. An ARF statement released over the weekend said they praised the government for expediting the country's transition to the parliamentary system, pursuing a "complementary" foreign policy, embarking on defense reforms and speeding up economic growth in 2017.

But it also said: "Public distrust in the reforms has not yet been overcome and the pace of the country's development does not satisfy us." The government, it said, should, among other things, do more to reduce poverty, spur job creation, and "ease income polarization," take tougher anti-trust measures, and "revise" its social programs.

"The number one problem ... is that we did not have inclusive growth, which is different

from [normal] economic growth" Suren Parsian, a representative of ARF's economic research office, said on Monday. He argued that poverty in Armenia did not decline noticeably in 2017 despite a nearly 7 percent growth rate reported by the authorities.

"The government must not confine itself to just simplifying and improving tax and customs administration," Parsian told reporters. "It needs to implement concrete policies so that new economic entities emerge in some sectors."

The ARF representative specifically made a case for liberalizing the Armenian fuel market that has long been effectively monopolized by a handful of fuel-importing companies owned by government-linked individuals.

Parsian made clear at the same time that his party believes Prime Minister Karen Karapetian's cabinet is on the right track.

ARF, which is particularly influential in the worldwide Armenian Diaspora, is represented in the government by three ministers in line with a power-sharing agreement reached with Sarkisian two years ago. It won 7 seats in the country's 105-member parliament elected in April 2017.

Armenian Mining Giant May Rehire Laid-Off Workers

Teghut mine in Armenia

(RFE/RL)- A leading Armenian mining company said on Tuesday that it hopes to resume soon production operations at a large copper mine in northern Armenia and rehire hundreds of people that worked there until this month.

The company, Vallex Group, sent the vast majority of its 1,200 employees working at the Teghut deposit on indefinite leave on January 12, citing the need for "planned prophylactic repairs" of the mine's waste disposal facilities. It announced on February 2 that it will lay them off due to what it expects to be a "prolonged stoppage" of mining and ore processing at Teghut.

In its latest statement, Vallex specified that the layoffs cover over 85 percent of its Teghut workforce. But it said it will keep a skeleton staff of around 300 employees tasked with maintaining sophisticated equipment and guarding the vast mining site.

The company also said 200 other laid-off workers will be transferred to other mining enterprises belonging to it. Those include a copper smelter in the nearby town of Alaverdi and metal mines in Nagorno-Karabakh.

"The company is hopeful that in case of a favorable course of events it will manage to restore, within a short period of time, the [Teghut] staff formed over the years," added the statement. It cited no possible time frames, saying only that Vallex will be able to "quickly relaunch production after solving problems facing the company."

The Liechtenstein-registered company announced the layoffs several months after expressing its intention to significantly increase

copper ore extraction at Teghut. It said on February 2 that it needs to hire Armenian and foreign consultants for conducting "scientific research" for that purpose. It did not elaborate.

In recent months, environment protection groups have repeatedly reported toxic leaks from Teghut's waste disposal dump contaminating a nearby river. Vallex has denied those reports. The environmentalists opposed open-pit mining at Teghut even before it was launched in 2014. They argued, among other things, that the multimillion-dollar project will lead to the destruction of hundreds of hectares of rich forest.

Vallex pledged to plant a new and bigger forest in adjacent areas. It also promised to create 1,300 jobs, build new schools and upgrade other infrastructure in nearby villages.

The Teghut mine generated over 42 percent of Vallex's total operating revenue which soared by about 32 percent to \$358 million last year. The mining group benefited from rising international prices of copper and other non-ferrous metals.

A loan extended by the Russian commercial bank VTB has covered most of \$380 million in capital investments which Vallex claims to have made in Teghut. The company also tried to secure through VTB a \$62 million credit from a Danish pension fund for buying Danish mining equipment.

Denmark's Export Credit Agency (EKF) initially agreed to guarantee the export credit. However, EKF withdrew the guarantee in October, accusing the Teghut operator of failing to comply with environmental standards.

Yerevan's 'Aleppo Cuisine' Center Looks to Provide Jobs—and Hope—to Refugee Families

By Hagop Toghramadjian

YEREVAN—After months of preparation, the Aleppo Compatriotic Charitable Organization (Aleppo-NGO), a Syrian-Armenian humanitarian relief group, is nearly ready to open its new Middle Eastern food-service center. Named "Aleppo Cuisine," the center will be located on Koghbatsi Street in the heart of Yerevan.

In addition to a small on-site café, Aleppo Cuisine will offer catering and delivery services, and will produce a wide array of frozen foods for distribution to grocery stores and restaurants across Armenia.

Developed with the intent of providing jobs to individuals who fled to Armenia during the Syrian conflict, Aleppo Cuisine will also distribute a share of its profits to refugee families whose breadwinners are incapacitated by illness or disability, and will regularly donate food to vulnerable local populations.

Aleppo-NGO President Ani Balkhian relates that she and others at Aleppo-NGO had the idea for a cuisine center while considering ways to help refugees who arrived in Armenia via the NGO's "" program from 2015 to 2017. "We brought these people here," Balkhian says, referencing Aleppo-NGO's evacuation of hundreds of Armenians from Syria at the height of the conflict, "and we feel a responsibility to help them rebuild their lives."

Vrej Kolandjian, parish council chairman of Houston's St. Kevork Armenian Apostolic Church—who raised more than \$120,000 for the "Save a Life" project—agrees that it's imperative to focus on helping refugees adjust to their new home.

"Aleppo Armenians need jobs ahead of anything else," he argues—especially women in the community, who stand to benefit the most from the "sense of security and self-accomplishment" provided by a job.

Two factors convinced NGO leaders that a cuisine center would be the best way to create jobs for Syrian Armenian refugees. First, they say, they took note of the rising demand for Western Armenian and Middle Eastern food in Armenia. Tsola Beshlian Vizoyan, Aleppo Cuisine's prospective head chef, observes that "Syrian food has quickly become very popular in Yerevan. Over the past few years, locals have definitely developed a taste for it." Evidence for her claim is scattered across the city: from Erebuni to Arabkir, more than 40 restaurants—the vast majority owned and operated by recent refugees from Syria—now focus on Middle Eastern cuisine.

As restaurateurs scramble to keep up with demand, Aleppo Cuisine's large-scale production and distribution service will address major gaps in the market, increasing the availability of Middle Eastern and Western

Armenian cuisine at catered events, grocery stores, and beyond.

The second factor that persuaded Aleppo-NGO to open a cuisine center was the skillset of the refugee population. "The women of our community," says Harout Zoulamian, a member of Aleppo Cuisine's leadership team, "are talented, energetic, and hardworking, and their culinary expertise is a great untapped resource. We are convinced that they can accomplish anything they set their mind to."

Since December, Aleppo Cuisine's prospective employees have participated in a variety of business, hygiene, and safety trainings, and are now concluding the preparation process with hands-on practice in a mock kitchen. Zoulamian notes that the women entered the trainings with a wealth of knowledge and experience regarding Middle Eastern cuisine. "They already knew how to prepare all of the dishes," he says. "Ichli kuftha, madzunov kuftha, yalanchi, pastries, desserts, you name it—they can make it perfectly." The trainings thus sought to draw on these existing skills and prepare the women to work as a team, to produce much larger quantities of food, and to meet uniform quality standards.

"When you give someone a fish, you feed them for a day. When you teach them how to fish, you feed them for a lifetime. This is our philosophy," Zoulamian says. "The cuisine center isn't a temporary aid initiative. It's a sustainable foundation on which families can build their lives in Armenia."

Balkhian elaborates: "You can't teach someone how to fish in a desert. They also need access to water and access to tools. In contrast to many other training programs for Syrian refugees, this is the level of support Aleppo Cuisine Center will provide, offering a direct path to sustainable employment and income for some of the most vulnerable members of our community."

Aleppo-NGO hopes to employ up to 25 Syrian-Armenian women and persons with disabilities within its first 12 months of operations, increasing to 70-90 within the first five years. Work hours will be personally tailored for each employee, allowing individuals with unpredictable schedules to participate. For many of the employees, the center will represent the end of a months-long—or even years-long—search to find a job that accommodates their family responsibilities.

In the words of Beshlian-Vizoyan, "A job is one of the most important ways someone can feel strong, one of the best ways to build dignity. So I have great hopes for this enterprise and the impact it will have on the women who participate. It's proof that we as Syrian Armenians are not broken, that we're still fighting, and that we have a fierce will to survive."

The Aleppo Cuisine Center will be

Donors enter the Aleppo Cuisine Center, 83 Koghbatsi Street, in downtown Yerevan (Photo: Aleppo-NGO)

headquartered at 83 Koghbatsi Street, and is scheduled to open for business as soon as remodeling is completed—likely by the beginning of summer. The center's space was bought thanks to a generous donation from St. Kevork Armenian Apostolic Church in Houston, Tex., supplemented by Robert and Nyree Österbauer-Tanielian of the United Kingdom. The kitchen, meanwhile, has been fully equipped with new appliances by GIZ, Germany's flagship international development agency, as part of its "Economic Integration of Syrian Refugees in Armenia" (EISRA) program.

Aleppo-NGO's leadership has ambitious plans for the cuisine center's future. One hundred percent of the profits will be used for humanitarian relief assistance and re-investment into growth—hiring new employees, expanding services and increasing production amounts, and eventually opening a second location.

One day, Zoulamian says, Aleppo Cuisine's products will be found throughout Armenia, and will even be exported internationally. "There are no limits in our minds as to where we can go."

Average Life Expectancy is up in Armenia

According to the National Statistical Service of Armenia, the country's population is 2,972,900 as of January 1, 2018, which is 13,200 people less than January 1 of the previous year.

As of January 1 of the current year, 1,560,800 women and 1,412,100 men live in Armenia; that is, women in the country are about 11 percent more than men.

The average life expectancy in Armenia is up to 75 years; this is 78.3 years for women, whereas 71.6 years for men.

Child mortality rate has dropped in Armenia in 2017. In the case when this was 8.5 children per thousand births in 2016, this has reduced to 8.1 children in the year past.

Armenia's maternal mortality ratio between 2015 and 2017 was 18.3 (22 cases) per 100,000 live births, against 19.6 (25 cases) from 2012 to 2014.

And the GDP per capita in Armenia made up Armenian drams equivalent to \$2,615, or €2,349 between January and September 2017.

Your Most Reliable Transportation Partner To/From Armenia & Worldwide

- Ocean, Air & Land Int'l Transportation
- Door to Door Services Available
- 20', 40', LCL and Break-Bulk
- Insurance Coverage
- Export Documentation, Letters of Credit Handling and Banking Negotiations
- Dedicated Agency Network Worldwide

METRAS

SHIPPING & FORWARDING INC.

2175 Sheppard Ave. E.
Suite 215 Toronto ON, M2J 1W8

Tel.: 416-497-0377

Fax: 416-497-0783

info@metrasshipping.com
www.metrasshipping.com

The Country Breeding a Generation of Chess Whizz Kids – BBC on Armenia

(BBC, FEB 18)- Since 2011, all children in Armenia from six to eight years old have had compulsory chess lessons. For one boy it's paying off, reports Emma Levine.

I was trapped. Surrounded on all sides, and there was no escape. The king's capture was imminent - and my bishop was of no use this time. "Shakh yev mat," Mikhael announced triumphantly. Check mate - and my victor was just 11 years old.

It wasn't surprising - a few days earlier Mikhael had been crowned the national schools' chess champion, adding to his other trophies.

He'd been playing since he was five.

"I learned from my father and grandfather - and then, weekly lessons in school," he told me in the family's apartment in Yerevan, Armenia's capital.

One of his heroes is compatriot Levon Aronian. This charismatic 35-year-old, one of Armenia's many grandmasters, was once number two in the world - a superstar and national hero in a country not accustomed to sporting success.

Mikhael's mum, Nara, proudly shows me her son's trophies and medals.

"Mikhael wants to be a world champion. He watches international games to perfect his chess," she told me over tiny cups of soorj - strong Armenian coffee. "We don't put pressure on him - it's what he loves doing and that's the most important thing."

Nara travels with her son to all his tournaments, including going abroad.

"I can't beat him any more!" his older brother, Khachatur, tells me ruefully.

"Mikhael has this amazing knack of getting inside an opponent. If he gets beaten he'll analyse their moves and their game, and knows instinctively how to beat them next time."

"And," he adds, "he memorises every game, and recreates it on the board."

Mikhael's perseverance is paying off. He's racing up the national chess rankings for youth players. In a couple of years he could be one of the world's youngest-ever grandmasters.

Since 2011, all children in Armenia from six to eight years old have compulsory chess lessons. It's the first country in the world to include it on the national curriculum.

To see more young stars I head to Chess House on a packed marshrutka - or minibus.

Yerevan has an ancient history - it's

Mikhael beat Emma in just eight minutes.

Chess academy teacher Tigran congratulates a young opponent. Photographs by Emma Levine.

actually 28 years older than Rome. But there's little evidence of that now. The marshrutka weaves through Republic Square, which is encircled by elegant 20th-Century government buildings and museums built from pink volcanic tufa stone.

But in construction-mad Yerevan, you're never far away from a crane or deafening drill. Recent years have seen the government reneging on its promise to protect historic buildings - embarking instead on urban development on a mammoth scale.

I jump off the marshrutka at Circular Park, a leafy respite.

I join a handful of spectators watching several elderly men perch at rickety wooden tables, playing chess with their pals. I head past them to Chess House and the real hub of activity - upstairs in the main hall, rows of long tables are lined with chess sets, with about 200 children deep in play.

The room is silent, the children's behaviour impeccable, with no tantrums or raised voices. All look utterly immersed in the games - which last up to two hours - their faces wearing the serious expressions of professionals. The children record every move in their notebooks.

But when 10-year-old Davit makes a

blunder, there are tears - and then a motherly arm around his shoulder from Maria, one of the supervisors. "They are just children, after all!" she says, smiling.

Downstairs in the waiting area, scores of parents, grandmothers and a few uncles wait patiently for the children to emerge from the hall, once their matches are over. You can feel tension mounting as each one walks slowly down the carpeted steps to greet their mum. Win lose, or draw, each gets a hug.

In the main entrance is a bust of Tigran Petrosian, the chess world champion from 1963 to 1969.

"Armenia has always enjoyed a strong link with chess, but Tigran's victories were the revolution for us," explained Smbat Lputian, president of the Armenian Chess Academy. He shows me around the academy, a smart three-storey building in dazzling white, in a neighbourhood otherwise dominated by Soviet-era grey apartment blocks.

"Since our independence from the USSR in 1991, we have made fantastic progress," he says proudly. With a population of a little over three million, Armenia has one of the highest numbers of chess grandmasters, per capita, in the world.

Lputian was the driving force behind making chess mandatory in schools, with the support of the Armenian President, Serzh Sargsyan.

"So what was the main reason?" I asked him.

"The most important quality of chess is that it's a fair game, so young children start learning a game which is clean and honourable, and it teaches them good behaviour. The child is constantly making strategic decisions - assessing the situation before making a move." He paused. "I think this is a great benefit for society as a whole."

Armenia now has more than 3,000 qualified trained chess teachers in its schools. Many other countries want to follow suit, according to Lputian. He tells me excitedly about a new chess scientific research institute, due to open in Yerevan later this year, where scientists and psychologists will research the impact of chess in the learning process.

Through their dedication, Mikhael and thousands more children here have helped put Armenia on the chess-playing map. And at least I can console myself that I was beaten by a potential grandmaster.

FAST Announces Start of Science and Technology Angels Network

On February 5, 2018 Foundation for Armenian Science and Technologies (FAST) announced the start of the Science and Technology Angels Network (STAN).

The purpose of the Angels Network is to facilitate joint investments in science and technology startups in Armenia, as well as to share and engrave the best international practice in the country. The initiative has united 18 investors and entrepreneurs of Armenian descent from Armenia and abroad, that in addition to financing, offer advice and mentorship to Armenian startups, as well as introductions and connections for their development.

Minimum annual investment is set to \$10,000 per member for the first four years of the network's operation. Starting from the fifth year of operation the minimum annual investment will be set to \$20,000.

FAST assists in setting communication between the network and the startups, and supports in further development opportunities, organizes pitching and other events, provides legal support, and performs due diligence assessment of startups.

"We are not your typical 'angels'. The 'business angels' invest in companies in the early stages, when the entrepreneur has realized the idea and needs additional funding. We focus on quality and not quantity, so we will prioritize startups with scientific and technical base that contribute to the development of these areas not only in Armenia, but worldwide. We will give more than money: our time, knowledge, and experience," said STAN Co-chair Ruben Arutyunyan.

"It is extremely important that these businesses come from science, so that the invested money goes to science, and a scientist, who makes a discovery, gets a chance to commercialize it and takes it to the global market. We aim to build connections between business and science," said FAST co-founder Arthur Alaverdyan.

"I'm pleased with this addition to ecosystem and with the fact that the Foundation will support people who develop mechanisms that can be helpful to Armenia's scientific and business communities," highlighted FAST CEO Armen Orujyan.

TUMO Wins Chariman's Award at WCIT 2018

TUMO has received an award for "Fulfilling the Promise of the Digital Age" from Chairman of the Commission Yvonne Chiu at the World Congress on IT (WCIT) that took place in Hyderabad, India this week.

The winners in the main categories were well-known organizations such as Acer (prize for a smart parking meter solution) and Taiwan's leader in the digital sector, the Digital Education Institute (DEI) at the Institute for Information Industry.

TUMO is proud to represent the Armenian IT and education sectors at such high level international events, and to invite the attention of leading experts toward our country and the young potential within it. We hope that this platform will help Armenian projects gain more recognition and appreciation in the global IT sector.

WCIT is a conference that has been organized since 1978 by the World Information Technology and Services Alliance (WITSA). WCIT is an international platform for communication and networking attended by thousands of businessmen, innovators, IT

organizations, investors and renowned scientists. As part of an agreement with the Union of Information Technology Enterprises of Armenia (UITE), it has been decided to organize WCIT 2019 in Armenia.

Varak's Crescent

Hrant Alianak: A Tentative Armenian?

By: Varak Babian

Hrant Alianak is many things: actor, writer, producer, director. These roles share a certain public quality to them, and it is worth noting here a habit Armenians often seem to exercise. It could be said that we place anybody who shares even a sliver of our common ancestry, and who exists in the public eye, on a pedestal of sorts,

often placing a great deal of pressure on them to speak for us and to represent on our behalf. Perhaps it is that we are longing for some sort of validation from society and are attempting to stand on the shoulders of those who have "made it" to seek it.

Hrant Alianak is, above all, a professional. An individual who has carved a living through the avenue of artistic

expression for the majority of his life. By way of forced migration and a version of the narrative that has coloured an entire population, he was born in Sudan, moved to Canada, and has done his part in contributing to Toronto's ever growing and eclectic tapestry: weaving it with the experiences gained from television, theatre and film.

He has been involved with bodies of

work that deal with both Armenian and more broadly drawn issues and themes. Is he an artist first and an Armenian second? Does his bloodline influence his narrative? As we meet for our conversation, I attempt to be honest about my own pre-determined versions of the "ideal" responses I am searching out, wondering if they themselves illuminate a set of insecurities and biases themselves.

V- We live in a world where, pardon the broad stroke, everybody wants to be famous. People strive not necessarily for fulfillment from a craft, but a sort of instant recognition. How hard it is to "make it" as an actor?

H- Acting is a number of things. It is the toughest thing. I often tell people don't do it unless you absolutely have to. If it's your dream, pursue it. If you can do other things and be equally as happy, don't do it, it's not worth it.

V- Was there ever a backup plan?

H- No, this is what I've always wanted to do. Since I was 12 years old living in Sudan, where there was no opportunity. People would say, "What are you talking about, you can't be an actor". But, it was my dream. It's always been my dream. I'm very happy, at the very least, I've never done what I don't want to do. I've never had to manage a corner store strictly to make money. I've been fortunate. My partner Sheila has always been there for support. She's provided the stability whenever it might have been lacking. Teamwork is crucial.

V- From Sudan to Toronto. Sounds like a compelling heading for a travel log.

H- I've been in Canada for more than 50 years now. I was 17 when I left. I never dabbled in acting in Sudan. I finished school early. I was 15 and a half when I enrolled in university in Khartoum. I studied Economics. It was never my thing.

Then we moved to Canada. First to Montreal. Again, I was back in a classroom. My major this time was business administration. I'd constantly skip classes and go see films instead. The following year, we came to Toronto.

I became a postman for 2 years, and then tried the university route again. I never finished. I started taking acting classes, and by 1972 I was starting to write. My first play was under my belt, and it was a big success. At that time there weren't that many people who would both write and direct. I was able to access grants, so I had the opportunity to make a good living for many years. It was the 70's and I was working non stop. I was doing play after play after play, and then in the 80's I started acting.

H- It was a mixed blessing. There weren't that many Middle Eastern actors then. A role

came along which required casting a Middle Eastern guy. So, I auditioned, and I got the part. My very first role was a big movie in Spain. I was there for a whole month. It was encouraging, and of course I got the bug. Some of it was enjoyable, and I made some money, but when it comes to acting, the deadly part is that you can go for weeks, or months without hearing from your agent, without getting an audition. Then you go to an audition, and you blow it. Or, you think you did a really good job and you're expecting to get it, and you don't. And you remember there are 10-12 people auditioning for the same part, and they're also very good at their craft. The whole process can be quite disheartening. I've had other things to focus on. I created my own work, first theatre, and now film.

V- I'm sure you fielded your share of questions in regards of what your nationality was. Was there a lack of awareness towards being Armenian?

H- No, they didn't know. That still continues, less now. The usual questioning process would begin with "Where's Armenia", and I would list the neighbouring countries, close to this, south of that. At that time, it was apart of the Soviet Union. There's less of that, because it's such a multicultural climate, especially in Toronto.

V- Was there an Armenian community in Sudan?

H- Oh yeah, there were about 1000 Armenians. There were clubs. The English club, the Arabic club, the Greek club. There was the Catholic club, which was made up of the Italians. The Armenians had a club as well. My dad was the president for a couple of years. Picture an open air space. You could play tennis, soccer, basketball. That was a major part of how I grew up, being involved with activities the club would offer.

V- Sudan doesn't seem to register as a hot bed for Diasporan activity.

H- No, no it's not. Most of my relatives ended up in Beirut, and Cairo. I think they needed doctors, people with medical training in Sudan. That's how that branch of my family came over there. I think there is only a handful of Armenians that still call Sudan home.

V- How were you first exposed to the Armenian community in Toronto?

H- Through my friend Kaloust. Kaloust had noticed my name on some kind of advertisement promoting a play I was involved in, and he showed up at the theatre. I remember it was on Mt. Pleasant road. My father never showed a desire to submerge himself within the Armenian community in Toronto. I'm not sure why, both my mom and dad were not the most sociable people. My father was very well established in Sudan. When we made the move to Canada, he had to reinvent himself, and that transition was difficult. I gained access to the community because of my friend.

V- Does being apart of Armenian themed productions offer a unique kind of satisfaction?

H- No, not really. Different projects have their own set of challenges and satisfactions. My work has always been experimental, and the Armenian community...well, in my experiences, can be quite reluctant to get behind that kind of art.

For example, "The Crooked Man", (a 2008 production dealing with the Armenian Genocide) it was ok, but I pursued that project because that's the way funding works. If there's a social or multicultural element to something, you're more likely to get grants, as opposed to an experimental thing. And that was the last play I did, because I didn't really enjoy it.

I was second guessing my intentions. Not comfortable with being involved with a play solely because I could attain the money needed to create it. I mean I liked it, but my whole career has been developing experimental work. Exploring new ways of telling stories.

Anytime I submitted any kind of work that didn't have a cultural element to it, I wasn't getting the financial backing. 15, 16 failed attempts at securing grants. I realized that theatre is impossible for me.

Especially now, creating films is so accessible and doable. It's just more commitment. It takes longer, with shooting just being a part of it. There's the editing, the sound. It's a full year's worth of work. All that being said, it's there. That's the best part about it. With all its variables; good or bad, it's there.

If I do a film that's successful, the public's curiosity will be initiated, and they'll search out for other work that I've been a part of. That's how the other films will live. What about my plays? They are just in book form. There's no documentation of what they look like, it's

in people memories, and those people are dying.

V- A hypothetical question. You've been contacted to be a part of a film that deals with a considerable amount of Armenian issues. The film would serve as a mouthpiece for topics and concerns that don't usually receive exposure. The script is sloppy, the story is weak, but...the money is more than right. Do you sign on?

H- I don't know, I guess it depends. It's very hard, I would hate doing that. Sometimes the financial reward isn't the deciding factor. Television work for instance, I did a bit of that and I hated it. It's not the director's medium, it's the producers' medium. So, you're just a hired gun. And you do make a lot of money. These people who direct one hour episodes, they get upwards of \$30 000 dollars. It's nothing to sneer at.

If I get the opportunity, would I turn it down? Probably not. But I wouldn't go out of my way to pursue that kind of work. I'd prefer something in which I have full control.

V- Have you been to Armenia before?

H- No, never. I submitted some of my films to the Golden Apricot festival. The appreciation wasn't there. I don't think my type of storytelling would jive there.

V- Forget as an artist, more on a visceral level, you've never felt the urge?

H- No, no... Look, I was born in Sudan, went to an English school, was taught by Italian priests, and I eventually settled in Toronto, I don't feel the connection. I mean of course Armenian issues are still important to me. The whole thing with Turkey really bugs me. Not admitting to the genocide, that sort of thing. But going to Armenia... I mean, I don't not want to go, but it's not a priority. I'd rather go to Paris again.

It's interesting, for example, both of us speak Armenian. Why did we decide to have this conversation in English?

As we part ways, I'm left reflecting on the last few strands of our conversations: why do I keep choosing Yerevan over Paris? Why didn't we try to stumble our way through that conversation in Armenian? And why do we keep trying to foist the megaphone into the hesitant hands of those who have a cadence that has drawn its own fair share of ears?

The Failed Istanbul Armenian Patriarchate

(Special to the Armenian Weekly)

The neverending manipulations and power games at the Istanbul Patriarchate took a turn for the worse this past week.

In 2008, the Istanbul Patriarch, Archbishop Mesrob Mutafyan, was diagnosed with dementia—a disease that has incapacitated him and effectively put him into a vegetative state. The cleric next in line at the Patriarchate, Archbishop Aram Ateshian, was appointed the Acting Patriarch at that time, with the expectation that unless Patriarch Mutafyan miraculously recovered, elections would be held to decide a successor.

For the past nine years, Acting Patriarch Ateshian had resisted all attempts of the Istanbul Armenian community, other Patriarchate clerics, and even the Etchmiadzin Catholics, to hold the elections. Finally, in March 2017, Ateshian relented to the Religious Council of the Patriarchate's request to start the election process. Archbishop Karekin Bekdjian of the Diocese of Germany was elected Locum Tenens—a caretaker cleric—until the election of a new Patriarch to replace the ailing Patriarch Mutafyan and the Acting Patriarch Ateshian.

Both Ateshian and Bekdjian were supposed to be candidates in the elections, along with four other eligible clerics. But now, following a meeting with Turkey's Minister of the Interior and a letter received from the Istanbul Governor, the Religious Council of the Istanbul Patriarchate has declared that there will be no elections and that Archbishop Ateshian will continue serving as Acting Patriarch until Patriarch Mutafyan dies.

Archbishop Bekdjian has since resigned and is on his way back to Germany. How is all this possible? Ateshian is favored by the government of Turkey, which, from day-one, considered the election process and the selection of the Locum Tenens null and void, even though the process for the community to freely elect their religious leaders is clearly spelled out in the legal authority of the Istanbul Patriarchate and the Lausanne Treaty defining the legal rights of the minorities in Turkey.

The Turkish government—and the country's authoritarian President Recep Tayyip Erdogan—interprets the laws as it pleases. And, in Turkey, that “interpretation” is all that counts.

Archbishop Ateshian once proclaimed that he was proud to call President Erdogan his brother. Ateshian was also a fierce critic of Germany's passing of an Armenian Genocide resolution in June 2016. The Archbishop even wished Erdogan success in starting the Afrin invasion in Syria, which has killed numerous Kurdish (and some Armenian) civilians. It is natural that the Turkish government will interfere to the benefit of an Armenian religious leader so much in line with its priorities.

There have been two occasions during which I had the chance to communicate directly with Archbishop Ateshian. The first instance was when I planned to perform a piano concert at the then-newly reconstructed Surp Giragos Armenian Church in Diyarbakir, during the Centennial Commemoration of the Armenian Genocide in April 2015. As part of the concert program, in addition to my performance of Armenian composers, I had proposed to invite a well-known Armenian and a Kurdish opera singer to present songs of Komitas, a noted victim of the Armenian Genocide. Archbishop Ateshian opposed the idea of the concert in “his church” and suggested that I hold the concert somewhere else in Diyarbakir. At the end, the concert did take place in the church, in the presence of more than 1,000 attendees, including elected officials, local Kurds and Turks, and—perhaps most significantly—hundreds of hidden Armenians. Instead of the two singers, I ended up playing the Komitas works in the church myself—so meaningful and symbolic, 100 years after the Armenian Genocide.

The other occasion was when my friends and I approached the Archbishop about the thousands of abandoned Armenian churches in Turkey. For a few years in the early 2010s, there was a window of opportunity by an apparently liberalized Turkish government to allow for the return and reconstruction of

Armenian churches. The reconstruction of Surp Giragos Church is one example, even though the situation has dramatically worsened in the past two years. However, at that time, there was some willingness by the government to return or restore the churches as our cultural heritage in Anatolia. We even had discussions with government officials on specific churches in Van, Sivas, and Malatya. Unfortunately, Archbishop Ateshian turned down these attempts. “I cannot even take care of the Armenian Churches in Istanbul, what do I need to have more churches in Anatolia?” he said.

I am not sure whether to call this line of thinking shortsightedness or toeing the line of the state. But my intention is not to blame Ateshian or the Turkish government, which sees him as its man. I would like to focus on the attitude of the Istanbul Armenian community, and more specifically its non-religious leaders, who are the elected leaders of dozens of charitable organizations attached to the Istanbul Armenian Churches, schools, and hospitals.

The charitable organizations are all supposed to be under the control of the Istanbul Patriarchate and act in unison. The wealthier foundations, which own large assets, are supposed to help the less fortunate ones. Unfortunately, this rarely happens, and as long as there is no interference from the Patriarchate, most of the leaders, with a few exceptions, treat the charitable organizations as their own personal empires without much consideration for the overall benefit of the community.

The community itself is deeply divided, apathetic, and/or unable to voice any protest, except for a few progressive groups—including the Nor Zartonk movement—and some young intellectuals and activists gathered around the Agos newspaper.

After what happened this past week at the Patriarchate, one would expect the community to organize and take some protest actions against the unilateral takeover by Ateshian. A possible protest could be boycotting the religious services conducted

Archbishop Bekdjian

by the Archbishop and instead attending church services at other local Armenian Churches.

Of course, the church in which he presided over Mass this past Sunday was completely full. There was only one Armenian lawyer among the crowd who dared to protest—she sang aloud the prayer “Der Voghormia” out of turn. According to Agos, she was removed from the church upon instructions from Archbishop Ateshian, arrested by Turkish authorities, and taken to a police station. She was released after being held in detention for about an hour.

As the saying goes, people get the leaders they deserve. While we lament and complain and protest against the unfair treatment of Armenians by other nations, we should also recognize our own weaknesses and do something about them.

Editor's Note: Archbishop Aram Ateshian's last names is spelled “Atesyan” (an English rendering of the Turkish spelling Ate•yan) in several sources, including in some previous articles in the Armenian Weekly. Henceforth, we will employ the spelling that appears in this article.

Sewage Protest Causes a Stink in Yerevan City Council Meeting

By: Bradley Jardine

A Yerevan City Council meeting turned violent on February 13 after two opposition politicians staged an unconventional protest against city mayor Taron Markaryan.

The brawl ensued after two female representatives of the Yerkir Tsirani party brought bottles of sewage to the front of the hall as a “gift” for the mayor. The putrid liquid was brought from the city's Nubarashen district, which has seen protests this week as a result of issues with the sewage system.

“The people [of Nubarashen] have to smell this, and you should too,” one of them said.

Soon after, the two party members — Marine Khachatryan and Sona Agekyan — got into an altercation with members of the country's ruling Republican Party of Armenia (RPA). Khachatryan claims to have received head injuries.

At the beginning of the week, city residents blocked a road leading to the Nubarashen Prison, complaining about unsanitary conditions in the area. The sewage at the prison has been creating unsanitary conditions, with reports of it overflowing onto the streets. The unorthodox demonstration aimed at bringing the issue to the government's attention.

“Nubarashen is also home to the largest unsanitary dumpsite in the country — an issue

a brawl unfolded during the year's first session of the Yerevan City Council (Photo: Photolure)

often discussed, but never addressed,” the news site The Armenian Weekly said in its report on the incident.

In a video of the brawl, the mayor can be heard calling for police to remove the women, while onlookers worry as to whether the bottles contain sulfuric acid. Khachatryan can then be seen slapping RPA politician Edmond Kirakosyan — allegedly in response to being grabbed inappropriately — before he slaps her in response. The protester's hair is then pulled from behind and she is violently shoved out of the room.

Members of Yelk, a less radical opposition group also represented in the council, can be seen trying to separate the two sides.

On the same day, Yerkir Tsirani supporters staged a protest outside the Yerevan mayor's office demanding council members who used force against their colleagues be brought to justice.

Activists held signs saying: “Violence breeds violence!” and “You have created a vile stench in our country!” along with chants of “Shame!” and jeering at officials as they left the building.

Following the incident, Mayor Taron Markaryan issued a statement playing down the issue. “We also condemn the use of force. But no one here today was subject to the use of force by anyone else,” he said.

Zaruhi Postanjan, the outspoken leader of the Yerkir Tsirani party, remained in the hall as her colleagues were removed to deliver a final message: “That foul smell will accompany you wherever you go,” she said. “Even your expensive perfume and cognac won't save you... We are going to poison your lives.”

Afterward, she told local journalists that as the fighting took place, her party's office was broken into and the sewage was poured over her furniture.

Yerkir Tsirani currently holds three seats in Yerevan's 65-member council. Postanjan and her colleagues have frequently clashed with the mayor and members of his party.

Correction

In our February 2018 issue (print edition), the ending of Varak Babian's piece “He Has The Sun, And I The Soil” should read as follows:

“Good. Just in case your Mom calls. You know how she worries.”

We apologize for the error.

Տափիկի Խոհանոց

ՄԻՋԻՆՔԻ ԹՈՓԻԿ

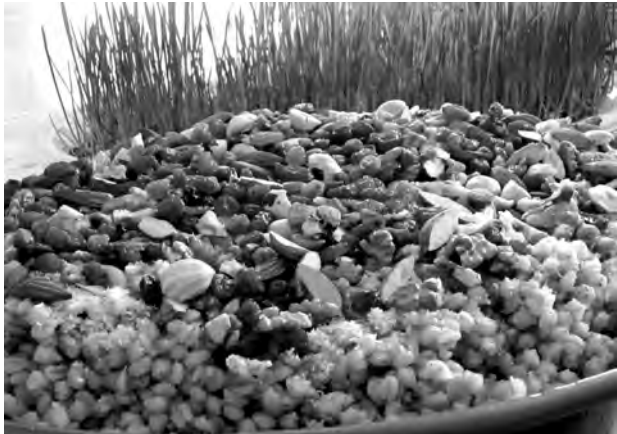
Սոսիա Թաշճեան

Միջինքը մեր եկեղեցական տոնացոյցի յիշատակելի օրերէն մէկն է, զորս կ'ազդարարէ պահի կէտը: Այն կը զուգահիշի գարնան առաջին օրերուն, երբեմն նաեւ գարնանային գիշերահաւա-սարին՝ Մարտի 22ին: Հետեւաբար անմիջականօրէն կ'առնչուի բնութեան զարթօնքի եւ երկրագործութեան հետ: Հին հայկական սովորութեան համաձայն, այդ օրը տղամարդիկ արեւածագէն առաջ կ'այցելեն իրենց արտերն ու պարտէզները՝ ստուգելու իրենց ցանքի եւ ծառերու բողբոջիլը: Ընտանիքը հանդերձ կ'երթան դաշտերը բանջար հաւաքելու եւ բացօթեայ խնձորքներով տօնելու ծարձակումը արտերուն. այն իրայայտուկ անտիս է գարնան: Պատահական չէ, որ տօնի ծիսական ուտեստներէն է խաշած հատիկեղէնը, զորս կը տանին նաեւ հարսնացոյցի տուն. այդ օրը կարեւոր է յատկապէս պահք պահող նշանուած օրիորդներուն համար. կեսուր - մայրիկը՝ ընտանիքի ազգական ու բարեկամ կանանց հետ մեծ շուքով կ'այցելէ հարսնացոյցի տուն, տօնին յատուկ ճաշերով, քաղցրեղէններով ու նուէրներով:

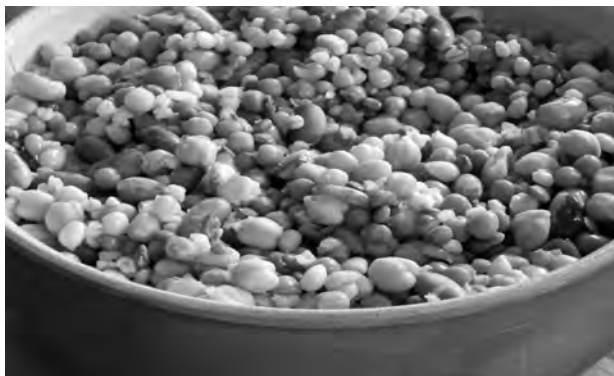
Տապլա

Երիտասարդ աղջիկներու շրջանակներում եղած է հետաքրքիր ծիսական սովորություն մը. գիշերը հաւաքուած են նշանուած ընկերուհի տան մէջ, 40 հատ բակլայի հատիկ լեցուցած անօթի մը մէջ, ապա մէկ առ մէկ հանելով ծնրադրած ու երկրպագած են՝ կրկնելով. «Քառսուն մանուկ, քառսուն կուս(կոյս), քառսուն մանկանց բարեխօս». այս առիթով գիշերը կոչուած է «Քառսուն Մանկունք» գիշեր: Մոռցուած սովորութիւն է նաեւ այդ գիշեր մօմի կամ ձէթի ճրագը վառ պահել մինչեւ առաւօտ: Ծիսական արարողութիւն մը եղած է նաեւ բացել տան դուռն ու պատուհանները եւ քշելու շարժումներ ընելով վրնտել տան անկիւնները ծուարած ձմեռային ոգիներուն, կրկնելով. - «Շվոտ (կամ փռադիկ)՝ դուրս, Մարտ արի...»: Այդ օրը, ամանի մը մէջ, կտոր մը բամբակի վրայ կը ցանեն ցորեն, որպէսզի մինչեւ Զատիկ այն ծի, փարթամանայ եւ նուիրաբերեն արտերուն:

Քաղցր հատիկ

Ամբողջ Հայաստանի տարածքով պատրաստած են պահքային քաղցր հացատեսակ մը, զորս բաժնած են մատաղի նման: Այն տարբեր անուններ ունի. -միջունք, բաղարջ, կլոժ, տապլա, հարեգիլ, պալից, եայլն..., եւ յաճախ նաեւ տարբեր բաղադրիչներ. դասական տապլան հացի խմորի վրայ կը խրեն ընկոյզ ու չամիչ եւ փուռէն հանելէն յետոյ վրան մեղր կը ծորեցնեն. մինչդեռ Պարսկահայքի հայերու պատրաստած «միջինք» անունով երկարատուն հացատեսակը կը լցունեն հատիկ լուբիայով եւ դդումով: Որպէս գարնանացանի խորհրդանշական ուտեստ, Միջինքի տօնին կը խաշեն տարբեր հատի-

հատիկ

կեղէններ՝ ցորեն, բակլայ, լուբիա, սիսեռ, ոսպ, ուռն, կորեկ, եայլն..., եւ կը մատուցեն աղով ու քացախով. յաճախ նաեւ կը խաշեն միայն ցորենի հատիկ ու կը մատուցեն քաղցրով՝ չիրերով, չամիչով ու ընկոյզով:

Միջինքի ամենատարածուած ճաշատեսակը թոփիկն է. փոքր տարբերութիւններով ունի բազմաթիւ տարբերակներ. հարբերդի մէջ այն եղած է «սիսեռով Միջինքի կոլոլակ». Նոր Նախիջեանի մէջ կոչուած է «սիսեռօփ», իսկ Տէօրթօլի մէջ՝ «գոճա կոլոլակ»: Արաբկիրի մէջ շատ անելի մեծ կը պատրաստեն ու անելի շատ քանակութեամբ, որպէսզի օրեր շարունակ ճաշակեն այդ սիրելի կերակուրը:

Թոփիկ

Բաղադրութիւնը

խմորի համար՝

1 գաւաթ խաշած գետնախնձոր

2 գաւաթ սիսեռ

1 սոխ

չոր ռեհան

կարմիր եւ սեւ պղպեղ

քիմիոն

աղ

միջուկի համար՝

5 սոխ

0.5 գաւաթ մանրուած ընկոյզ

0.5 գաւաթ չամիչ

0.5 գաւաթ խարկուած եւ աղացած շուշմայ

չոր ռեհան

կարմիր փոշի պղպեղ

աղ

Պատրաստութիւնը

1.- Նախորդ գիշերուրէն թրջել սիսեռը:

2.- Միջուկի համար սոխը մանրել, աղ ցանել, ձգել ջրոտուի, յետոյ քամել. անելցնել մնացեալ բաղադրիչները:

3.- Խմորի համար աղալ սիսեռը, անելցնել շատ մանր մանրուած սոխը, գետնախնձորն ու համեմունքը եւ շաղել, մատները թրջելով:

4.- Խմորէն վերցնել ափի մը չափով, մատով փոսիկ բանալ, լցունել միջուկով, գոցել, ապա 20 x 20 սմ-անոց բամպակեայ կտորին մէջ դնելով՝ ծրարի նման կապել:

5.- Երբ բոլոր թոփիկները պատրաստ են, խաշել աղաջուրի մէջ: Խաշելու ընթացքին երբ սկսին ջուրին երեսը բարձրանալ, ուրեմն եփուած է:

6.- Հանել ջուրէն, շարել փաւքամիչին մէջ, ձգել պաղի:

7.- Հանել կտորէն եւ մատուցել լիմոնի (կամ քացախի, նոսն հիւթի) ու ձիթափղի ընկերակցութեամբ:

Tololyan Literary Prize for 2018

Hamazkayin Armenian Educational and Cultural Society's Eastern Regional Executive announces the 2018 Minas and Kohar Tölölyan Prize in Contemporary Literature

Watertown, MA – The Regional Executive of Hamazkayin Armenian Educational and Cultural Society of the Eastern United States is pleased to solicit submissions for the fourth annual *Minas and Kohar Tölölyan Prize in Contemporary Literature*. As in previous years, two prizes will be awarded to the winners of the *Prize*: one for a submission in Armenian and one for a submission in the English language. Named after one of the major Armenian literary critics of the second half of the Twentieth century and his wife, a devoted and acclaimed teacher of literature, the annually awarded prize will recognize the work produced by talented writers working in North America. The prize is intended to encourage new work in all the major genres of literary production, as they are currently understood in North America. In this expanded understanding, poetry, short stories, novels and drama are all included, but so are works of creative non-fiction, a genre that includes memoirs, as well as personal, descriptive, literary and critical essays. Writers in all these genres may be considered as candidates for the prize, as long as the authors are of Armenian ancestry, or the work has an Armenian theme or revolves around an Armenian topic.

The primary purpose of the Prizes is to encourage and offer recognition through the award and through the ensuing publicity for those who wish to write about Armenian subjects and topics. There will also be a modest financial award of \$1,500 for each of the two winners.

Members of the jury are: Dr. Sima Aprahamian (Montreal), Dr. Vartan Matiossian (New York/New Jersey), Mr. Gourgen Arzoumanian (California), Mr. Yervant Kotchounian (California), and Ms. Anoush Agnerian (Montreal). Dr. Khachig Tölölyan is rotating off the jury this year and is being replaced by Ms. Agnerian. Hamazkayin Regional Executive Committee of Eastern USA is grateful to Dr. Tölölyan for his leadership and stewardship of the prize over the past several years. Mr. Kotchounian will assume the operational responsibilities of the committee, to which he has been a key contributor for the past three years.

The Prizes will be announced in October of 2018 as a part of the events dedicated to the Armenian Cultural month. All submissions must be sent electronically to tololyan_award@hamazkayin-usa.org as a PDF file

by **April 30, 2018**. All submissions **must be** accompanied by the Tololyan Prize Application form, found online at <http://bit.ly/167vSsM>. The Armenian and English versions of the Rules and Regulations of the Prize can also be found at the above link.

Submissions may consist of works published in 2016 or 2017, as well as recent, yet unpublished works.

This award has been made possible by the generosity of Mr. and Mrs. Edward & Vergine Misserlian of San Francisco, CA.

JOB POSTING RESTAURANT

Հայկական ռեստորանի մէջ աշխատելու համար փնտրում է

- Խոհարար,
- Խորովածի մասնագետ
- Խմորի մասնագետ,
- Մատուցող

Call Grisha - 416-625-3527

Հ.Օ.Մ.-ի Չայն

Թորոնթոյի «Ռուբինա» Մասնաճիւղ

ARS ROUBINA CHAPTER TEL: (416)-491-2900 ext.3211
www.ars-canada.ca email: arstoronto@gmail.com

♦ Անդամական Ժողով Մարտ 10, 2018
Նախաճաշ ժամը 10:00-ին
Սկիզբ Ժողովի ժամը 11:00-ին
(Յիշեցում: Ձեր անդամավճարները կրնաք ընել այդ օր)

♦ Մայրերու Օր Մայիս 12, 2018
Միօրեայ պտոյտ եւ ճաշ Pillar and Post
Պանդոկին մէջ Niagara-on-the-Lake
Հաճեցէք կանուխէն ապահովել ձեր տոմսերը

Գրաւուած Թուականներ

A.R.S. Inspire Մարտ 27, 2018
Հ.Հ. 100-ամեակի առիթով Դասախօսութիւն Մայիս 4, 2018
Նիւթ՝ Հայ Կնոջ Դերը Անկախութեան Օրերուն
Հ.Օ.Մ.-ի Ամառնային Ճամբար Յուլ. 2 – Օգոս. 25, 2018
Հ.Օ.Մ.-ի Տարեկան Տօնավաճառ Նոյեմբեր 3 եւ 4, 2018
Տոհմիկ Օր Դեկտեմբեր 1, 2018

ARS Social Services Office working hours Mon to Fri from 10 a.m. to 2 p.m.
Ընկերային Օառնայութեան գրասենեակի ժամեր՝ Երկշ.էն Ուրբ.՝ 10:00 – 2:00
Հեռ: 416-495-0644 Է-նամակ: arsocialservices@gmail.com

Answers to March 2018 issue of Armen's Math Corner
Jr. Prob. : at 13:10 P.M. : Sr. prob. : 25

Armen's Math Corner

(March 2018)

Junior Problem :

Many families are gearing up to get away from the daily grind during the March Break holidays. Marietta and her family are not an exception. Their plane leaves the city of Toronto at 16:15 P.M. . They must be at the international airport one hour before flight time. They live 75 km from the airport and Marietta can drive at 50 km/h. On the way she must also make a twenty minute stop at her lawyer's office. Marietta also decides to allow fifteen minutes for possible traffic problems and parking. When should Marietta and her family leave for the airport?

Senior Problem :

In the puzzle below, the numbers alongside each column and row are the total of the values of the symbols within each column and row.

What should replace the question mark?

☺	☺	☺	☺	28
☺	☺	☺	☺	30
☺	☺	☺	☺	20
☺	☺	☺	☺	16
?	19	20	30	

see the answers reversed on this page

Dr. Raffi Aynaciyan

braces
for children
and adults

D.D.S., M.C.I.D., F.R.C.D.(C)
Orthodontist

Richmond Hill (Hillcrest Mall):
9350 Yonge Street, Suite 216
905-884-4161

North York:
3333 Bayview Avenue, Suite 203
416-221-0660

Downtown Toronto:
11 King Street West,
Suite C115
416-363-3018

Ara Graphics

MTO Approved BDE Course Provider

iDRIVE

DRIVING SCHOOL

- G2 and G driving affordable lessons
- Early Road Test Booking
- Professional in-car and in-class instructors
- New cars for the lessons
- School certificate for insurance discount (40%)

Anania Hakobyan **647-860-6646**

idriveschool.ca

5330 Yonge Street, unit 215, North York

ԹՈՐՈՆՏՈՅԷ
T O R O N T O H Y E

Torontohye Newspaper

Publisher
Torontohye communications Inc.
45 Hallcrown Place
Willowdale, ON
M2J 4Y4

Email: torontohye@gmail.com
Phone: (416) 491- 2900 ext. 3215
Fax: (416) 491- 2211

Խմբագիր

Կարին Սաղտըճեան

Աշխատակիցներ

Արշո Զաքարեան
Թամար Տօնապետեան

Էջադրում

Արա Տեր Յարութիւնեան

Վարչական Պատասխանատու

Յելեն Նաճարեան

Ծանուցումներ

Սեւակ Յարութիւնեան
Հեռ.՝ 416-878-0746

sales.torontohye@gmail.com

Editor

Karin Saghdejian

Administrator

Helen Najarian

Advertisements

Sevag Haroutunian (416- 878-0746)

Design & Graphics:

Ara Ter Haroutunian (aragraphics@gmail.com)

ԶԱՏԻԿԻ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԲԱՐՈՋԱՐՈՒԹՅԱՆ ԴԱՇԿԵՐՈՂԻ

**Զարժալի ժամանց
Համով ուտելիքներ*
Զանազան խաղեր
Դիմանկարչություն
Աւանդական Հակթախաղ**

Կիրակի Ապրիլ 1, 2018
Կ.ժ. ժամը 2:00ին
Սուրբ Երրորդություն Հայց. Առաք.
Եկեղեցույ «Մ. Արթինեան» սրահում

Adults:	\$12	<p>Տոմսերը ապահովել նախապէս հեռաձայնելով Ալվարո Սիրաքիին Արմինէ Բազարեանին</p>	416-499-6019
Kids (under 10):	\$8		905-629-9987

* Վաճառուելու են համադրամ ճաշեր

ՀԱՅ
ԱՎՈՒՄ
ARMENIAN
ASSOCIATION
OF TORONTO

Նախաձեռնությամբ
Թորոնթոյի Հայ Ակումբի
Համագործակցությամբ՝
Բարեւ Կեդրոնի
Թեբեյեան Մշակութային Միության
Հայկական Բարեգործական Ընդհ. Միության
Նոր Սերունդ Մշակութային Միության

Կոչում 30

Բանախօս՝
Սեդա Գարանեան-Մելքոնեան
Ազգային Հերոս
ՄՈՆԹԵ ՄԵԼԸՈՆԵԱՆԻ այրին
Հանդիսավար՝ Մկրտիչ Մկրտիչեան
ԿԻՐԱԿԻ ՄԱՐՏ 11, 2018
Երեկոյեան ժամը 6-ին
Ս. Երրորդութիւն Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ
«Մ. Արթիսեան» սրահում
920 Progress Avenue, Toronto
Tel. 416-431-3001
Մուտքը՝ ազատ:
Հրակիրած Է Թորոնթոհայուիները

Նախաձեռնություն
Թորոնթոյի Հայ Ակումբի

Two plays adapted by
Aramazd Stepanian

ՀԱՅ
ԱՎՈՒՄ
ARMENIAN
ASSOCIATION
OF TORONTO

ԵՂԵՄ ՄՐՃԱՐԱՆ
(Based on Yervand Odian's play
"Zavalln" Չավալըն)

**ԵՂԵՄ
ԱՄՈՒՄՆԱԿԱՆ**
(Based on Artour Edarr's play
"Bartsrahokin" Բարձրահոկին)

Բեմադրիչ
Վարաժ Ստեփանյան

Շաբաթ Ապրիլ 14, 2018
(Proceeds from this performance will be donated to
St. Sahag & St. Mesrob Armenian Saturday School)

Կիրակի Ապրիլ 15, 2018

Երեկոյեան ժամը 7:30-ին

Ս. Երորդուրդին Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ
«Մ. Արթիստան» սրահում

920 Progress Avenue, Toronto

Tickets for **Saturday**:
Armineh Boyadjian 647-822-1823

Tickets for **Sunday**:
Alvart Siraki 416-499-6019

Adults \$25
Youth (10 -18) \$10
No children under 10

 ARMENIAN ASSOCIATION OF TORONTO

Violin & Piano Recital

Sona Barseghyan
Pianist
“a performer with unique musical individuality”
Alexandre Brussilovsky

Khachik Babayan
Violinist
“... best violinist of the country.”
BBC. UK.

Mozart, Beethoven, Brahms, Wieniawski, Baghdasaryan
Saturday, April 28, 2018 7:30PM
at Armenian Evangelical Church of Toronto
(2600, 14th Ave. Markham, Ontario, L3R 3X1)

FREE PARKING

For Tickets please call
AAT Office: 905-480-5945
Alvart Siraki: 416-499-6019

Tickets: \$35

Հարսանյաց Սրահ **CRYSTAL GRAND** **Հայկական Ռեստորան**

Երկու սրահներ, 100 եւ 300 հյուրերի համար

Հովիս եւ Օգոստոս 2018 **20% DISCOUNT**

Հարմարագույն վայր
Հարսանիքների, կնուկների, ծննդյան տարեդարձների,
ընտանեկան հավաքների եւ ամեն տեսակ միջոցառումների համար

Էտոբիկո-Միսիսսաուգա շրջանի միակ հայկական ճաշարան
2110 Dundas St. East, Unit 4, Mississauga

www.crystalgrand.ca Tel.: 905-277-2800

ARMENIAN BISTRO

Թորոնթոյի արեւմուտքում շուտով
իր աշխատանքն է սկսելու
Արմենյան Բիստրո կաֆե Ռեստորանը

**Հայկական եւ միջազգային
ճաշատեսակների
բացառիկ ընտրանի**

5485-5487
Dundas Street West Toronto Ontario
Phone: 416 625 3527

A.C.C. TORONTO

**SUMMER
FEST 2018**

ՀԱՅ ԿԵՂՈՐՆԻ ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ՓԱՌԱՏՈՒՄ

JULY 13 | 14 | 15

#accsummerfest2018